

Årsredovisning 2018

LOMMA KOMMUN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Organisationsöversikt	5
Årets händelser	6
Vart gick skattepengarna?	8
Fem år i sammandrag	9

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Omvärld, befolkning och arbetsmarknad	12
Hushållning och kvalitet	15
Ekonomisk översikt och analys	21
Personalredovisning	29
Miljöredovisning	33

VERKSAMHETERNA

Kommunövergripande verksamhet	40
Individ- och familjeomsorg	43
LSS-verksamhet	46
Hälsa, vård och omsorg	49
För- och grundskoleverksamhet	52
Gymnasieskola och vuxenutbildning	55
Kostverksamhet	57
Fritidsverksamhet	58
Kulturverksamhet	60
Teknisk verksamhet - skattefinansierad	63
Teknisk verksamhet - fastighetsverksamhet	66
Teknisk verksamhet - avgiftsfinansierad	68
Miljö- och hälsoskyddsverksamhet	70
Bygglovsverksamhet	72
De kommunala bolagen	74

RÄKENSKAPER

Resultaträkning, Kassaflödesanalys	78
Balansräkning	79
Noter	80
Fastighetsverksamhet, resultat och balansräkning	86
VA-verksamhet, resultat och balansräkning	87
Redovisningsprinciper	89
Drift-, investerings- och exploateringsredovisning	91
Ordlista/förkortningar	97
Revisionsberättelse	98

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

När vi nu har stängt böckerna kan jag konstatera att det har varit ett bra år. Lomma är, enligt invånarna, den kommun i Sverige som är bäst att leva och bo i. Lomma är också en trygg kommun att bo i. Våra barn får en bra start i livet via en uppskattad och lärorik förskola och kunskapsresultaten är enastående i grundskola och gymnasium. Arbetslösheten är låg, så och kriminaliteten. Vi ligger långt fram i vårt miljö- och klimatanpassningsarbete och investeringarna i infrastruktur, skolor, fritidsgårdar etc. är fortsatt höga. Lomma anses också vara Skånes mest robusta och framtidssäkra kommun.

Det är inte konstigt att många fortsatt väljer att bosätta sig i Lomma kommun. Befolkningstillväxten 2018 uppgick till cirka 2 % och sett utifrån intresset från byggföretagen, att fortsätta bostadsbebyggelsen, lär utvecklingen fortsätta. Andelen bostadsrätter växer sedan flera år tillbaka. Under 2018 har glädjande nog även andelen hyresrätter ökat.

Ekonomiskt landar kommunen på ett överskott. När vi rensar för budgeterat resultat, jämförelsestörande poster och (planerade) realisationsvinster har vi en positiv budgetavvikelse på 6,8 mnkr. I ljuset av en budgetomslutning på cirka 1 500 mnkr får man nog konstatera att vi har styr på ekonomin. Lägg därtill att kommunens långsiktiga ekonomiska styrka, mätt i form av soliditet, är fortsatt god.

Glädjande är också att sjuktalet har minskat under 2018. Vidare har vi under året gjort stora satsningar inom om-

rådet attraktiv arbetsgivare. Jag har stora förhoppningar på att arbetet med att förbättra de organisatoriska förutsättningarna, ledarskapet och medarbetarskapet inom kort ska få positiva effekter på medarbetarnas arbetsmiljö, engagemang, kompetensutveckling och trivsel, vilket i sin tur lär leda till högre kvalitet i verksamheten.

Allt är dock inte på den nivå som vi önskar. Flera av socialnämndens verksamheter når inte den upplevda kvalitet som vi kan förvänta oss. Här krävs bättring, vilket vi är i full gång med. Överlag är målpuppfyllelsen kopplat till kvalitetsindikatorer i verksamheterna inte tillfredsställande. De mål som fullmäktige och nämnder beslutar om ska, i princip undantagslöst, nås. Här krävs också en insats.

Vi får också konstatera att nästan all befolkningstillväxt, och därmed även utvecklingen av service och handel, sker i Lomma tätort. Under hösten tog vi därför initiativ till en större utbyggnad av Bjärred, bland annat genom att genomföra en arkitektävling. Detta blir en spännande resa.

På tal om resande. Under året har mycket tid och kraft lagts på planering och förberedelser inför de kommande stationslägena i Lomma, Flädie och Alnarp. Dessa blir en viktig del i förbättrade kommunikationer och ett mer klimatsmart resande.

Avslutningsvis vill jag rikta ett varmt tack till samtliga medarbetare för ett väl utfört arbete. Med gemensamma ansträngningar kan vi bli ännu bättre.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'RWGL', written over a light blue background.

Robert Wenglén, kommunstyrelsens ordförande

Organisationsöversikt

Kommunkoncernen omfattar Lomma kommun med dess nämnder samt företag som kommunen på grund av andelsinnehav har ett bestämmande eller ett betydande inflytande över.

Bestämmande inflytande uppnås vid mer än 50 % röstinnehav i företagets beslutande organ. Ett sådant företag kallas dotterbolag.

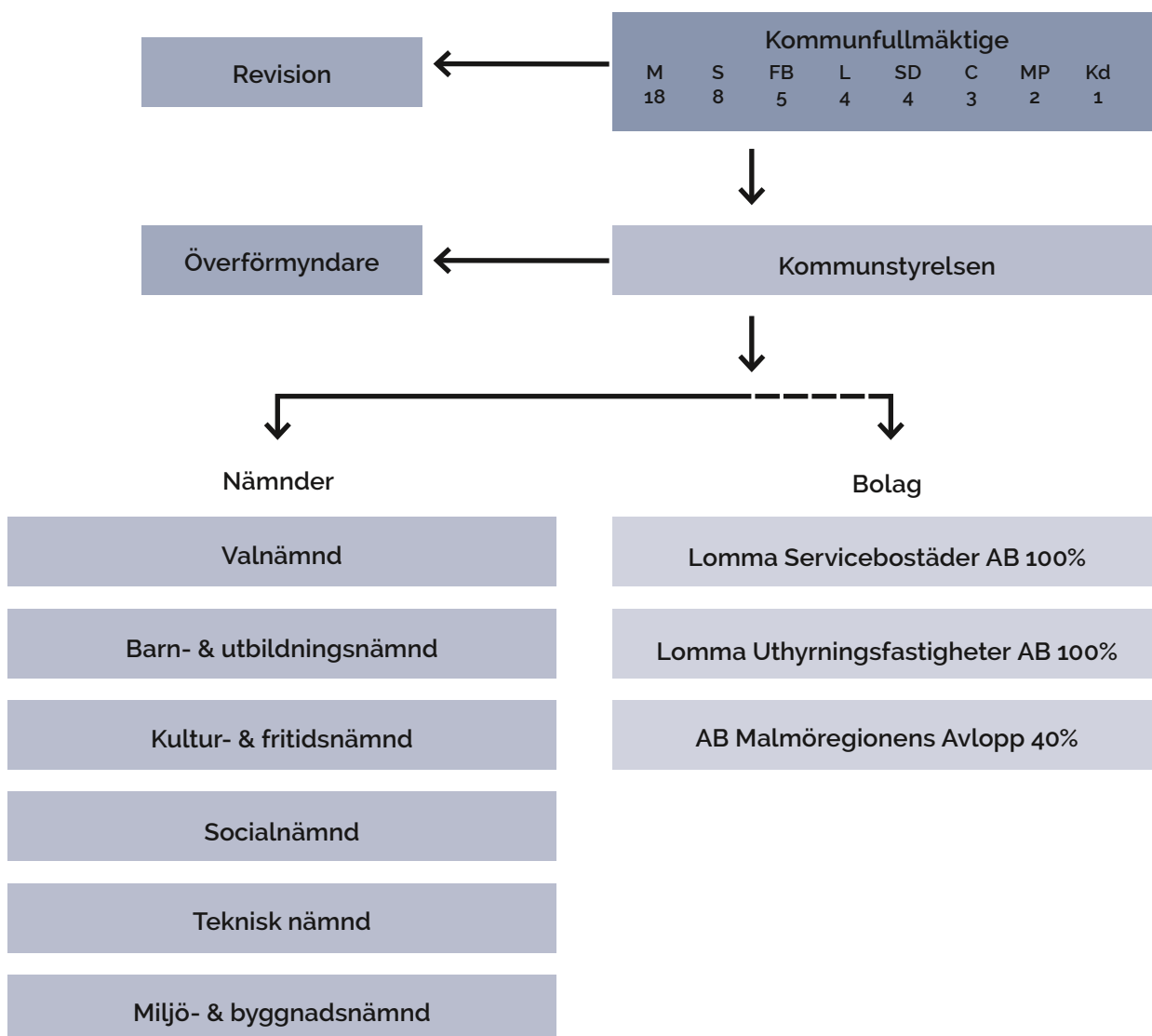
Betydande inflytande uppnås vid mer än 20 % och upp till 50 % röstinnehav i företagets beslutande organ. Ett sådant företag kallas intresseföretag.

I kommunkoncernen ingår Lomma kommun, Lomma Servicebostäder AB (LSAB) med 100 %, Lomma Uthyrningsfastigheter AB med 100 %, och AB Malmöregionens avlopp med 40 %.

Ej konsoliderade organisationer

Kommunen har även inflytande i fler företag och föreningar. Omfattningen och väsentlighetsprincipen har varit vägledande vid bedömningen att följande organisationer inte skall räknas med i den sammanställda redovisningen:

- Sydvästra Skånes avfalls AB 3,50 %
- Sydvatten AB 2,33 %
- Krafringen AB 2,11 %
- Kommunassurans Syd försäkrings AB 1,88 %
- Kommuninvest EK förening 0,22 %

Årets händelser

Vid årsskiftet 2017/2018 uppgick antalet invånare i Lomma kommun till 24 264. Under året ökade invånarantalet med 499 personer, 2,1 %, till 24 763. Totalt färdigställdes 189 bostäder under året. 110 av dessa är hyreslägenheter i kvarteret Nian och 64 är bostäder i Lomma Hamn. I kommunen finns idag cirka 9 900 bostäder (60 % småhus, 31 % bostadsrätter och 9 % hyreslägenheter).

Öresundsparken blev kommunens åttonde naturreservat. Reservatet är bildat för att skydda och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Området rymmer cirka 200 olika kärlväxtarter och hela 239 olika fågelarter har observerats.

I SKLs undersökning Öppna jämförelser för 2017 hamnade Lomma kommun återigen i topp vad gäller trygghet och säkerhet. Årets tema var bostadsbrand och brandförbyggande arbete.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson, besökte i februari biblioteket i Lomma tillsammans med kommunens trygghetsvärdar, fältgruppen och polisen för att diskutera trygghetsfrågor.

I SCBs medborgarundersökning visade sig Lomma kommun vara bäst i landet att leva och bo i. De kommunala verksamheterna fick högst helhetsbetyg i undersökningen och även högst helhetsbetyg på hur invånarna ser på sitt inflytande i kommunen.

Alla kommuninvånare över 75 år fick från och med april åka kollektivtrafik kostnadsfritt, visa tider, inom kommunen med Jojo-kortet Senior.

Skåneleden - I maj invigdes den nya delen av Skåneleden, Öresundsleden, som löper nästan två mil genom Lomma kommun.

Lommafesten - Under årets Lommafest mötte kommunrepresentanter intresserade besökare på Varvstorget. Under veckan hölls även Årets Näringslivskväll.

Miljökommun - Lomma kommun hamnade på plats 10 när tidningen Aktuell Hållbarhet rankade landets kommuner ur ett miljöperspektiv.

Klimatanpassning - Lomma kommun vann pris som näst bästa kommun i landet vad gäller klimatanpassning. Kartläggningen utfördes av IVL Svenska Miljöinstitutet och Svensk Försäkring.

Under sommaren slogs värmerekord och SMHI varnade för höga temperaturer. Under delar av sommaren gällde eldningsförbud i stora delar av landet inklusive Lomma kommun.

Dansfestival - Under sommaren arrangerades en dansfestival i Lomma, där det gavs möjlighet att både titta på och prova på barndans, linedance, bugg, folkdans och gammaldans.

Korttidstillsyn - Den 17:e augusti invigdes de renoverade lokalerna på Karstorskolans i Lomma, vilka ska fungera som korttidstillsyn.

Invigning Stationen 2.0 - Den 17:e augusti invigdes även den nya fritidsgården i Bjärred "Stationen 2.0" av kultur- och fritidsnämndens ordförande Carin Hansson.

Invigning Lerviks förskola - Den nya förskolan innehåller åtta avdelningar med plats för cirka 140 barn. Köket kommer även att tillaga mat till äldreboenden i kommunen.

Invigning Mötesplats Bjärred - I augusti slogs portarna upp till den utökade Mötesplats Bjärred på Jonasgården, nu med en nybyggd vinterträdgård.

Allmänna val - den 9 september hölls allmänna val till riksdag, regionfullmäktige och kommunfullmäktige. I kommunvalet hade Lomma kommun högst valdeltagande i landet.

Det nya kommunfullmäktige sammanträdde för första gången den 15 oktober. Robert Wenglén valdes till ny ordförande i kommunstyrelsen efter Anders Bergarn, som valdes till ordförande i kommunfullmäktige.

Trafikantveckan - I samband med Europeiska Trafikantveckan arrangerades bland annat en cykeldag i Lomma för att uppmuntra till hållbara resor och transporter. Årets tema var "Mobilitet på olika sätt".

Gott företagsklimat - Lomma kommun klättrade från plats 20 till plats 13 i Svenskt Näringslivs ranking av lokalt företagsklimat.

Skolrankning - Lomma kommun blev landets näst bästa kommun vad gäller andelen elever som uppnår högskolebehörighet enligt Lärarförbundets ranking.

Stimulerande utemiljö - I oktober togs det första spadtaget till ett nytt orangeri och ett nytt växthus på äldreboendena Strandängsgatan, Vega och Orion.

Kulturfest - Kulturfest Lomma lockade 3 400 besökare till 50 olika aktiviteter. Öppen scen, eldshow, konstutställning och skapande verkstad var några av programpunkterna.

Inköp av gårdshotell - För att kostnadseffektivt och kvalitetsmässigt lösa bristen på bostäder åt nyanlända som anvisas till Lomma, köpte kommunen ett gårdshotell i Borgeby.

Framtidssäkert - Lomma rankades som Skånes mest robusta och framtidssäkra kommun i rapporten "Regionernas kamp" gjord av WSP (ett globalt analys- och teknikkonsultföretag).

Framtidens Bjärred - Arkitekttävlingen om utformning av Framtidens Bjärred, i samarbete med Sveriges Arkitekter avgjordes. Vinnarna blev Arkitema Architects med "Bjærreds vångar". Syftet med tävlingen var att få fram ett strukturförslag som är attraktivt, hållbart och innovativt.

VA SYD - Lomma kommun ansökte om medlemskap i VA SYD, en regional VA-organisation, och godkändes som medlemmar med start 1 januari 2019.

10 år - Lomma bibliotek firade 10 år.

Vart gick skattepengarna?

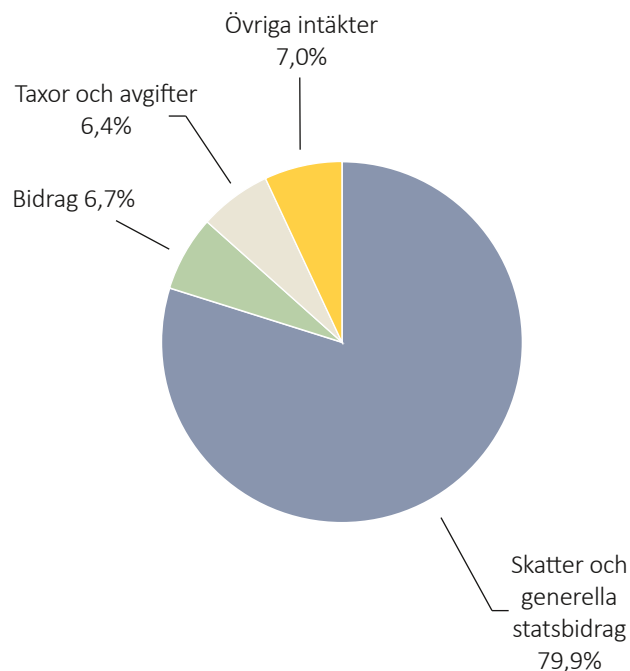
SÅ HÄR FÅR KOMMUNEN SINA PENGAR...

79,9% Skatter och generella statsbidrag

6,7% Bidrag

6,4% Taxor och avgifter

7,0% Övriga intäkter

... OCH 100 KRONOR I SKATT TILL KOMMUNEN ANVÄNDES UNDER 2018 SÅ HÄR:

- 38,28 kronor till för- och grundskoleverksamhet
- 15,19 kronor till teknisk verksamhet
- 14,18 kronor till hälsa, vård och omsorg
- 8,70 kronor till gymnasieskola och vuxenutbildning
- 6,83 kronor till kommunövergripande verksamhet
- 5,34 kronor till årets överskott
- 3,84 kronor till LSS-verksamhet
- 3,79 kronor till individ och familjeomsorg
- 1,56 kronor till fritidsverksamhet
- 1,76 kronor till kulturverksamhet
- 0,33 kronor till plan- och byggverksamhet
- 0,20 kronor till miljö- och hälsoskyddsverksamhet

Fem år i sammandrag

	2014	2015	2016	2017	2018
Allmänt					
Antal invånare 31 dec	22 946	23 324	23 887	24 264	24 763
- varav 0-5 år	1 985	1 953	2 002	1 942	1 898
- varav 6-15 år	3 436	3 571	3 728	3 901	4 065
- varav 16-18 år	769	778	831	897	942
- varav 19-64 år	11 974	12 149	12 354	12 497	12 776
- varav 65 år och äldre	4 782	4 873	4 972	5 027	5 082
Skattekraft, %	128	129	127	127	126
Utdebitering av obligatoriska skatter och avgifter:					
Kommunalskatt, kr	19,24	19,24	19,64	19,64	19,64
Landstingsskatt, kr	10,69	10,69	10,69	10,69	10,69
Begravningsavgift Bjärred, kr	0,15	0,20	0,20	0,24	0,24
Begravningsavgift Lomma, kr	0,17	0,20	0,20	0,24	0,24
Resultat					
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings, mnkr	1 058,8	1 116,8	1 190,4	1 240,8	1 306,5
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	1 052,3	1 079,3	1 124,8	1 194,0	1 263,6
Verksamhetens nettokostnader, tkr/inv	45,9	46,3	47,1	49,2	51,0
Nämndernas budgetavvikelse, mnkr	14,0	9,4	17,3	14,9	4,3
Finansnetto, mnkr	-2,4	-5,4	-0,9	-3,9	28,3
varav pensionsförvaltning	11,9	3,6	5,3	3,3	29,0
Årets resultat kommunen, mnkr	4,1	32,2	64,7	74,6	71,2
Årets resultat i förhållande till skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnings %	0,4	2,9	5,4	6,0	5,4
Årets resultat koncernen, mnkr	4,6	36,7	66,0	75,9	71,9
Balans					
Anläggningstillgångar (materiella), tkr/inv	63,5	64,9	67,5	73,9	76,0
Långfristiga skulder, tkr/inv	25,0	26,7	28,5	30,8	32,0
Eget kapital, tkr/inv	45,5	46,1	47,7	50,1	51,9
Soliditet %, inklusive ansvarsförbindelsen (eget kapital i % av totalt kapital)	33	34	36	36	38
Soliditet %, exklusive ansvarsförbindelsen	56	54	54	53	53
Borgensåtaganden, mnkr	182,5	169,1	174,5	176,5	179,0
Kassa					
Investeringar, mnkr	149,1	148,1	178,5	216,0	183,3
Förändring av låneskuld, mnkr	-20,0	30,0	30,0	70,0	20,0
Personal					
Antal tillsvidare- och visstidsanställda	1 251	1 324	1 440	1 429	1 419
Antal årsarbetare	1 151	1 218	1 336	1 326	1 323

A tropical sunset scene with palm trees and a blue ocean. The sun is low on the horizon, casting a warm orange glow across the sky. The palm trees are silhouetted against the bright sky, and the ocean is a deep blue. The overall mood is serene and peaceful.

FÖRVALTNINGSberättelse

Omvärld, befolkning och arbetsmarknad

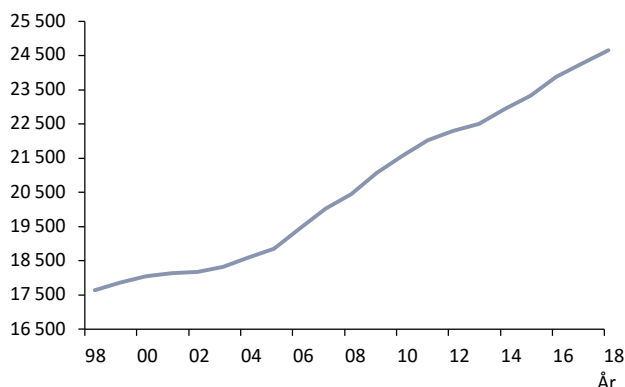
Samhällesekonomisk utveckling

Framtidstron bland såväl hushåll som företag i Sverige har försvagats markant, vilket ger stöd åt bedömningen om en fortsatt konjunkturavmattning. Svaghetstecken för global tillverkningsindustri och handel visar på negativa utsikter för exportmarknaden. SKL:s bedömning av BNP-tillväxten i Sverige är att den kommer att dämpas rejält 2019 till cirka 1,1 %, vilket ska jämföras med de föregående fem åren då den årliga BNP-tillväxten i genomsnitt uppgått till 2,8 %. De senaste årens höga sysselsättningstillväxt är inte möjlig att upprätthålla då det återstående tillgängliga arbetsutbudet i ringa grad bedöms matcha den efterfrågade arbetskraften. Utöver detta förväntas en svagare tillväxt såväl för inhemsk efterfrågan, i huvudsak kopplat till bostadsbyggandet, som för exporten.

Trots en längre period av stark konjunktur, där 2018 utgjorde toppen på högkonjunkturen, är både konsumentprisinflationen och löneökningstakten ännu relativt låg. Löneökningstakten väntas fortsätta stiga kommande år. Detta i kombination med högre räntor trycker upp KPI-inflationen. Troligen dröjer det till 2020 innan arbetsmarknaden visar tydligare tecken på avkylning, det vill säga att antalet arbetade timmar minskar och arbetslösheten stiger. SKL:s prognoser pekar på att den inbromsning av skatteunderlagstillväxten som började 2017 och fortsatte 2018 kommer att hålla i sig även 2019. Det förklaras framförallt av att sysselsättningen ökar allt långsammare. Inför 2020 förväntas konjunkturavmattningen leda till att antalet arbetade timmar minskar. Följden blir att skatteunderlaget både 2019 och 2020 ökar mindre än det gjort något år sedan 2010.

Befolkning

Vid årsskiftet 2018/2019 uppgick antalet invånare i Lomma kommun till 24 763. Folkmängden ökade under år 2018 med 499 (2017: 377) personer. Detta är betydligt mer än den genomsnittliga tillväxttakten under den senaste 20-årsperioden som ligger på ungefär 350 personer per år. Lomma kommun är sedan många år tillbaka en av de mest snabbväxande kommunerna i landet.

Befolkningsökningen i kommunen under året motsvarar 2,1 %. Motsvarande siffra i Skåne är 1,3 % och i landet som helhet 1,1 %.

Befolkningsutveckling i kommunen 1999-2018 visas i diagrammet nedan.

Befolkningsutveckling

Tätort	2015	2016	2017	2018
Bjärred	9 815	9 847	9 908	9 863
Lomma	12 157	12 635	12 956	13 506
Flädie	225	254	251	267
Landsbygden	1 127	1 124	1 149	1 127
Totalt	23 324	23 887	24 264	24 763

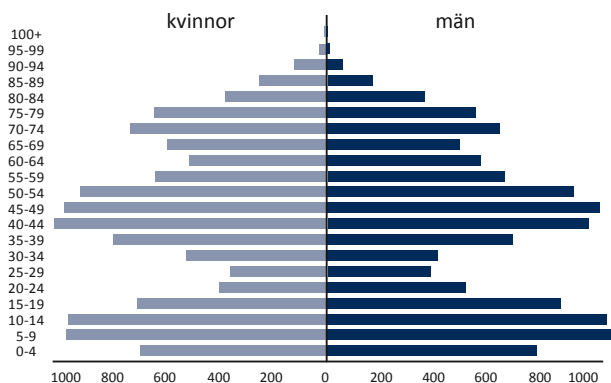
Det är framför allt Lomma tätort som växer. I tätorten Bjärred inräknas även samhällena Borgeby och Habo-ljung.

Under året föddes 205 barn i kommunen. Detta är något lägre, cirka 20 färre, än genomsnittet under de fem senaste åren. Antalet avlidna under året uppgick till 182 personer, vilket är ganska nära det genomsnittliga antalet under de senaste fem åren (178). Födelseöverskott under 2018 blev därmed endast 23 personer.

Under året flyttade nästan exakt 1 800 personer till och drygt 1 300 från kommunen, vilket innebär ett överskott på knappt 500 personer. Kommunen har ett stort inflyttningsöverskott sedan många år, vilket är en direkt konsekvens av det omfattande bostadsbyggandet.

De största åldersgrupperna i kommunen är 5-14 år och 40-54 år. Åldersgruppen 25-29 år är särskilt liten.

Befolkningsfördelning 2018

Medelåldern är 41,0 år, vilket är ungefär detsamma som i Skåne län och riket som helhet. Vid en jämförelse i olika åldersgrupper finns det stora skillnader mellan kommunen respektive länet och riket.

Antalet barn i förskoleåldern, 0-5 år, är något färre 2018 än 2017, 1 898 jämfört med 1 942. Andelsmässigt är denna åldersgrupp något större i kommunen (7,7 %) än i länet (7,4 %) och riket (7,1 %).

Antalet skolbarn har ökat betydligt under året. Vid årets slut uppgick antalet barn i åldern 6-15 år till 4 065 (3 901 vid årsskiftet 2017/2018). Andelen skolbarn är betydligt större i kommunen jämfört med länet och riket som helhet. Lomma är den kommun i Skåne som har den största andelen barn och unga i åldersgruppen 0-17 år, 26,6 %.

Ålderspensionärernas andel av befolkningen är något större i Lomma kommun (20,5 %) än i länet (19,6 %) och riket (19,9 %). Gruppens andel av totalbefolkningen har ökat under en lång period, men har nu avstannat till följd av den stora inflyttningen av yngre personer.

Kommunens befolkningsprognos pekar långsiktigt på fortsatt stor tillväxt, vilket i första hand beror på stor inflyttning till följd av ett omfattande bostadsbyggande. Under de närmaste två-tre åren är befolkningsökningen dock inte så stor, vilket beror på att ett antal bostadsprojekt senarelagts jämfört med vad som tidigare antagits. De flesta åldersgrupper förväntas att öka i antal, utom de allra yngsta, noll till och med fem år.

Näringsliv och sysselsättning

Vid årsskiftet 2018/2019 fanns i kommunen drygt 2 600 företag registrerade, med ett stort antal branscher representerade. De branscher där flest företag startats är inom handel och service samt företagstjänster. Ett nytt verksamhetsområde kommer att etableras under 2019, vilket kommer att generera ett antal nya etableringar.

En majoritet av Lomma kommuns företag är en- och fåmansföretagare. De dominerande branscherna är konsult- och företagstjänster följt av tillverkningsindustri.

Lomma kommun har stor utpendling av arbetskraft. Nästan fyra av fem förvärvsarbetande kommuninvånare arbetar utanför kommunen, främst i Malmö och Lund. En viss inpendling sker också till kommunen, då ungefär 60 % av de som arbetar här bor i en annan kommun. Den lokala arbetsmarknaden omfattar drygt 6 000 arbetstillfällen. Störst arbetsgivare är Lomma kommun med ungefär 1 220 tillsvidareanställda. Näst störst är Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp med drygt 450 tillsvidareanställda. Inom lantbruksuniversitetet studerar också närmare 1 000 personer. Antalet kommuninvånare som förvärvsarbetar är strax över 11 000.

Lomma kommun har länets lägsta arbetslöshet. Vid årsskiftet 2018/2019 var 2,0 % (1,8 % vid föregående årsskifte) öppet arbetslösa i åldersgruppen 16-64 år i förhållande till hela arbetskraften. Motsvarande andel i länet var 5,0 % och i riket 3,8 %.

Av ungdomarna i åldern 18-24 år var 20 ungdomar öppet arbetslösa den siste december i år (20 vid föregående

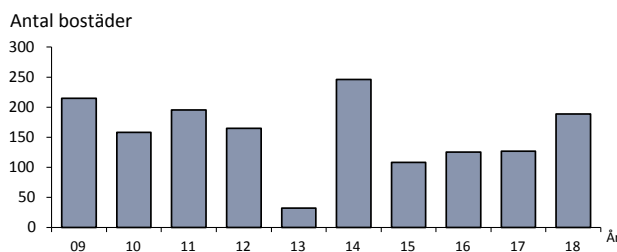
årsskifte). Detta motsvarar 2,4 % (1,3 % år 2017) av ungdomarna i kommunen. Motsvarande andel i Skåne som helhet var 4,6 % och i riket 3,8 %.

Bostadsmarknad

I kommunen finns idag nästan 9 900 bostäder. Av dessa utgör 60 % småhus med äganderätt, 31 % lägenheter med bostadsrätt och 9 % lägenheter med hyresrätt. Andelen lägenheter med bostadsrätt ökar sedan lång tid tillbaka i takt med utbyggnaden av Lomma Hamn. Under 2018 ökade dock andelen hyresrätter något till följd av det stora hyresrättsprojektet i den nordöstra delen av Lomma samhälle.

Under året färdigställdes 189 bostäder för inflyttning, vilket är betydligt fler än under 2017 (127 st). Denna siffra kan också jämföras med genomsnittet de senaste 10 åren med ungefär 155 nyproducerade bostäder per år.

Bostadsbyggande i Lomma kommun 2009-2018 redovisas nedan.

De största enskilda projekten under 2018 var Skanskas byggande i kvarteret Nian i nordöstra Lomma samt JM:s båda kvarter Masten och Seglet i Lomma Hamn. Under hösten var det inflyttning i de 110 nya hyresrättslägenheterna i kvarteret Nian. Detta är det största hyresrättsprojekt som någonsin har genomförts i Lomma kommun. Det ger ett väsentligt tillskott till beståndet av hyreslägenheter i kommunen. I kvarteret Masten var det i början av året inflyttning i den sista delen av detta projekt omfattande 20 gathus med bostadsrätt. I kvarteret Seglet, också med bostadsrätt, var lägenheterna i flerbostadshuset, 44 st, färdiga för inflyttning strax innan årsskiftet. I detta kvarter återstår nu de så kallade gathuset, 12 st, vilka har inflyttning i början av 2019. I Lomma tätort var det också inflyttning i den första delen av projektet Hans Hanssons gård, 7 bostäder med bostadsrätt. I övrigt färdigställdes enstaka småhus i Lomma tätort samt i Bjärred och Borgeby.

Bostadsbyggandet i den södra delen av kommunen kommer även framöver att vara omfattande. Detta beror framförallt på det stora omvandlingsområdet Lomma Hamn, men också genom de förändringar som planeras i de norra delarna av Lomma centrum. En relativt sett stor andel av byggandet i tätorten Lomma blir flerbostadshus.

I den norra kommundelen med Bjärred och Borgeby kommer bostadsbyggandet att vara begränsat under de allra närmaste åren. Närmast på tur är Bjärreds centrum med en tänkbar utbyggnad åren 2021-2023 och därefter ett större småhusområde i östra delen av Borgeby.

Det stora projektet "Framtidens Bjärred" förväntas ha sin första inflyttning omkring 2024. Framtidens Bjärred förväntas leda till att bostadsbyggandet på lite längre sikt kan bli omfattande även i den norra kommundelen.

Infrastruktur

Transportinfrastrukturen har brister i Skåne. Transportbehovet fortsätter att växa till följd av bland annat en ökande befolkning. Ett antal stora investeringar krävs, framför allt i den sydvästra delen av landskapet. Ett viktigt projekt är till exempel den utbyggnad till fyra spår av järnvägen mellan Malmö och Lund som nu pågår. För Lomma kommuns del är det bland annat mycket angeläget med en kapacitetsförstärkning av Lommabanan och på sikt byggande av ett godstågsspår utanför tätorterna i regionen. Dessutom behöver framkomligheten förbättras på väg E6.

Utbyggnaden av Lommabanan (etapp 1), för att möjliggöra persontågstrafik från och med december 2020, pågår. Etappen innehåller byggande av mötesspår strax söder om Stävie samt anläggande av två resandestationer i Furulund respektive Lomma. Inledningsvis kommer banan att huvudsakligen trafikeras av ett persontåg per timma i vardera riktningen under dagtid.

Ombyggnaden av stationsområdet i Lomma fortsätter. Strax innan årsskiftet 2017/2018 invigdes den planskild korsningen mellan Vinstorpsvägen och järnvägen. Under 2019 och 2020 anläggs plattformar, parkeringar, kringytor med mera. Under 2019 kommer en busspåfart till E6 att anläggas i Vinstorpsvägens förlängning, för transporter till/från Malmö. Redan i juni 2019 kommer linje 139 till/från Lund att börja trafikera den nya busshållplatsen vid stationen. Från december 2019 kommer linje 132 Bjärred-Lomma-Malmö också att trafikera stationsområdet. Därmed flyttar i praktiken busstationen i Lomma från sitt nuvarande läge till Lomma station.

I juni 2018 fastställde regeringen den nationella planen för transportsystemet 2018-2029. I denna ingår objektet Malmöpendeln-Lommabanan etapp 2. Detta objekt omfattar byggandet av ett nytt mötesspår vid Alnarp och förlängning av befintligt mötesspår vid Flädie. Syftet med

utbyggnaden är främst att öka tågkapaciteten på banan, så att det blir möjligt att trafikera med två persontåg per timma i vardera riktningen. Kapacitetsutbyggnaden ger också möjlighet att göra ytterligare stationsuppehåll längs banan. Utbyggnaden av etapp 2 är en del i den så kallade Sverigeförhandlingen, och överenskommelser finns mellan berörda parter om samfinansiering med mera. Lomma kommuns del är 17 miljoner av den totala budgeten på 200 miljoner kronor.

Lomma kommun arbetar för att nya resandestationer ska anläggas i Alnarp respektive Flädie och ingå i utbyggnaden av etapp 2.

Trafikverkets preliminära bedömning är att etapp 2 av Lommabanan inklusive två nya stationer kan tas i bruk i slutet av år 2026.

Ombyggnaden av trafikplats Flädie och utbyggnaden av väg E6.02 trafikplats Flädie-Lund avslutades under 2018. Den planerade ombyggnaden av korsningen väg 913-Lommabanan kommer att senareläggas och genomföras i samband med utbyggnaden av mötesspåret vid Flädie (och byggande av ny station).

Trafikverket presenterade under 2018 en studie med förslag på olika åtgärder för att säkra framkomlighet med mera längs E6. I studien föreslås bland annat att ett ytterligare körfält ska anläggas mellan trafikplats Lomma och trafikplats Alnarp. I Trafikverkets nyligen presenterade genomförandeplan 2019-2024 anges att en sådan utbyggnad ska ske under åren 2023-2024.

Beslut har fattats om att en stor pendlingsstation ska anläggas i Arlöv längs södra stambanan. Denna kan komma att påverka både vägsystemet och kollektivtrafiken i Lomma kommun.

De ekonomiska ramarna för långtidsplanerna inom transportområdet är avsevärt snävare än de bedömda behoven. Krav ställs allt mer på ökad medfinansiering från kommunerna för projekt, som tidigare i princip har finansierats av staten. Det gäller till exempel utbyggnaden av Lommabanan för persontågstrafik.

Tunneln under järnvägen på Vinstorpsvägen är en del i den nya utformningen kring stationsområde i Lomma.

Hushållning och kvalitet

Ekonomisk styrning och kontroll

Grunden för den ekonomiska styrningen är lagstiftning inom området, främst i form av kommunallag och kommunal redovisningslag. Därutöver lämnar Rådet för kommunal redovisning rekommendationer för sektorns redovisning.

Kommunens styrning utgår från det styr- och kvalitets-system som fastställts av kommunfullmäktige. Styr- och kvalitetssystemet omfattar styrnings- och uppföljningsprocesser, intern kontroll, rollfördelning mellan politiker och tjänstemän samt styrdokumentens inbördes förhållanden.

Kommunfullmäktiges övergripande styrdokument, Övergripande mål, för mandatperioden 2015-2019 antogs i juni 2015. Dokumentet uttrycker mål för verksamhetens inriktning och hushållning med resurser. Målen är indelade i fyra områden: kvalitet, hållbarhet, service och trygghet.

Uppföljning av verksamhet och ekonomi sker fyra gånger per år, en kvartalsrapport per sista mars samt två mindre rapporter per sista maj och oktober till kommunstyrelsen och en delårsrapport per sista augusti till kommunfullmäktige. Nämnderna följer sina verksamheter löpande. Den ekonomiska analysen ska ha sin grund i den helårsprognos nämnderna anger i kvartals- och delårsrapporten samt maj- och oktoberrapporterna. Förutom att beskriva om det finns avvikelser när det gäller de ekonomiska resurserna är det också viktigt att redogöra för om nämnderna klarar av sitt uppdrag att tillgodose kommuninvånarna utlovad service. Vid negativa budgetavvikelser ska det beskrivas vilka åtgärder som har vidtagits respektive planeras att vidtas för att få budgeten i balans. Rapportering ska gå till kommunstyrelsen. Vilka konsekvenser dessa åtgärder innebär ska anges såväl ekonomiskt samt verksamhetsmässigt.

God ekonomisk hushållning

Kommunen ska ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer. Begreppet "god ekonomisk hushållning" har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv.

God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv innebär bland annat att varje generation själv måste bära kostnaderna för den service som den konsumerar. Detta innebär att ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat.

God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv tar sikte på kommunens förmåga att bedriva sin verksam-

het på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. För att skapa förutsättningar för en god ekonomisk hushållning måste det finnas ett klart samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Detta säkerställer en kostnadseffektiv och ändamålsenlig verksamhet.

För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål samt en rättvisande och tillförlitlig redovisning som ger information om avvikelser gentemot uppställda mål. Vidare behövs resultatanalyser och kontroller som visar hur verksamhetens prestationer och kvalitet motsvarar uppställda mål samt en effektiv organisation som säkerställer måluppfyllelsen. För att kunna styra verksamheterna, måste kommunen säkerställa processer för att bedriva dessa kostnadseffektivt och ändamålsenligt.

Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt fem finansiella mål för åren 2018-2020. Som framgår av den ekonomiska översikten och analysen uppnås fyra av fem mål, se sidorna 22-23. Målet att nettokostnaderna inte ska öka mer procentuellt än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppnås inte. De fyra finansiella mål som uppnås gör det med god marginal.

Verksamhetsmål enligt god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har formulerat åtta verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning som är kommunövergripande. Måluppfyllelsen av dessa mål redovisas nedan och sammanfattas sist i detta avsnitt. Målen återfinns under respektive nämnds verksamhetsberättelse på sidorna 40-73. Graderingen avseende måluppfyllelse är följande: "Målet är uppfyllt" eller "Målet är inte uppfyllt". De kungemensamma verksamhetsmålen och måluppfyllelsen ser ut på följande sätt:

Andel äldre som är sammantaget mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten ska öka.

Nycketal: Öppna jämförelser, Socialstyrelsen och SKL

• **Målet är inte uppfyllt.**

Andelen äldre som sammantaget är nöjda med hemtjänsten har minskat. Resultatet gick ner från 79 % 2017 till 67 % 2018. Attendo, som är kommunens utförare av hemtjänst, har utifrån resultatet tagit fram en analys och åtgärdsplan med fokus på att förbättra kvaliteten inom hemtjänsten. Den 1 mars 2019 tar kommunen över hemtjänsten till kommunal regi och i samband med detta kommer ett arbete med kvalitetsutveckling att påbörjas. Socialförvaltningen kommer under 2019 att göra uppföljningar för att säkerställa att brukare som har hemtjänst får sina behov tillgodosedda.

Andel äldre som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med särskilt boende ska öka.

Nyckeltal: Öppna jämförelser, Socialstyrelsen och SKL

● **Målet är inte uppfyllt.**

Andelen äldre som är sammantaget nöjda med särskilt boende har minskat 2018. Resultatet gick ner från 74 % 2017 till 59 % 2018. Frösunda AB, som är kommunens utförare av särskilt boende, har utifrån resultatet tagit fram en analys och åtgärdsplan med fokus på att förbättra kvaliteten inom särskilt boende. Socialförvaltningen kommer under 2019 att göra uppföljningar för att säkerställa att brukare på särskilt boende får sina behov tillgodosedda.

Lomma kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare.

Nyckeltal: Rekommendationsindex i medarbetarenkäten ska minst uppgå till 76.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Utfallet för rekommendationsindex blev 71, vilket är fem enheter lägre än 2017. För att förbättra kommunens attraktivitet som arbetsgivare pågår ett flertal insatser. ESF-projektet PEPP kommer att fortsätta att bidra med aktiviteter och utbildningar för att öka medarbetarnas mående och hållbarhet. Vidare sker en satsning på organisatoriska förutsättningar, där förhållandet medarbetare/chef ses över precis som chefsuppdraget och chefsintroduktionen. Skarpare HR-nyckeltal kommer att följas upp 2019, till exempel gällande sjukfrånvaro och personalomsättning.

Den totala sjukfrånvaron i Lomma kommun ska minska.

Nyckeltal: Under året ska sjukfrånvaron högst uppgå till 5,6 %.

● **Målet är uppfyllt.**

Den totala sjukfrånvaron har under 2018 minskat från 6,0 % 2017 till 5,4 %. Den korta sjukfrånvaron har ökat något liksom andelen som är långtidssjukskrivna, vilket betyder att det är den medellånga sjukfrånvaron dag 15 - 60 som tydligt har minskat. Skillnaden mellan män och kvinnors sjukfrånvaro har minskat med 1,8 procentenheter beroende av att kvinnornas sjukfrånvaro minskat med 0,9 % till 5,7 % medan männens har ökat i motsvarande grad till 4,5 %. Den totala sjukfrånvaron har minskat för yrkesgrupperna administrativ personal, undersköterskor, barnskötare, förskollärare och fritidspedagoger. Inom grupperna kökspersonal och sjuksköterskor har sjukfrånvaron ökat. Inom UKF bedrivs ett aktivt arbete för att minska sjuktalet inom framför allt yrkesgrupperna barnskötare och förskollärare som har den högsta sjukfrånvaron.

Elevernas kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen

Nyckeltal: Andelen elever som är behöriga till att läsa på något av de nationella gymnasieprogrammen, efter att ha avslutat årskurs 9 i grundskolan, ska uppgå till minst 95 %.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Resultat för vårterminen 2018 var 89,6 % (exklusive nyanlända elever 95,7). Resultat för vårterminen 2017 var

94,6 % (exklusive nyanlända elever 98,5). Den nationella trenden avseende kunskapsresultat är likartad i Lomma. De elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling förbättrar sig ytterligare, vilket medför att meritvärdet stiger. Andelen elever som har svårigheter att nå målen för utbildningen ökar. Totalt innebär det att målet om en likvärdig utbildning inte nås. Skolorna har bedrivit ett arbete med tillgängliga lärmiljöer, extra anpassningar och särskilt stöd för elever med olika typer av svårigheter. Arbetet har hittills inte gett full effekt. Arbetet med att skapa förutsättningar för att alla elever ska nå gymnasiebehörighet kommer att utvecklas mot riktade insatser i form av kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper för en del elever inom spektrat neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF).

Elevernas kunskap utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen

Nyckeltal: Minst 83 % av gymnasieeleverna inom högskoleförberedande program tar examen på tre år.

● **Målet är uppfyllt.**

Resultat för vårterminen 2018 är 85 %. Resultat för vårterminen 2017 var 84,2 %. Orsakerna till förbättringen av resultat beror på följande. När eleverna påbörjar sin gymnasieutbildning har de höga ingångsvärden. Grundskolan arbetar tillsammans med Lärcentrum kring ett utvecklingsområde som handlar om övergången till gymnasiet. Fokus ligger på att ge gymnasieskolorna kunskaper om de elever som haft behov av särskilt och omfattande stöd. Syftet med det är att gymnasieskolorna ska fortsätta arbetet med anpassningar av utbildningen i enlighet med aktuella elevers behov. Lärcentrum följer även upp arbetet fysiskt på gymnasieskolorna för de elever som har extra resurser i syfte att nå målet med utbildningen.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning

Nyckeltal: Energiförbrukningen (avseende normaldrift) i snitt kWh/kvm lokalyta (graddagsjusterat) ska minska med mer än 2 % per år.

● **Målet är inte uppfyllt.**

Resultatet för 2018 är 1,9 % och snittet för de fem senaste åren är 3,0 %. En särskild handlingsplan för detta är upprättad för de kommunala fastigheterna. För att kontrollera att energiförbrukningen minskar sker månatliga uppföljningar av samtliga fastigheter. Efter årets slut redovisas den slutliga sammanlagda minskningen av energiförbrukningen för samtliga kommunala fastigheter. Ett fortsatt arbete kommer att pågå med energieffektivisering/driftoptimering av det befintliga fastighetsbeståndet samt tillse att nya byggnationers energiförbrukningar ligger under kraven enligt Boverkets Byggregler. Energiförbrukningen i nya byggnationer ska följa det regelverk som följer av Miljöbyggnader - Silver.

Bygglövsverksamheten ska bedrivas effektivt, konsekvent, rättssäkert, med god kvalitet och bra bemötande.

Nyckeltal: Servicemätningen "Insikt" Nöjd kundindex för bygglov ska uppgå till minst 80.

• **Målet är inte uppfyllt.**

Mätningen genom "Insikt" omfattar både företag och privatpersoner. Mätningen under 2018 har inte givit något resultat för privatpersoner då svarsfrekvensen har varit för låg och kommunen inte anslutit sig till tjänsten. För företag uppnåddes index 67. Insikt används centralt i kommunen som mätinstrument. Den låga svarsfrekvensen är gemensam för alla kommunens verksamheter. En kommungemensam insats, organiserad av utvecklingsavdelningen, har initierats för att öka svarsfrekvensen.

Måluppfyllelse

Nedan redovisas en sammanställning av måluppfyllelsen av nämndsmålen. Graderingen avseende måluppfyllelse är följande: "Målet är uppfyllt" eller "Målet är inte uppfyllt".

Nämndsmål per nämnd		
	Målet är uppfyllt	Målet är inte uppfyllt
Kommunstyrelse	2	4
Socialnämnd	5	7
Barn- och utbildningsnämnd	3	3
Kultur- och fritidsnämnd	8	3
Teknisk nämnd	2	7
Miljö- och byggnadsnämnd	4	3
Totalt	24	27

I nedanstående tabell sammanfattas måluppfyllelsen för målen enligt god ekonomisk hushållning och nämndsmålen.

Totalsammanställning		
	Målet är uppfyllt	Målet är inte uppfyllt
Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning	4	1
Verksamhetsmål enligt god ekonomisk hushållning	2	6
Nämndsmål	24	27
Totalt	30	34

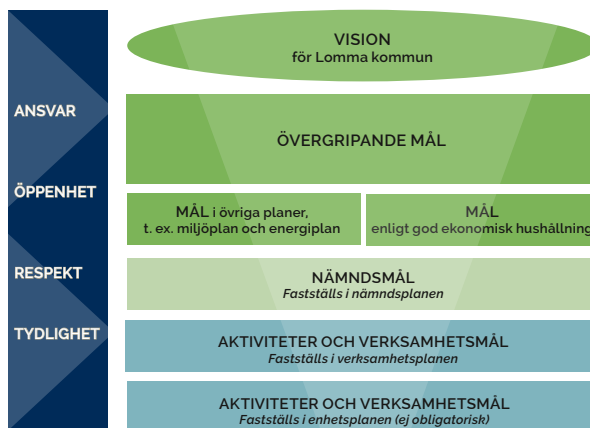
Sammanfattningsvis uppnås fyra av fem finansiella mål. Dock uppnås enbart två av de åtta verksamhetsmålen, två av målen rör äldreomsorgen och där blev resultatet markant sämre än föregående år. Åtgärder har satts in för att förbättra resultaten inför 2019, bland annat kommer hemtjänsten att återgå i kommunal regi. Gällande majoriteten av de övriga målen var måluppfyllelsen relativt nära att uppnås, i ett fall kunde dock inte mätning göras på grund av lågt svarsunderlag. Den samlade bedömningen är att Lomma kommun uppnådde en tämligen god ekonomisk hushållning för år 2018.

INTERN KONTROLL

Intern kontroll handlar om tydlighet, ordning och reda samt insyn i verksamhet och ekonomi. Det främsta syftet

med den interna kontrollen är att säkerställa om målen för verksamheten och ekonomin uppfylls samt att oönskade händelser och effekter undviks samt att tillgångar skyddas. Detta gäller oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av en extern entreprenör.

Syftet är bland annat att organisationen ska lära sig att upptäcka och hantera risker i tid samt att det ska bli en naturlig del av det löpande arbetet.

Målkedjan i Lomma kommun.

Den interna kontrollen är inte en isolerad händelse utan en integrerad del av det dagliga arbetet i organisationen. Plan för intern kontroll ska vara levande och tas upp då nya risker identifieras som kan påverka organisationen.

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för intern kontroll i hela kommunen och intern kontroll är en del av kommunens styr- och kvalitetssystem. Kommunstyrelse och nämnder tar årligen fram en riskanalys som utmynnar i en plan för intern kontroll. Internkontrollarbetet återrapporteras i samband med bokslut och framtagande av årsredovisningen.

Samtliga nämnder har inkommit med en redogörelse för den interna kontrollen 2018 utifrån de planer för intern kontroll som fastställts. Överlag arbetar nämnderna på ett strukturerat och enhetligt sätt även om det kan skilja något från nämnd till nämnd. Vid de fall då avvikelser rapporterats har samtliga nämnder vidtagit åtgärd vilket är ett krav. Vissa omedelbara justeringar har gjorts och andra har lett till mer långsiktiga åtgärder. Fokus under året har varit att säkerställa analyserna i samband med uppföljning och tillse att dessa därefter ligger till grund för kommande planer för intern kontroll. Detta fokus kommer att fortsätta under 2019, och parallellt kommer kompetensutveckling att ske på olika nivåer i organisationen.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE EFTER RÄKENSKAPSÅRETS SLUT

Inga händelser av väsentlig ekonomisk eller verksamhetsmässig betydelse har inträffat efter räkenskapsårets slut som påverkar bedömningen av 2018.

KVALITET OCH UTVECKLING

Styr- och kvalitetssystem

Lomma kommuns styr- och kvalitetssystem visar hur kommunen väljer att arbeta för att få en bra sammanhållen styrning och uppföljning av alla verksamheter i organisationen. Styr- och kvalitetssystemet beskriver, på ett övergripande sätt, för medarbetare, förtroendevalda och allmänhet, hur den kommunala verksamheten ska styras, följas upp och utvärderas. Styr- och kvalitetssystemet ska vara ett stöd i styrningen och bidra till att säkra och förbättra verksamheten så att den håller hög och avsedd kvalitet som når uppsatta mål. Medborgarna sätts i centrum, då det är kommuninvånare och brukare verksamheten ska leverera tjänster till och det är för dem goda verksamhetsresultat ska uppnås.

Medborgarundersökning 2018

Resultatet avser medborgarundersökningen i Lomma kommun hösten 2018. Undersökningen genomfördes som en urvalsundersökning med ett slumpmässigt urval på 1 200 personer i åldrarna 18–84 år. Svarsandelen blev 52 % i Lomma kommun. Faktorernas resultat redovisas som betygsindex. Betygsindex under 40 klassas som "inte godkänt". Gränsen för "nöjd" går vid 55 och 75 eller högre tolkas som "mycket nöjd". Undersökningen tittar på tre områden;

- Medborgarna om Lomma kommun som en plats att bo och leva på (Nöjd region index)
- Medborgarna om Lomma kommuns verksamheter (Nöjd medborgare index)
- Medborgarna om inflytandet i Lomma kommun (Nöjd inflytande index)

Medborgarna om Lomma kommun som en plats att bo och leva på.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Region-Index (NRI) för hur medborgarna bedömer Lomma kommun som en plats att bo och leva på blev 77. Genomsnittet för samtliga kommuner som var med i undersökningen blev betygsindex 62. Resultaten visar att kommuninvånarna i Lomma är mest nöjda av de kommuner som deltagit i undersökningen avseende "kommunen som plats att leva och bo på".

Medborgarna om Lomma kommuns verksamheter.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Medborgar-Index (NMI) för hur medborgarna bedömer de kommunala verksamheterna i Lomma kommun blev 66. Genomsnittet för samtliga kommuner som var med i undersökningen blev betygsindex 56. I jämförelse med andra deltagande kommuner ligger Lomma på en fjärde plats. Högst betygsindex inom detta område var 68.

Medborgarna om inflytandet i Lomma kommun.

Det sammanfattande betygsindexet Nöjd-Inflytande-Index (NII) för hur medborgarna bedömer möjligheterna till inflytande på kommunens verksamheter och beslut i Lomma kommun blev 53. Genomsnittet för samtliga kommuner som var med i undersökningen blev betygs-

index 42. I jämförelse med andra deltagande kommuner har Lomma högst betygsindex inom detta område.

Medborgardialog

Medborgarna i Lomma kommun är en viktig del av styrningen i kommunen. Det är viktigt att invånarna får möjlighet att komma med synpunkter och kan hjälpa kommunens verksamheter framåt. Nedan presenteras exempel på hur Lomma kommun arbetat med medborgarinflytande under 2018.

Medborgarservice

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med olika verksamheter, nämnder och beslutsfattare och servicen ska uppfattas som snabb och modern. Kommunens Kontaktcenter ska ge snabb och effektiv service direkt vid kontakt.

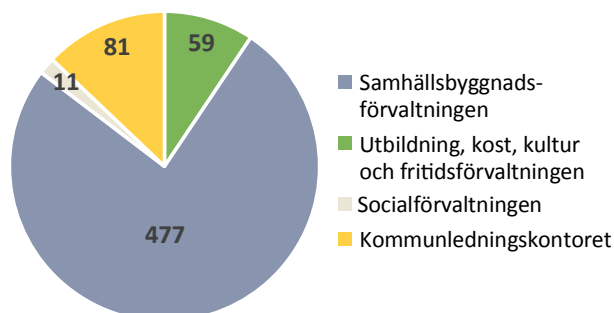
Lomma kommun har under 2018 deltagit i en servicemätning som mäter kommunens hantering av telefoni- och e-postkontakter. Mätningen visar att Lomma kommun ligger på plats 27 av 150 gällande helhetsintryck vid telefonkontakt. Kommunen ligger betydligt högre eller högre än genomsnittet för sju av tretton parametrar, och i nivå med övriga kommuner för fyra parametrar.

Synpunkts- och klagomålshantering - LUKAS

Under 2018 har det inkommit totalt 628 ärenden (2017: 766 ärenden), vilket innebär att det i genomsnitt inkommit 52 ärenden per månad (2017: 63 ärenden per månad). 527 av samtliga ärenden gäller synpunkter. Övriga kategorier är beröm, förslag och klagomål. Samhällsbyggnadsförvaltningen har, liksom föregående år, flest ärenden. De flesta gäller gatu- och parkfrågor.

Fokus under 2018 har varit att undersöka rutiner och nämndernas arbete med synpunkts- och klagomålshantering. Samtliga nämnder har gjort en självinventering och har, då behov uppstått, identifierat åtgärder som de ska arbeta vidare med under 2019 för att förbättra servicen till våra kommuninvånare.

Fördelning av antalet LUKAS-ärenden per förvaltning (%)

VÄLFÄRD OCH EFFEKTIVITET

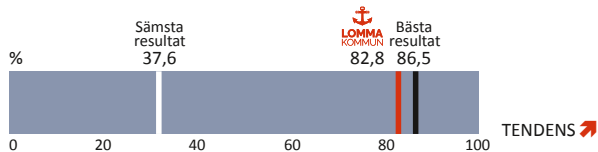
I detta avsnitt presenteras resultat som sammanfattar betydelsefulla aspekter ur ett medborgarperspektiv. Syftet är att belysa hur effektivt skattemedlen används och vilka kvalitativa resultat som uppnåtts för att skapa ett gott samhälle att leva i. Redovisning sker utifrån tre olika områden:

- Barn och unga
- Stöd och omsorg
- Samhälle och miljö

Majoriteten av måtten är hämtade från Sveriges Kommuner och Landstings projekt "Kommunens kvalitet i korthet". Det är tionde året som mätningar och jämförelser i projektet har genomförts. Totalt är det ca 260 kommuner som ingår i projektet och det ger möjligheter till jämförelser mellan kommuner och ett erfarenhetsutbyte som kan leda till förbättringar. En skillnad jämfört med tidigare år är att områden, mätetal och nyckeltal reviderats av SKL för att bättre värdera service, kvalitet och effektivitet. Några av måtten är hämtade från SCB:s medborgarundersökning.

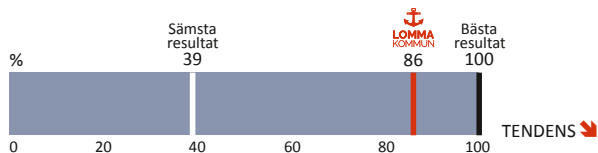
Barn och unga

Elever i åk 9 som är nöjda med sin skola som helhet

Resultatet är en förbättring jämfört med 2017 då andelen elever i årskurs 9 som är nöjda med sin skola uppgick till 76 %. Lomma kommun ligger sammantaget på en sjätte plats i landet. Källa: KKik 2018. Skolinspektionen "Skolenkäten".

Elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk, kommunala skolor

Resultatet är en försämring jämfört med föregående år då andelen elever i årskurs 3 som klarat alla delprov i svenska uppgick till 89 %. Lomma kommun ligger sammantaget på en tionde plats i landet. Källa: KKik 2018. Skolverket och SCB.

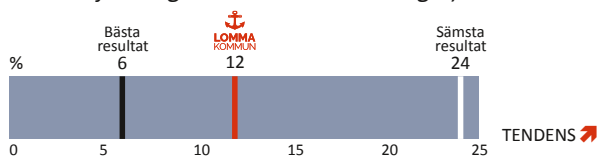
Elever i åk 6 med lägst betyget E i matematik, kommunala skolor

Resultatet är en försämring jämfört med föregående år då andelen elever i årskurs 6 med lägst betyget E i matematik uppgick till 98 procent. Lomma kommun ligger sammantaget på en delad fjärde plats i landet. Källa: KKik 2018. Skolverket (Siris).

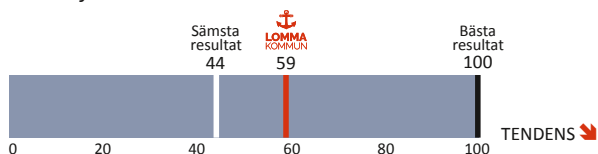
Stöd och omsorg

Hur ser personalkontinuiteten ut (antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar)?

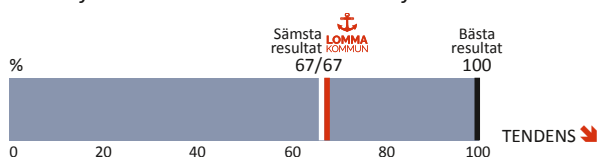
Resultatet är en förbättring jämfört med senaste år som mätningen utfördes, då antalet i snitt låg på 14. Lomma kommun ligger bättre än snittet. Mätningen gäller de personer, 65 år eller äldre, som har två eller fler besök av hemtjänsten varje dag (trygghetslarm och matleveranser räknas ej). Källa: KKik 2018.

Hur nöjda är brukarna med sitt särskilda boende?

Resultatet är sämre än föregående år då resultatet var 74 %. I jämförelse med riket och Skånes kommuner är 59 % ett lågt resultat, Lomma kommun hamnar på tredje sämsta plats i riket. I majoriteten av de områden som mäts i undersökningen hamnar Lomma bland kommunerna med sämst resultat. Bäst resultat fick frågor om tillgång till sjuksköterska och frågan om man fick plats på det äldreboende man önskade. En handlingsplan är upprättad utifrån resultatet med åtgärder som syftar till att öka nöjdheten med kommunens särskilda boenden. Källa: KKik 2018. Socialstyrelsen.

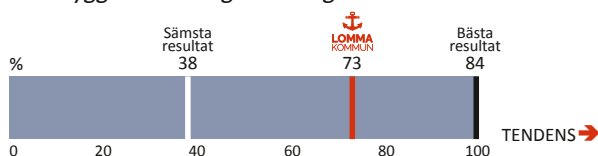
Hur nöjda är brukarna med den hemtjänst de erhåller?

Resultatet är betydligt sämre i år än föregående år då resultatet var 79 %. Lomma kommun hamnar i år på sista plats av alla kommuner. Den 1 mars 2019 tar kommunen över hemtjänsten till kommunal regi och ett arbete med kvalitetsutveckling är påbörjat. Socialförvaltningen kommer under 2019 att göra uppföljningar för att säkerställa att brukare som har hemtjänst får sina behov tillgodosedda. Källa: KKik 2018. Socialstyrelsen.

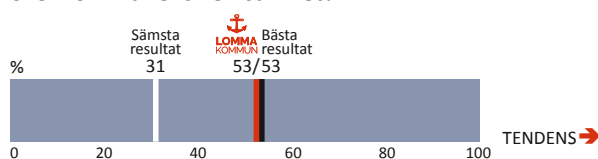
Samhälle och miljö

Hur trygga känner sig medborgarna i kommunen?

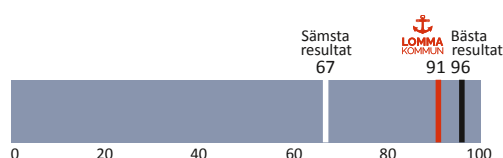
Resultatet är hämtat från SCB:s medborgarundersökning 2018 och visar att merparten av kommuninvånarna känner sig trygga i kommunen. Resultatet är marginellt sämre än förra årets mätning och Lomma befinner sig på delad sjunde plats i 2018 års medborgarundersökning. Kommunen fortsätter att arbeta för att Lomma kommun ska upplevas som en trygg plats att bo och leva på, bland annat genom olika förebyggande aktiviteter kopplat till trygghet.

Hur väl upplever medborgarna att de har inflytande över kommunens verksamhet?

Resultatet är något försämrat jämfört med 2017 då kommunen hade index 55. Måttet ingår i SCB:s medborgarundersökning och frågorna handlar om tillgänglighet, information/öppenhet, påverkan/inflytande samt förtroende. Lomma kommuns resultat är det högsta i medborgarundersökningen.

Hur stor andel av medborgarna upplever ett gott bemötande vid kontakt med kommun?

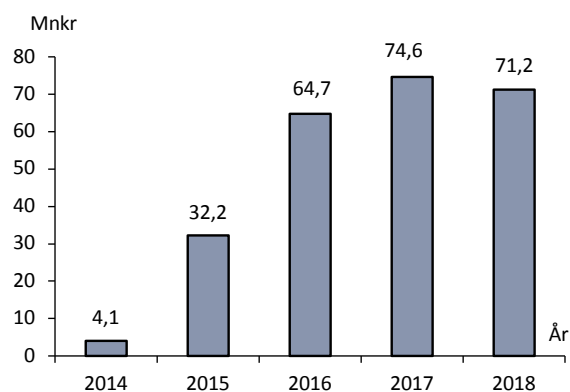
Lomma kommun hamnar på plats 24 av samtliga 260 deltagande kommuner gällande frågan om gott bemötande vid kontakt med kommunen, vilket är högre än genomsnittet. Frågan har bedömts genom Servicemätningen som genomförts under hösten 2018, och ingår som en del av nyckeltalen för Kommunens Kvalitet i Korthet.

Ekonomisk översikt och analys

Årets resultat

Årets verksamhet uppvisade ett positivt resultat på 71,2 mnkr. Resultatet fördelade sig på skattefinansierad verksamhet 74,5 mnkr och avgiftsfinansierad verksamhet -3,3 mnkr.

Årets resultat

Resultatet på 71,2 mnkr kan beskrivas på följande sätt:

- Nämndernas verksamheter 4,3 mnkr
- Finansförvaltningen 9,3 mnkr
- Budgeterat resultat 29,6 mnkr
- Jämförelsestörande post 28,0 mnkr

Budgetavvikelsen uppgick således till 41,6 mnkr. Av denna avvikelse avsåg 28 mnkr realisationsvinster inom pensionsförvaltningen, som återinvesterats, och 6,8 mnkr exploateringsöverskott. Budgetavvikelsen exklusive realisationsvinster och exploateringsöverskott uppgick till 6,8 mnkr.

Nämndernas verksamheter visade sammantaget en positiv budgetavvikelse på 4,3 mnkr. Socialnämnden, teknisk nämnd, kulturnämnden samt valnämnden uppvisade negativa budgetavvikelser medan övriga nämnder visade positiva budgetavvikelser. Inom kommunstyrelsen bidrog ett positivt exploateringsnetto om 6,8 mnkr till den positiva budgetavvikelsen. Den jämförelsestörande posten, 28 mnkr, avser realisationsvinster i samband med försäljning av en aktiefond inom pensionsförvaltningen. Medlen har återinvesterats i pensionsförvaltningen.

Finansförvaltningen visade en positiv budgetavvikelse på 9,3 mnkr exklusive jämförelsestörande post avseende reavinster inom pensionsförvaltningen om 28,0 mnkr. Skatteintäkterna blev totalt 1,7 mnkr lägre än budgeterat. Fler invånare (+38 pers.) än vad som budgeterats bidrog till högre intäkter för kommunalskatt, +3,3 mnkr. Skatteintäkterna avviker dock negativt totalt sett då både föregående års skatteavräkning, -3,5 mnkr, men även prognosen för innevarande års skatteavräkning var negativ, -1,5 mnkr.

Statsbidrag och utjämning avvek med +8,8 mnkr. Orsaken till detta var en högre ersättning för eftersläpning av skatteintäkter, +1,8 mnkr, kopplat till den högre befolknings-siffran, men främst på att utjämningssystemets regleringspost budgetmässigt innebar en avgift till kommunen men istället utföll som ett bidrag. Kommunen erhöll även ett statsbidrag för ökat bostadsbyggande på 1,3 mnkr.

Finansnettot var positivt, +4,9 mnkr, med anledning av lägre upplåning än budgeterat samt överskottsutdelning från Kommuninvest på cirka 2,5 mnkr.

Förfogandemedel, +3,4 mnkr, medel kvarstod efter det att nämnderna fått kompensation för löneökningar.

Pensionskostnaderna, -11,7 mnkr, vilket var drygt 10 mnkr sämre än tidigare prognos. Främsta förklaringen var en sen kompletteringspremie från KPA som inklusive löneskatt var cirka 7 mnkr högre än den prognos KPA tidigare angivit. Främsta orsak till detta var att vissa intjänade förmåner varit för lågt beräknade vid tidigare årsskifte och beräkningsfelet upptäcktes i samband med avstämning av nytt system hos KPA.

Kostnaden för avgiftsbestämd ålderspension var 3 mnkr högre än budgeterat och något sämre jämfört med tidigare prognos.

Uttag från överskotts-fonden på 2,0 mnkr finansierar en del av premierna för den förmånsbestämda pensionen, vilket inklusive effekt på löneskatten innebär en resultatförbättring på 2,5 mnkr.

Arbetsgivaravgifter/PO, +4,1 mnkr, och beror främst på en lägre lönesumma än budgeterat.

Resultatutjämningsreserv

Kommunfullmäktige beslutade 2013-06-13 § 51 om riktlinjer för kommunens resultatutjämningsreserv. Enligt dessa får reservering ske med det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger två procent av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Från 2018 finns det möjlighet att avsätta 1,4 mnkr till reserven. Efter denna avsättning kommer reserven att uppgå till 52,3 mnkr.

Balanskravsutredning

I Kommunallagen 8 kap § 5 regleras balanskravsresultatet. För kommunen innebär kravet att intäkterna ska överstiga kostnaderna varje år, det vill säga kommunen ska ha ett positivt resultat. Om kostnaderna något år skulle överstiga intäkterna ska det negativa resultatet återställas inom de tre närmaste åren. Beslut om sådan reglering ska fattas i budgeten senast det tredje året efter det år då det negativa resultatet uppkom.

Balanskravsutredningen ger följande resultat:

	Mnkr
Årets resultat	71,2
Samtliga realisationsvinster	0
Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0
Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	71,2
Medel till resultatutjämningsreserv	-1,4
Medel från resultatutjämningsreserv	0
Årets balanskravsresultat	69,8

Det justerade resultatet uppgick till 69,8 mnkr, vilket innebär att kommunallagens balanskrav är uppfyllt.

Finansiella mål enligt god ekonomisk hushållning

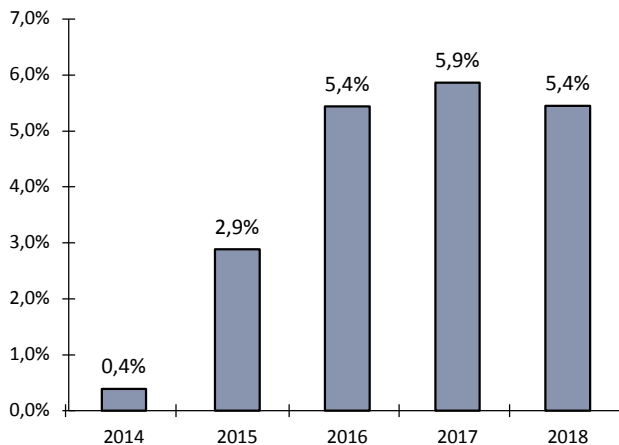
Kommunfullmäktige har fastställt fem finansiella mål för åren 2018 - 2020.

Årets resultat ska uppgå till två procent (2018) och en procent (2019) av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

- *Målet är uppfyllt.*

Resultatet för år 2018 uppgick till 5,4 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning motsvarar 26,1 mnkr. Målet har därmed överträffats med 45,1 mnkr.

Årets resultat i % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

För samtliga år förutom 2014 har årets resultat i procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning klart överstigit 2 %, vilket är den schablon som blivit kännetecknen för god ekonomisk hushållning. I resultatet för 2014 ingick en avsättning, bidrag för statlig infrastruktur avseende Lommabanan, med 46,9 mnkr.

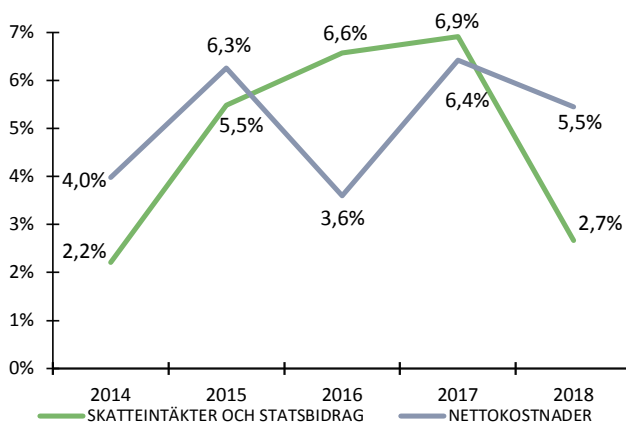
Nettokostnaderna ska inte öka mer procentuellt än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Nettokostnaderna ökade med 5,5 % i förhållande till år 2017 medan skatteintäkterna endast ökade med 2,7 % i förhållande till år 2017.

Utveckling av skatteintäkter och nettokostnader

Av diagrammet framgår att skatteintäkterna har ökat i snabbare takt än kostnaderna under åren 2016 och 2017 medan kostnadsutvecklingen varit snabbare än skatteintäkterna under åren 2015 och 2018. Inför framtiden är det angeläget att kommunens nettokostnader inte ökar i snabbare takt än skatteintäkterna.

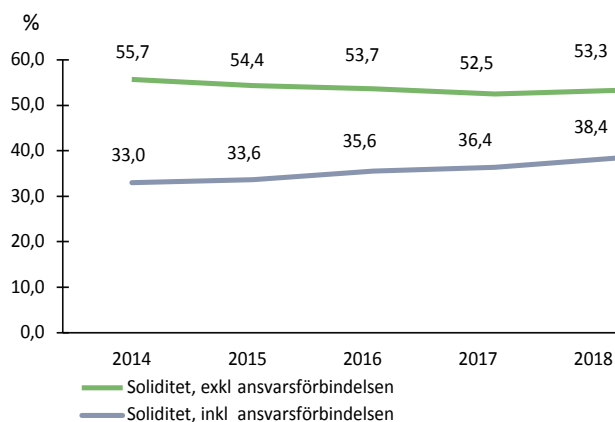
Soliditeten ska åtminstone bibehållas.

- *Målet är uppfyllt.*

Soliditet är ett mått på kommunens långsiktiga ekonomiska styrka. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med egna medel. Soliditeten (exkl ansvarsförbindelsen) ökade med 0,8 procentenheter från 52,5 % år 2017 till 53,3 % år 2018. Förklaring till detta är att låneskulden endast ökade marginellt under året då självfinansieringsgraden av investeringarna legat på 90 %.

Enligt den så kallade "Blandmodellen" ska pensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Inkluderas pensionsåtaganden före 1998 uppgick soliditeten till 38,4 %, vilket är en ökning med 2,0 procentenheter i förhållande till 2017. Ökningen kan i huvudsak kopplas till minskningen av ansvarsförbindelsen.

Soliditet

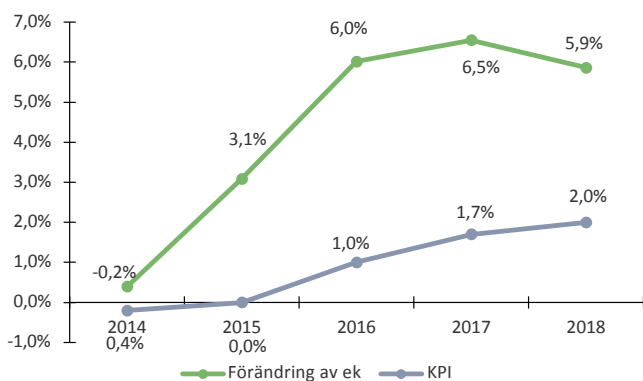

Det egna kapitalet ska inflationssäkras.

- *Målet är uppfyllt.*

Resultatet på 71,2 mnkr gav en ökning av det egna kapitalet på 5,9 %. Inflationen (KPI) år 2018 uppgick till 2,0 %.

Förändring av eget kapital och KPI

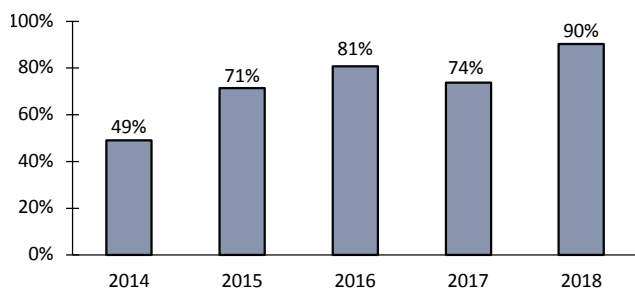
Som framgår av diagrammet har förändringen av eget kapital överstigit förändringen av konsumentpriserna för de senaste fem åren och därmed har det egna kapitalet inflationsskyddats samtliga år. Dock kan man konstatera att kurvorna börjar mötas och detta bör man beakta framöver.

Investeringarna ska till minst 60 % finansieras med egna medel (avskrivningar + resultat) i genomsnitt för perioden 2018 - 2020

● *Målet är uppfyllt.*

För 2018 uppgår självfinansieringsgraden till 90 %.

Självfinansieringsgrad av kommunens investeringar

Sammanfattning: Fyra av fem finansiella mål har uppnåtts. Målet att nettokostnaderna inte ska öka mer procentuellt än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppnåddes inte.

Utveckling av intäkter och kostnader

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att det finns balans mellan löpande intäkter och kostnader.

Jämfört med föregående år ökade nettokostnaderna inklusive jämförelsestörande poster och finansnettot med 65,3 mnkr eller 5,5 %. Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ökade med 33,9 mnkr eller 2,7 %.

Mellan 2017 och 2018 har intäkterna minskat med -11,5 mnkr. Främsta anledningen till detta är att bidragen till integrationsverksamheten minskade kraftigt, -22,5 mnkr, med anledning av ändrat bidragssystem och färre mottagna. Denna minskning lindrades något av något högre intäkter än föregående år vad gäller taxor och avgifter och försäljning av verksamhet.

På kostnadssidan ökade kostnaderna med 48,7 mnkr jämfört med 2017. Pensionskostnaderna inklusive löneskatt ökade med ca 21 mnkr, köp av huvudverksamhet med 15,5 mnkr, ett ökat antal insatser och placeringar ligger till grund för detta. Övriga tjänster har ökat med 20,8 mnkr och här ses en ökning på bland annat inhyrd vårdpersonal och övrig administrativ personal, advokat-kostnader, konsulttjänster, bevakningskostnader samt hotellvistelse. Även asfaltering och övriga anläggningar och entreprenader ökade sina kostnader jämfört med 2017.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Kommunens uppföljningsprocess innebär att verksamheten följs upp kommunövergripande fyra gånger per år, i kvartals- respektive delårsrapport samt två månadsrapporter med prognos. Nämnderna följer sina verksamheter löpande under året. För att uppnå en korrekt styrning av verksamheten är prognossäkerheten av avgörande betydelse och att nämnderna vid negativa budgetavvikelser beskriver vilka åtgärder som vidtagits respektive planeras att vidtas för att få budgeten i balans. Rapportering om detta ska ske till kommunstyrelsen.

Nämndernas driftredovisning visade en positiv budgetavvikelse på 4,3 mnkr.

I tabellen nedan redovisas nämndernas budgetavvikelser i driftredovisningen.

Budgetavvikelser per nämnd

Mnkr	Budgetavvikelser
Kommunstyrelse	8,6
Valnämnd, Revision och Överförmyndare	0,5
Socialnämnd	-6,6
Barn- och utbildningsnämnd	1,1
Kultur- och fritidsnämnd	-0,3
Teknisk nämnd	-0,1
Miljö- och byggnadsnämnd	1,1
Summa	4,3

Av kommunstyrelsens budgetavvikelse utgör ett positivt exploateringsnetto 6,8 mnkr. Av tekniska nämndens budgetavvikelse på -0,1 mnkr utgjorde fastighetsverksamheten -0,1 mnkr, skattefinansierad verksamhet 1,2 mnkr samt avgiftsfinansierad verksamhet -2,0 mnkr, varav VA-verksamheten -1,7 mnkr och hamnverksamheten -0,3 mnkr.

För en mer ingående analys av verksamheternas budgetavvikelser hänvisas till sidorna 40-73 samt driftredovisningen per nämnd och KF-verksamhet på sidorna 91-92.

Helårsprognos, budgetavvikelser

Mnkr	mars	maj	augusti	oktober	Utfall
Nämndernas verksamheter	5,5	4,8	2,0	-1,9	4,3
Finansförvaltningen	10,2	19,1	19,2	17,0	9,3
Budgeterat resultat	29,6	29,6	29,6	29,6	29,6
Summa	45,3	53,5	50,8	44,7	43,2
Jämförelsestörande poster	20,0	28,0	28,0	28,0	28,0
Årets resultat	65,3	81,5	78,8	72,7	71,2

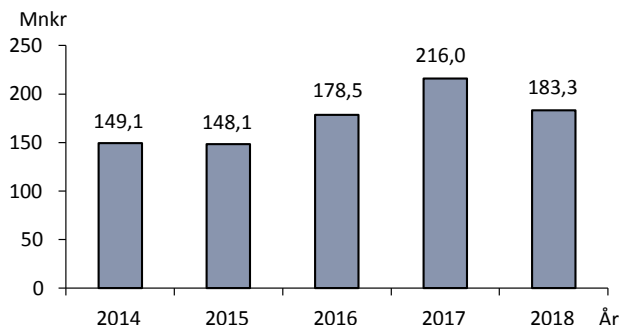
Investerings- och exploateringsverksamhet

Investeringsutgifterna uppgår till 183,3 mnkr, vilket är 19,2 mnkr lägre än budgeterat belopp på 202,5 mnkr. Bland de större investeringarna kan nämnas:

KF projekt	mnkr
Pilängsskolans om- och tillbyggn. inkl. rivn.	56,5
Lerviks förskola	19,9
Förvärv fastighet Lomma Borgeby 1:3	16,5
Ny fritidsgård, Bjärred	11,6
Stationsområdet, åtgärder allmän platsmark	8,5

Investeringsbidragen uppgick totalt till 31,7 mnkr, varav gatukostnadsersättningar 4,4 mnkr, anslutningsavgifter VA 3,5 mnkr och investeringsbidrag från staten 23,8 mnkr.

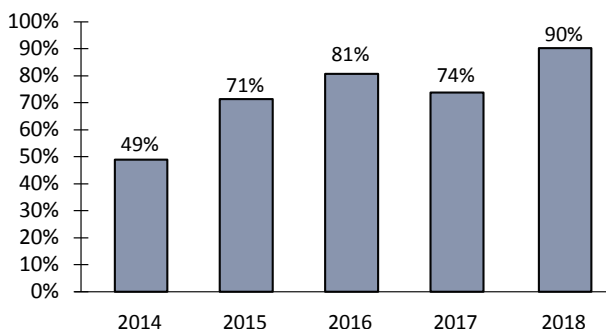
Nedan redovisas kommunens investeringar åren 2014-2018:

Den genomsnittliga investeringsnivån för de senaste fem åren uppgick till 175,0 mnkr.

Exploateringsverksamheten omfattar 20 projekt och årets resultat för verksamheten var 6,8 mnkr.

Självfinansieringsgrad investeringar kommunen

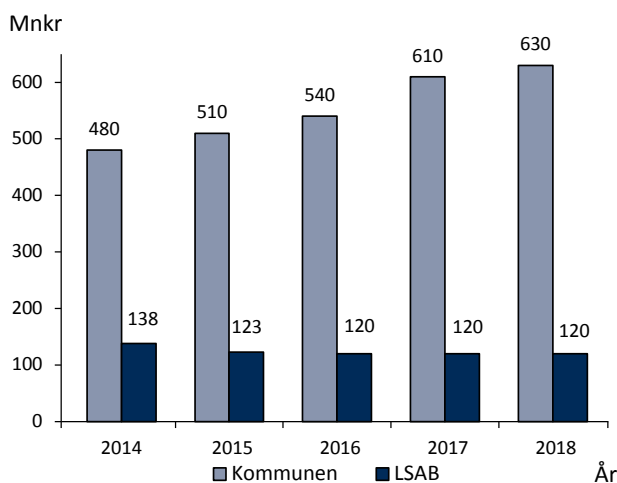

Självfinansieringsgraden är ett mått på i hur stor utsträckning som årets investeringar har finansierats med egna medel (årets avskrivningar och årets resultat). Självfinansieringsgraden låg i genomsnitt för de fem senaste åren på 73,1 %. För 2018 uppgår självfinansieringsgraden till 90 %. Det kassaflöde som Lomma kommun själv genererat under det gångna året uppgick till 152,6 mnkr. För en utförlig investerings- och exploateringsredovisning hänvisas till sidorna 91-96.

Likviditet och lån

Sedan årets början förbättrades likviditeten med 16,4 mnkr. Likvida medel per 2018-12-31 uppgick till 104,6 mnkr. Låneskulden ökade med 20 mnkr under året och uppgick till totalt 630 mnkr vid årets slut. Fordran på Migrationsverket uppgick 2018-12-31 till 4,2 mnkr. Lomma Servicebostäder AB's låneskuld var oförändrad och uppgick vid årets slut till 120,0 mnkr.

Utvecklingen på låneskulden för kommunen respektive för Lomma Servicebostäder AB åren 2014-2018 redovisas nedan.

Pensionsförpliktelser och förvaltning av pensionsmedel

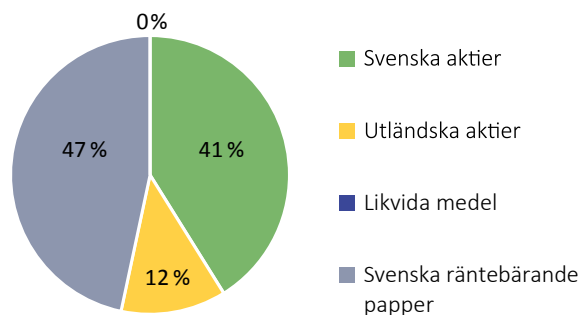
Kommunens totala pensionsförpliktelser uppgår till 386,3 mnkr. Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas inom linjen i balansräkningen som ansvarsförbindelse och uppgår till 359,7 mnkr inklusive löneskatt. Pensionsförpliktelser, särskilda avtalspensioner och liknande, intjänade från och med 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen och uppgår till 26,6 mnkr inklusive löneskatt.

Kommunen har valt en försäkringslösning för huvuddelen av intjänade pensionsförmåner som annars skulle ha redovisats under posten "Avsatt till pensioner". Detta innebär att kommunen årligen betalar en försäkringspremie till vald pensionsadministratör (för närvarande KPA) som motsvarar det årets beräknade intjänade pensionsförmåner. Under 2018 betalades 7,6 mnkr in och totalt har 107,5 mnkr inbetalats sedan 2001.

Kommunen har sedan 1996 avsatt likvida medel som "öronmärkts" för pensionsändamål. Totalt har 108,2

mnrk avsatts vid olika tidpunkter. Sedan 1996 har all avkastning återinvesterats i förvaltningen. Syftet med förvaltningen är att uppnå långsiktig god avkastning med betryggande säkerhet. Detta sker främst genom spridning av placeringarna mellan olika tillgångsslag och förvaltare. För närvarande har Lomma kommun avtal med tre olika förvaltare.

Tillgångsfördelningen vid årsskiftet är följande:

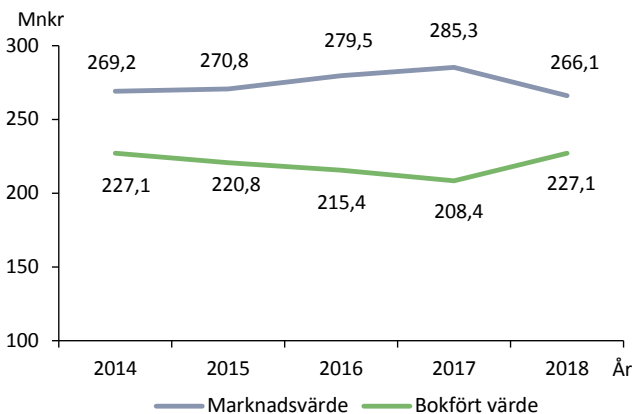

Enligt finanspolicyn, antagen av KF 201812 §107, får andelen aktier maximalt uppgå till 70 %, medan normalläget utgör 50 %. Som framgår ovan utgjorde aktieandelen vid årsskiftet 53 %.

Kommunfullmäktige beslutade 2013-02-07 om uttag ur pensionsmedelsförvaltningen. Enligt beslutet ska medel motsvarande 50 % av utbetalningarna inklusive löneskatt avseende den så kallade ansvarsförbindelsen tas årligen från pensionsförvaltningen och tillföras kommunens kassa. Ett uttag på 10,5 mnrk gjordes under året. Sammanlagt har 62 mnrk tagits ur pensionsförvaltningen sen 2013.

Marknadsvärdet på pensionsmedelsförvaltningen uppgick vid årsskiftet till 266,1 mnrk, en minskning med 19,2 mnrk. Uttag om 10,5 mnrk samt en svag avslutning på börsåret är förklaringen till minskningen. Bokfört värde uppgick vid årets slut till 227,1 mnrk.

Pensionsmedelsförvaltningens utveckling de senaste fem åren framgår av nedanstående diagram:

Nedan lämnas upplysningar om pensionsförpliktelseerna inklusive löneskatt och pensionsmedelsförvaltningen.

Mnrk	2017	2018
Avsättning för särskilda avtalspensioner och liknande förpliktelse	22,2	26,6
Ansvarsförbindelsen	373,7	359,7
Summa pensionsförpliktelser	395,9	386,3
Finansiella placeringar (bokfört värde)	208,4	227,1
Totala förpliktelser minus finansiella placeringar	187,5	159,2
Finansiella placeringar (marknadsvärde)	279,5	266,1
Förvaltade medel / pensionsmedel	70,6%	68,9%

Ansvarsförbindelsen minskade med 14,0 mnrk jämfört med föregående år. Enligt finanspolicyn är målet att successivt öka konsolideringsgraden, det vill säga att kvoten mellan förvaltade medel och totala pensionsförpliktelser ska öka. Konsolideringsgraden har minskat från 70,6 % per 2017-12-31 till 68,9 % per 2018-12-31. En vikande aktiebörs i slutet av år 2018 är den främsta orsaken till detta.

Borgensåtaganden

Borgensförbindelserna, exklusive solidarisk borgen till Kommuninvest i Sverige AB på 906,7 mnrk, uppgick till 179,0 mnrk, vilket är en ökning med 2,5 mnrk jämfört med 2017.

Av de totala borgensåtagandena avser 120,0 mnrk det helägda bolaget Lomma Servicebostäder AB. Övriga större borgensåtaganden avser Sydvatten AB, 44,0 mnrk, AB Malmöregionens Avlopp, 4,8 mnrk, Habo Golf AB, 4,0 mnrk samt Sydvästra Skånes Avfalls AB, 3,4 mnrk.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska utveckling styrs av ett stort antal faktorer. Vissa kan påverkas genom kommunala beslut, medan andra ligger utanför kommunens kontroll. Ett sätt att beskriva kommunens beroende av omvärlden är att upprätta en känslighetsanalys. Nedan redovisas de ekonomiska konsekvenserna av olika händelser:

Händelse	Förändring +/-
1 kronas förändring av kommunalskatten	68,0 mnrk
Förändrat invånarantal med 100, skatteintäkter, bidrag och utjämning	5,2 mnrk
Avgiftsförändring med 1 %	1,0 mnrk
Löneförändring med 1 %, inkl PO	7,3 mnrk
Förändring av verksamhetens kostnader med 1 % (exkl löner och ersättningar)	7,1 mnrk
Förändrad upplåning med 10 mnrk	0,1 mnrk
10 heltidstjänster	5,2 mnrk

Även oförutsedda händelser kan således ha stor inverkan på kommunens ekonomiska utveckling. Det är därför viktigt att upprätthålla en finansiell beredskap på såväl kort som lång sikt.

Framtid

Inför framtiden är det nödvändigt att bibehålla och säkerställa en god ekonomisk utveckling. Av avgörande betydelse är att kommunens finansiella mål är i samklang med övergripande mål och nämndsmål samt att målen verkligen blir styrande i praktiken.

Kommunens befolkningsprognos pekar på en långsiktig fortsatt hög befolkningstillväxt. Skälet till detta är det omfattande bostadsbyggandet och kommunens attraktivitet som boendeort. De flesta åldersgrupperna förväntas öka i antal, men störst blir ökningen bland de unga, framför allt de åldersgrupper som går i grundskolan. Utöver befolkningstillväxten kopplat till bostadsbyggandet kommer kommunens flyktingmottagande också att bidra till en ökning av befolkningen.

Arbetet med ny översiktsplan kommer att behandla utbyggnads- och tillväxtmål. Den nya översiktsplanen ska antas under år 2021. Projektet Framtidens Bjärred, det vill säga utveckling av området mellan Bjärred och Borgeby fortsätter. Området kan, i ett längre perspektiv, komma att inrymma cirka 900 bostäder. Under 2019-2020 planeras ett planunderlag med tillhörande utredningar att tas fram. Projekt för centrumomvandling pågår både i Lomma centrum och Bjärred centrum. Projekten kommer att möjliggöra ett antal nya bostäder, uppemot 300 bostäder beräknas i Lomma centrum. Med framtida utbyggnad av Lommabanan etapp 2 möjliggörs införande av stationsuppehåll i Flädie och Alnarp.

Kommunens planering för att kunna tillhandahålla den kommunala service som kommuninvånarna kan förvänta sig är omfattande. Investeringsnivån är och har varit mycket hög både i anläggningar för kommunal service och i infrastruktur. Investeringsplanen för åren 2019-2021 omfattar investeringar på 635 mnkr. De fortsatt höga investeringsbehoven innebär en mycket stor och långsiktig belastning på ekonomin. För de närmaste tre åren kommer investeringarna att behöva lånefinansieras till drygt 41 % och låneskulden beräknas uppgå till 760 mnkr vid utgången av år 2021. Ränteläget är för närvarande mycket lågt men efterhand som räntan så småningom stiger ökar påfrestningarna på kommunens ekonomi ytterligare. Kommunens strävan bör vara att till en ännu större del självfinansiera investeringarna och om några år göra det till 100 %. Detta kräver en tydlig prioritering bland investeringsbehoven. I budgeten för 2019 har mål (tak) kring investeringsvolymen satts till att årets investeringar i förhållande till verksamhetens nettokostnader ska högst uppgå till 15 %, vilket motsvarar cirka 200 mnkr. Den stora investeringsvolymen är inte bara en stor belastning för kommunens ekonomi utan den ställer också stora krav på kommunens projektorganisation för att kunna genomföra projekten enligt tidplan. Projektorganisationen ska, för de närmsta åren kunna hantera en stor mängd exploateringsprojekt, byggprojekt och infrastrukturprojekt.

För kommunens långsiktiga ekonomiska utveckling är det viktigt att nämndernas ekonomi är i balans och att budge-

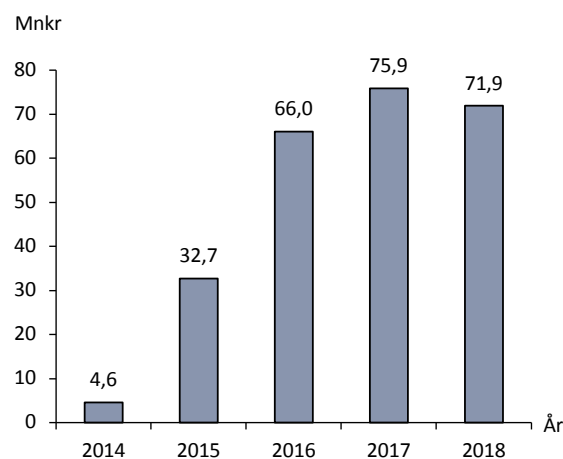
ten hålls samt att verksamhetens nettokostnad inte stiger procentuellt mer än skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Lomma kommun bör ha en resultatnivå på åtminstone 3,0 % av skatter, statsbidrag och utjämning framöver för att möta utmaningar i form av bland annat förväntade volymökningar och en hög investeringsnivå. En stor utmaning ligger i att klara omställning av kommunens verksamheter för att uppfylla ökade krav från den allt större befolkningen. Hur kommunen lyckas fortsätta effektiviseringen av sina verksamheter är avgörande för ekonomin. Digitalisering är en viktig del i detta arbete. Det kommer också att behövas fortsätta verksamhetsanpassningar med omprioriteringar, såväl inom som mellan verksamheterna. En annan stor utmaning för framtiden är att kunna rekrytera och behålla kompetenta medarbetare. Konkurrensen om kompetent personal ökar mer och mer.

Konjunkturans inverkan på skatteintäkternas utveckling för de närmaste åren innebär att det ständiga arbetet med rationaliseringar och effektiviseringar måste fortsätta. Ökningstakten av skatteunderlaget kommer att bli svag under planperioden. Det reala skatteunderlagets förändring förväntas till och med bli svagt negativ år 2020. Det förslag som lagts fram kring förändring av kostnadsutjämningsystemet innebär en negativ förändring av utfallet för Lomma kommun med cirka 16 mnkr vid fullt införande. Förslaget kommer att remissbehandlas under 2019 och vilka förändringar som läggs fram till Riksdagen återstår att se. För att bibehålla en balans i ekonomin kommer det att krävas fortsatt kostnadskontroll och strikt budgetdisciplin. Hur kommunen lyckas hålla kostnadsökningarna i nivå med ökningen av skatteintäkterna är helt avgörande för den ekonomiska utvecklingen.

Sammanställd redovisning

Årets resultat i koncernen Lomma kommun uppgår till +71,9 mnkr.

Delar av den kommunala verksamheten bedrivs i bolagsform. Koncernen Lomma kommun består, förutom kommunen själv, av tre bolag, Lomma Servicebostäder AB (100 %), Lomma Uthyrningsfastigheter AB (100 %) och AB Malmöregionens Avlopp (40 %).

Omsättningen på bolagsverksamheten är dock relativt begränsad. Ungefär 6,4 % av kommunens totala tillgångar finns i de kommunala bolagen. Bolagens verksamhet uppvisar följande resultat efter finansiella poster:

Lomma Servicebostäder AB	0,6 mnkr
Lomma Uthyrningsfastigheter AB	0,0 mnkr
AB Malmöregionens Avlopp	0,0 mnkr

LSAB's låneskuld uppgick vid årets slut till 120,0 mnkr, vilket var oförändrat jämfört med 2017.

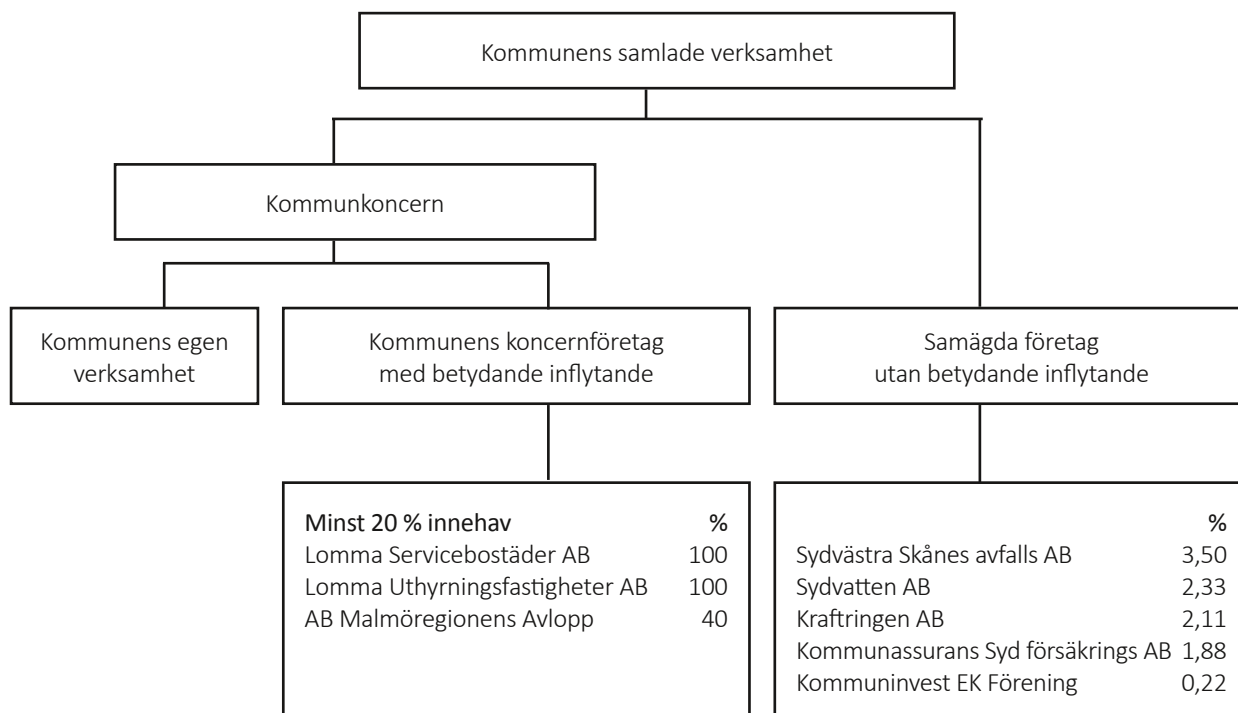
Komunfullmäktige har beslutat (KF § 74, 2016-09-08) föreslå att Lomma UthyrningsFastigheter AB avvecklas på så sätt att bolaget träder i frivillig likvidation då syftet med bolaget har upphört. Vid ordinarie bolagsstämma i Lomma Uthyrningsfastigheter den 18 april 2017 fattades beslut om att bolaget ska träda i frivillig likvidation. Bolagsstämman gav VD i uppdrag att anlita advokatfirma med lämplig sakkunskap som likvidator av bolaget, vilket genomförts. Vid en extra bolagsstämma den 6 december 2018 fattades beslut om att bolaget ska träda i likvidation den 1 januari 2019, stämman utsåg även likvidator.

Uppgifter om väsentliga händelser för de kommunala bolagens verksamhet under året finns på sidorna 74-75.

Det vinnande förslaget för utformningen av området Framtidens Bjärred heter "Bjärreds vångar".

Kommunens samlade verksamhet

Ekonomiska engagemang mellan kommunens koncernföretag

Intäkter, kostnader, fordringar och skulder, mnkr				
Enhet	Försäljning		Borgen	
	Köpare	Säljare	Givare	Mottagare
Lomma kommun	20,6	1,1	124,8	
Lomma Servicebostäder AB	1,1	15,4		120,0
Lomma Uthyrningsfastigheter AB				
AB Malmöregionens Avlopp		5,2		4,8

Kommunala entreprenader

För att en kommunal entreprenad ska anses föreligga förutsätts att:

- det finns avtal mellan kommunen och producenten
- kommunen har ett huvudansvar för att tjänsten erbjuds kommunmedborgarna
- verksamheten annars skulle drivits i egen regi

Entreprenör	Verksamhet	Belopp mnkr	Procent av total oms
Frösunda omsorg AB			
Attendo Sverige AB	Hälsa vård och omsorg	119,7	8,2%
Lunds kommun m.fl.	Gymnasieskola	100,1	6,8%
Montessori Bjerred m.fl.	För- och grundskola	55,6	3,8%
PEAB	Gatu- och Parkarbeten	25,8	1,8%
Samhall AB, Förenade Service AB	Städ	15,5	1,1%
Staffanstorps kommun	Räddningstjänst	10,1	0,7%
Övriga entreprenörer		6,5	0,4%
TOTALT		333,3	22,8%

Personalredovisning

I följande redovisning ges en sammanfattande bild av medarbetarperspektivet i Lomma kommun. Ambitionen är att redovisningen ska utgöra en grund för analys och uppföljning samt strategiska bedömningar avseende framtida inriktning på arbetsgivarpolitiken.

Kommunens medarbetarperspektiv utgår ifrån kommunfullmäktiges övergripande mål att *”Lomma kommun ska vara en attraktiv, utvecklande arbetsgivare som erbjuder en god fysisk och psykosocial arbetsmiljö.”*

Attraktiv arbetsgivare

En god och hälsofrämjande arbetsmiljö är en förutsättning för Lomma kommuns förmåga att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla medarbetare. En viktig del i detta är att erbjuda ett hållbart arbetsliv både för medarbetare och för chefer samt verka för bättre förutsättningar för chefer att arbeta med hälsofrämjande ledarskap.

I början av året fastställdes en uppdaterad version av kommunens värdegrund med tillhörande verktyg. Värdegrunden ska ständigt vara närvarande och levandegöras till exempel genom att finnas med i annonser, sociala medier, vid intervjuer och introduktion samt i samband med arbetsplatsträffar. Varje lyckat värdegrundsarbete bygger på ett långsiktigt och kontinuerligt arbete. Alla chefer, från kommunledning till enhetschef, måste ta ansvar för att driva värdegrundsarbetet i sin verksamhet.

Nämnderna har under året på olika sätt levandegjort värdegrunden genom att, till exempel, inkludera den i samband med rekrytering, introduktion, arbetsplatsträffar och verksamhetsplaner samt att utifrån kommunens värdegrund skapa grundförutsättningar för attraktivitet och en tillitsbaserad organisation.

ÖPPENHET:

Vi är välkomnande, nyfikna och prestigelösa. Vi inbjuder till samarbete och nytänkande.

RESPEKT

Vi har tillit till och förståelse för varandra och varandras uppdrag, förutsättningar och olikheter. Vi visar omtanke.

ANSVAR:

Vi agerar med fokus på vårt uppdrag, tar initiativ och bidrar till helheten.

I maj antogs Lomma kommuns arbetsgivarpolitiska strategi, vilken sammanfattar kommunens syn på ledarskap och medarbetarskap samt vilken värdegrund som vägleder personalen i det dagliga arbetet. I strategin ges också ett löfte till nuvarande och blivande medarbetare om hur kommunen vill agera som arbetsgivare.

Sedan hösten 2017 har EU-projekt PEPP (personligt engagemang på plats för ett hållbart arbetsliv) verkat för att de tre kommunerna Lomma, Kävlinge och Burlöv, som driver projektet tillsammans, ska nå målen med ett ökat engagerat medarbetarskap, hälsofrämjande ledarskap samt förbättrade organisatoriska förutsättningar. PEPP avslutade analysfasen i maj, vilken givit ett gediget underlag för prioritering av utvecklingsaktiviteter. Utvecklingsprogram har tagits fram för chefer respektive medarbetare med fokus på att nå ett mer hållbart arbetsliv, bland annat erbjuds utveckling inom hälsa, grupputveckling, kommunikation och målstyrning. Alla medarbetare får inte allt men många får mycket. Halvvägs in i genomförandefasen visar utvärderingarna av utvecklingsinsatserna på hög nöjdhet från deltagarna.

Likabehandling och jämställdhet

I enlighet med nya bestämmelser avseende krav på att alla arbetsgivare måste arbeta aktivt med åtgärder kopplade till diskrimineringslagens sju grunder har kommunen under våren antagit en plan för likabehandling. Detta för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter på arbetsplatsen. Dessutom fastställdes riktlinjer för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier samt främja en jämn könsfördelning.

Av samtliga anställda är andelen män 22 % och andelen kvinnor 78 %, vilket är samma fördelning som förra året. Både inom barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter är kvinnodominansen stor, även inom kommunstyrelsens område dominerar kvinnorna. Inom kultur- och fritidsnämndens och miljö- och byggnadsnämndens verksamheter råder en jämn könsfördelning. Inom tekniska nämndens verksamheter dominerar männen. Kommunens ledningsgrupp är mansdominerad. Övriga chefs- och arbetsledargrupper är kvinnodominerade.

Kompetensförsörjning

År 2018 uppgick antalet anställda till 1 419 personer, vilket är en minskning med 10 personer jämfört med 2017. Barn- och utbildningsnämnden är den största verksamheten med 68 % av de anställda. Antalet årsarbetare motsvarar 1 323,2, vilket är en minskning med 2,7 årsarbetare. Kommunen har 86 % tillsvidareanställda och 14 % visstidsanställda, vilket är en minskning av antalet tillsvidareanställda med en procentenhet.

Antal årsarbetare per nämnd

	Tillsvidare		Visstid		Totalt	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Kommunstyrelsen	68	68	13	14	81	82
Barn- och utbildningsnämnden	809	802	104	100	913	902
Kultur- och fritidsnämnden	49	49	8	11	57	60
Socialnämnden	176	184	29	31	205	215
Tekniska nämnden	44	41	4	2	48	43
Miljö- och byggnadsnämnden	15	17	7	4	22	21
Totalt	1 161	1 161	165	162	1 326	1 323

Inom kommunstyrelsens verksamheter har antalet tillsvidareanställda varit stabilt. Avseende visstidsanställda har förvaltningen haft ett ökat antal projekthanteringar samt vikariat.

Antalet anställda inom barn- och utbildningsnämndens verksamheter ökade under år 2017 och har stabiliserats efter en viss nedgång under år 2018. Förändringarna i antalet tillsvidareanställda följer kommunens befolkningstillväxt. Antalet visstidsanställda följer en terminscykel, med högst andel under höst- och vårtermin. En orsak till detta är att de visstidsanställningar som görs för en termin eller för ett läsår avslutas inför sommaren då förskolans och skolans verksamhet är mindre omfattande. Förvaltningen har varit restriktiva med extern vikarietillsättning och gjort vakansprövning vid varje tillsättning i syfte att nå budget i balans.

Inom Socialnämnden har antalet tillsvidareanställda ökat under 2018. Lomma kommun är en växande kommun, befolkningen ökar från år till år och detta återspeglas även i antalet personer/brukare som är i behov av stöd från socialförvaltningen. Nämndens bedömning är att ökningen av antalet tillsvidareanställda kan härledas till detta.

Timavlönade följer samma trend som sjukfrånvaron, då timavlönade vikarier anställs för att täcka vakanser vid bland annat sjukfrånvaro, men också för att täcka andra vakanser under arbetsåret.

Heltid/deltid

Av samtliga medarbetare arbetade 76 % heltid och 24 % deltid. Antalet heltidsanställningar har ökat med två procentenheter sedan föregående år. Deltidsanställningar

fanns främst inom socialnämndens och barn- och utbildningsnämndens områden. 26 % av kvinnorna och 19 % av männen arbetade deltid.

I enlighet med det centrala kollektivavtalet, Huvudöverenskommelse 2016, mellan Sveriges kommuner och landsting och Kommunal, har grunden till en heltidsplan arbetats fram tillsammans med Kommunal. I den centrala överenskommelsen är parterna överens om att heltid ska vara norm och att fler ska arbeta heltid i framtiden. Arbetet kommer att fortsätta under kommande år tillsammans med berörda verksamheter. Heltidsplanen ska stämmas av årligen fram till den 31 maj 2021.

	Heltidsanställningar	Deltidsanställningar
Kommunstyrelsen	89%	11%
Barn- och utbildningsnämnden	78%	22%
Kultur- och fritidsnämnden	56%	44%
Socialnämnden	59%	41%
Tekniska nämnden	98%	2%
Miljö- och byggnadsnämnden	95%	5%
Totalt	76%	24%

Personalomsättning

Under året lämnade 219 medarbetare sina tillsvidareanställningar i kommunen. Av dessa avgick 29 medarbetare med ålderspension. Sammanlagt utannonserades 215 tjänster, vilket är en ökning från föregående år. Barn- och utbildningsnämnden står för den största andelen annonser, med drygt hälften, vilket förklaras av nämndens storlek.

	2017	2018
Kommunstyrelsen	19%	18%
Barn- och utbildningsnämnden	18%	17%
Kultur- och fritidsnämnden	7%	17%
Socialnämnden	29%	20%
Tekniska nämnden	16%	13%
Miljö- och byggnadsnämnden	6%	15%
Totalt	19%	17%

Personalomsättningen minskade under året med två procentenheter till 17 %. Exkluderat pensionsavgångar och uppsägningar på grund av arbetsbrist blir den totala personalomsättningen för Lomma kommun 15 %.

Socialnämnden hade en personalomsättning med 20 %, vilket är en minskning med nio procentenheter jämfört med 2017 då stora personalneddragningar genomfördes på grund av minskat flyktingmottagande och minskad integrationsverksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden hade en personalomsättning på 17 % (14,4 % ex. pensionsavgångar), en minskning med en procentenhet. Dock ökade personalomsättningen bland lärare och förskollärare med en knapp procentenhet till 17,0 % (15,6 % ex. pensionsavgångar) respektive 14,8 % (13,4 % ex. pensionsavgångar).

Bland de nämnder som arbetar mot mindre verksamheter ger enstaka uppsägningar stor effekt på resultatet.

Sedan halvårsskiftet skickas en exitenkät ut till alla som väljer att säga upp sig från kommunen. Vid årsskiftet hade 53 personer svarat. På frågan varför man slutar angavs, i flest förekommande fall, pensionering eller för att man söker nya utmaningar. Det som värdesätts mest med arbetet i Lomma kommun är framförallt kollegorna men därefter arbetsinnehållet och möjlighet till delaktighet och inflytande. Det man bland annat önskar att kommunen varit bättre på är ledarskap, utvecklingsmöjligheter och den fysiska arbetsmiljön. 86 % av de svarande har varit nöjda eller mycket nöjda med sin tid i kommunen.

Feriearbete för ungdomar

Av 370 sökande erbjöds 139 ungdomar, 16-18 år, feriearbete i kommunens verksamheter och hos kommunens entreprenörer. Under året utgick statligt bidrag från Arbetsförmedlingen till feriearbeten, vilket gjorde att fler platser kunde anordnas. Ferieplatserna var fördelade främst inom äldre- och handikappomsorg, park- och grönyteskötsel och barnomsorgs- och fritidsverksamhet. Ungdomarnas utvärderingar visade att de trivdes bra och blivit väl omhändertagna på arbetsplatserna.

Personalkostnader

De totala personalkostnaderna uppgick 2018 till 777,5 mnkr. Nedan redovisas personalkostnadernas utveckling under den senaste femårsperioden.

Personalkostnader, 5 år

Mnkr	2014	2015	2016	2017	2018
Löner m.m.	400	430	495	517	522
Arbetsgivaravgifter	121	131	153	161	162
Pensioner	58,1	59,3	60,9	64	85,6
Övrigt	7,1	6,4	7,7	7,6	7,9
Summa	586	626	717	749	778

De direkta lönekostnaderna ökade mellan åren 2017 och 2018 med 6 mnkr. Detta förklaras av de avtalsenliga löneökningarna.

Pensionskostnaderna ökade med 21,6 mnkr jämfört med 2017. Pensionsutbetalningar avseende den avgiftsbestämda ålderspensionen ökade med 2,3 mnkr sedan 2017.

Försäkringspremien för förmånsbestämd ålderspension ökade under året. Premien uppgår till 21,7 mnkr inklusive särskild löneskatt, vilket är en ökning med 12,3 mnkr jämfört med 2017. I november varje år reglerar KPA Pensionsförsäkring dessa försäkringar. Regleringen är en avstämning av den intjänade förmånen enligt pensionsavtalet, jämfört med vad som finns inbetalt per samma datum på försäkringen, så kallat fribrev. Saknas det medel resulterar det i en debitering av kompletteringspremie, vilken år 2018 var på 12,3 mnkr inklusive särskild löneskatt. Under året har två personer erhållit särskild avtalspension.

Kostnaden för timanställda uppgår till 34,1 mnkr inklusive personalomkostnader, vilket är en ökning med 1,9 mnkr sedan föregående år.

Arbetsmiljö och hälsa

Den totala sjukfrånvaron inom kommunen har minskat med 0,6 % jämfört med år 2017. Den korta sjukfrånvaron har ökat något liksom andelen som är långtidssjukskrivna, vilket betyder att det är den medellånga sjukfrånvaron, dag 15-60, som tydligt har minskat. Skillnaden mellan män och kvinnors sjukfrånvaro har också minskat med 1,8 % beroende av att kvinnornas sjukfrånvaro sjönk med 0,9 % till 5,7 %, medan männens har ökat i motsvarande grad till 4,5 %.

Den totala sjukfrånvaron har minskat för yrkesgrupperna administrativ personal, undersköterskor, barnskötare, förskollärare och fritidspedagoger. Däremot har den ökat för kökspersonal och sjuksköterskor. Inom Barn- och utbildningsnämnden bedrivs ett aktivt arbete för att sänka sjuktalen för framför allt barnskötare och förskollärare, då båda grupperna är infektionsexponerade samt har den högsta sjukfrånvaron i kommunen. Frånvaron kan även relateras till arbetsbelastning och stress. I syfte att öka hälsan har mål fastställts för att förbättra arbetsmiljön. Målen innebär att "arbetet ska rymmas inom den egna arbetstiden" samt att "samtliga medarbetare upplever sig som en del av arbetsplatsens gemenskap".

Sjukfrånvaro	Tillgänglig arbetad tid timmar		Sjukfrånvaro totalt		Sjukfrånvaro > 60 dagar av total sjukfrånvaro	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
	Samtliga anställda	2 790 461	2 752 166	6,0 %	5,4 %	33,3 %
Kvinnor	2 170 320	2 130 133	6,6 %	5,7 %	34,7 %	39,1 %
Män	620 141	622 033	3,6 %	4,5 %	24,6 %	42,4 %
Åldersgrupp						
- 29 år	304 373	283 116	5,0 %	5,4 %	5,5 %	21,4 %
30-49 år	1 323 625	1 285 776	5,9 %	4,5 %	22,6 %	34,6 %
50 år -	1 162 463	1 183 274	6,3 %	6,4 %	50,6 %	47,4 %

Socialnämnden bedömer att sjukfrånvaron kan relateras till arbetsbelastning och stress kopplade till omorganisation, hög arbetsbelastning och personalomsättning. Bland de nämnder som arbetar mot mindre verksamheter påverkar ett par medicinskt relaterade långtidssjukskrivningar resultatet, vilket får en stor effekt i relation till personalstyrkan.

Alla medarbetare ges utveckling i hållbart arbetsliv genom ESF-projektet PEPP's medarbetarprogram genom bland annat utbildningsmodulerna; Jag som medarbetare, min arbetsmiljö, hälsa och balans.

Sjukfrånvaro per yrkesgrupp

Yrkesgrupp	Sjukfrånvaro Totalt		Sjukfrånvaro > 60 dgr av total sjukfrånvaro	
	2017	2018	2017	2018
Adm. personal	5,0%	4,2%	36,6%	33,6%
Kökspersonal	5,3%	5,8%	25,9%	34,7%
Lärare	2,6%	2,7%	17,3%	23,2%
Undersköterskor	7,9%	7,4%	53,2%	54,2%
Barnskötare	10,2%	9,5%	40,2%	45,4%
Förskollärare	8,9%	8,1%	32,2%	47,4%
Fritidspedagoger	5,3%	4,2%	23,8%	5,6%
Chefer	2,0%	1,8%	31,8%	22,7%
Socionomer	2,9%	4,6%	0,0%	18,3%
Sjuksköterskor	4,3%	6,9%	16,6%	17,4%

Rehabilitering

En rehabiliteringsutbildning för chefer och centrala fackliga företrädare genomfördes under våren. Utbildningen fokuserade på Lomma kommuns rehabiliteringsprocess, som innehåller arbetsgivarens rehabiliteringsansvar, lagar, roller och dokumentation. Rehabiliteringsansvaret innebär att arbetsgivaren med arbetslivsriktad rehabilitering ska göra allt som är möjligt för att den sjukskrivne medarbetaren ska kunna återfå sin arbetsförmåga och återgå till sitt arbete. En sund och hälsosam arbetsplats ökar förutsättningarna för ett aktivt rehabiliterings- och anpassningsarbete.

Friskvård

Lomma kommun erbjuder samtliga anställda friskvårdsbidrag, vilket inför 2018 höjdes till 1 500 kr per år. 2018 utnyttjade 812 personer denna möjlighet. Bidraget kan användas till alla de friskvårdsaktiviteter som Skatteverket klassar som fria från förmånsbeskattning, vilka under året har utökats med till exempel golf och ridning.

Medarbetarengagemang

2018 genomfördes en förkortad och övergripande version av medarbetarenkäten. Detta med anledning av det gedigna analysarbetet genom workshops och enkäter som genomförts inom ramen för ESF-projekt PEPP. Enkäten baserades på områdena ledning, styrning och motivation. HME står för Hållbart medarbetarengagemang, vilket är ett index som ger en indikation på medarbetarnas nöjdhet med arbetsgivaren. Årets HME-index uppgick till 77 vilket var samma som 2017. Även resultatet från respektive mätområde låg stabilt i jämförelse med förra året, det vill säga drygt fyra på en femgradig skala.

Kommunens rekommendationsindex resulterade i 71, vilket är fem enheter lägre än 2017. Förändringen beror framför allt på att Förvaltningen för Utbildning, kost, kultur och fritid tappade två enheter (74) och Socialförvaltningen tappade från 73 till 62.

Socialförvaltningens turbulenta år med stort fokus på upplevelse av äldreomsorgen, organisations- och verksamhetsförändringar samt flera chefsbyten visar sig i resultatet. För att ytterligare utveckla medarbetarengagemanget i kommunen kommer ESF-projektet PEPP att fortsätta bidra med aktiviteter och utbildningar för att öka medarbetarnas mående och hållbarhet. Därtill sker en förnyelse av samverkansavtalet i syfte att ytterligare stärka medarbetares möjlighet till delaktighet. Delaktighet främjar hälsa och ökar engagemanget.

Ledningen har under året analyserat kommunens organisatoriska förutsättningar och har bland annat beslutat att se över antal medarbetare per chef tillika chefsuppdrag och chefsintroduktion. Chefers välmående är en viktig förutsättning för hälsofrämjande arbetsplatser. Skarpare HR-nyckeltal kommer att följas upp 2019, till exempel sjukfrånvaro och personalomsättning.

UKF har i sitt arbetsmiljöarbete tagit fram tydliga mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i syfte att främja hälsa och öka organisationens förmåga att motverka ohälsa. Satsningarna på ökad grundbemanning och på mer resurser för förskolläraernas planering- och reflektionstid i budget 2019 kommer också att ha betydelse i arbetsmiljöarbetet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har 2018 inlett ett projekt i syfte att utvärdera och utveckla ledarskapet inom förvaltningen samt förbättra och tydliggöra ledningsgruppens funktion och syfte. Fokusområden för 2019 kommer att vara fortsatt utveckling av ledarskapet, målstyrning genom tydliga uppdrag och utvecklad projektstyrning samt en strävan efter en optimal arbetsbelastning.

Socialförvaltningen står inför fortsatta rekryteringar samt verksamhets- och organisationsförändringar i syfte att förbättra verksamheten. Förutom övertagande av hemtjänstverksamheten till egen regi, från och med mars 2019, har ett arbete påbörjats med att tydliggöra rutiner och roller. År 2019 kommer bland annat att ägnas åt processkartläggningar i samtliga verksamheter.

Miljöredovisning

Miljöredovisningen sammanställs för att åskådliggöra några viktiga miljötrender i Lomma kommun som geografiskt område. Med hjälp av nyckeltalen kan förändringar följas och jämföras över tid. I årets bokslut presenteras några miljönyckeltal som får spegla miljösituationen inom områdena vatten, avfall och klimatpåverkande utsläpp. En redovisning av övrigt arbete som skett under året för att säkra ekosystemtjänster, skydda natur och uppfylla miljömålen sker i slutet av kapitlet.

Lomma kommun rankades som landets tionde bästa miljökommun 2018 i tidningen Aktuell hållbarhets ranking. För femte året i rad var Lomma kommun den miljöbästa småkommunen.

VATTEN

Åar och hav

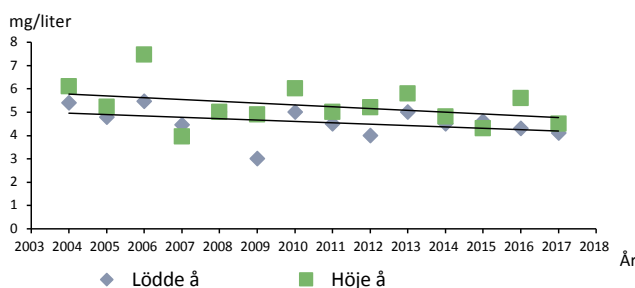
Flera stora vattendrag flyter genom kommunen på sin väg mot Öresund och Lommabukten. I Lödde-/Kävlinge å och Höje å sker kontinuerliga vattenkontrollmätningar via respektive vattenvårdsförbund eller vattenråd. Resultaten av mätningarna sammanställs med ett års fördröjning och redovisas i respektive årsrapport som finns på www.hojea.se respektive www.kavlingeans-vvf.com. Vattenkontrollen i de största vattendragen från 2017 visade att näringsämneshalterna av kväve och fosfor för Höje å var i nivå med halterna de senaste åren. De flödesviktade fosforhalterna visar på en sjunkande trend mellan 1986 och 2017, men halterna har ökat de senaste åren, vilket till en del beror på enstaka kraftigt förhöjda halter av totalfosfor (och fosfatfosfor) i maj 2016 samt i mars och maj 2017. Orsaken till detta är inte känd. Av den totala mängden näringsämnen som transporterades till havet från Höje å hade 13 % (1,7 ton) av fosfor och 17 % (90 ton) av kvävet sin källa i de reningsverk som belastar ån. För Kävingeåns var motsvarande andel 8 % (1,2 ton fosfor) respektive 9 % (91 ton kväve), Borgeby reningsverk hör till en av de största punktkällorna för fosfortillförseln.

Totalt beräknas ca 13,5 ton fosfor och 538 ton kväve ha förts ut till Lommabukten via Höje å under 2017, via Kävingeåns är motsvarande belastning 22 ton fosfor och 1 509 ton kväve. Väderförhållandena under 2017 innebar högre flöden i åarna än normalt, vilket är en förklaring till de höga transportererna av näringsämnen. Den långsiktiga trenden för fosfor är långsamt stigande och för kväve fortsatt minskande för både Höje å och Lödde-/Kävlingeå. En av anledningarna till de positiva effekter som ändå syns är de kommunala samarbeten som skett inom Höje å-projektet respektive Kävingeåns vattenvårdsprogram. I det kommunala samarbetet inom Höjeå-projektet, har drygt 80 dammar och våtmarker

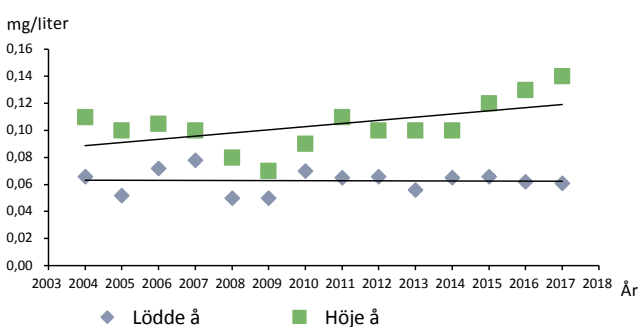
anlagts inom avrinningsområdet till och med 2017. Damarna upptar en sammanlagd yta på ca 120 ha.

Den genomsnittliga reduktionen i Höjeåprojektets samtliga dammar och våtmarker har beräknats till 560 kg kväve och 23 kg fosfor per ha och år. Totalt innebär detta en årlig reduktion av 62 ton kväve och 2,5 ton fosfor. Detta kan sättas i relation till den årliga uttransporten av kväve och fosfor som under åren 2004-2017 varierat mellan 320-880 ton kväve och 3,4 - 12,5 ton fosfor. Teoretiskt beräknas alltså de dammar som anlagts hittills, under lågflödesår, kunna stå för en halvering av fosfortransporten och en 15 % reduktion av kvävetransporten. I Önnerupsbäcken, där en stor areal våtmarker har anlagts, har både fosfor- och kvävehalterna nästan halverats sedan 1990-talet. Motsvarande siffra för Kävingeåns avrinningsområde är en total anlagd yta för dammar och våtmarker på mer än 360 ha, som beräknas reducera minst 200 ton kväve respektive 8 ton fosfor per år. Den senaste tolvårsperioden har halterna för fosfor varit 23 % lägre och för kväve 30 % lägre än föregående 12-årsperiod, de nya våtmarkerna är en bidragande orsak till denna nedgång. Trots detta är det viktigt att försöka vända trenden med ökande halter fosfor, då detta på sikt skadar vattenkvaliteten även i Lommabukten.

Åarnas näringshaltstillstånd - kvävehalt

Åarnas näringshaltstillstånd - fosforhalt

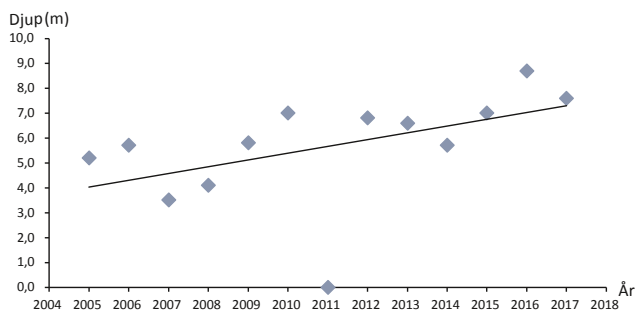

Näringsstillståndet i kommunens två största åar, beskrivet som flödesviktade kväve- respektive fosforhalter. Provtagningsstationerna ligger vid Högsmölla i Lödde å och vid Trolleberg i Höje å.

Källa: Ekologgruppen Landskrona, ALcontrol Laboratories Linköping, Pelagia miljökonsult AB Umeå och SYNLAB.

Ett sätt att mäta kvaliteten på vattnet är att titta på utbredningen av ålgräs. Är det god vattenkvalitet så är vattnet mindre grumligt och då kan ålgräset växa på djupare vatten. I norra Lommabukten ökar Lommabuktens djuputbredningsgräns. Kävlingeåns och Höjeås vattenråd rapporterar god-hög status för ålgräset i Lommabukten 2018 men flaggar för en vikande trend, möjligen kopplat till ökande vattentemperatur. Det finns alltså både goda och mindre goda nyheter om ålgräsets utveckling.

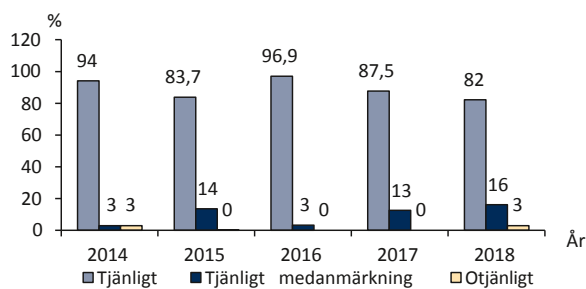
Ålgräsets djuputbredning

Ålgräsängarnas djuputbredningsgräns, djupet där ålgrästäckningen understiger 10%, vid Öresunds vattenvårdsbunds provtagningspunkt (ÖVF 4:10) i norra Lommabukten.

Badvatten

Utsläpp av föroreningar i vattendrag och kustområdet påverkar badvattenkvaliteten vid kommunens stränder. Miljötillsynsenheten undersöker badvattenkvaliteten och provtagning har under sommaren 2018 skett på de fyra så kallade EU-badplatserna vid tio tillfällen. Då det är många som badar efter den officiella badsäsongen kontrolleras badvattenkvaliteten även en tid efter säsongen. Vattenkvaliteten har, med tanke på det varma vädret, under sommaren 2018 varit relativt god. Endast vid ett tillfälle har vattnet varit otjänligt. Vid några tillfällen har kvaliteten på badvattnet varit tjänligt med anmärkning vid Lommas badplatser. Detta är ett återkommande problem i denna del av Lommabukten som förmodligen delvis beror på hur föroreningar förflyttar sig med strömmarna i bukten från utsläppspunkterna för Sjölundaverken.

Staplarna visar andel av samtliga prov. Källa: Miljötillsynsenheten, Lomma kommun.

Avloppsvatten

Borgeby avloppsreningsverk är kommunens avloppsreningsverk och behandlar avloppsvatten från Bjärred, Borgeby, Fjelle och Flädie och omgivande landsbygdssområde i Lomma kommun.

Avloppsreningsverket behandlar idag avloppsvatten från ca 10 200 anslutna personer samt att kapaciteten vid avloppsreningsverket säkras för den framtida befolkningssökningen i kommunen tom 2030. Vid årsskiftet kommer Lommas VA-verksamhet att ingå i VA SYD.

Till avloppsreningsverket går nästan halva mängden av kommunens spillvatten, resterande går till Sjölundas avloppsreningsverk i Malmö. Cirka 9 % av dagvattnet och avloppsvattnet går i samma ledning till reningsverket. Övrigt dagvatten avleds separat från avloppet till ca 15 stycken dagvattendammar.

Ny slamavvattningsutrusning har införskaffats under året som kommer att fördubbla torrsustanshalten i slammet varvid mängder borttransporterat vatten kommer att minska med upp till 700 ton/år.

Av inkommande biokemiskt syreförbrukande belastning (BOD7) är reningseffekten 98 %. För närsalterna totalfosfor och totalkväve är reningseffekten 96 % respektive 88 %. Det inkommande flödet har minskat med 8% under året som en följd av den torra sommaren. Reningsresultatet har uppfyllts med god marginal under året.

Uppföljning av 2017 års inspektioner av enskilda avlopp har fortsatt under 2018. Under 2018 har 33 objekt klassats som enskilda avlopp, vilket är en minskning med 11 st. Av de enskilda avloppen är 14 ej godkända enligt miljöbalkens regler. Dessa är under utredning för inkoppling på kommunalt avlopp och ett flertal förelägganden har utfärdats.

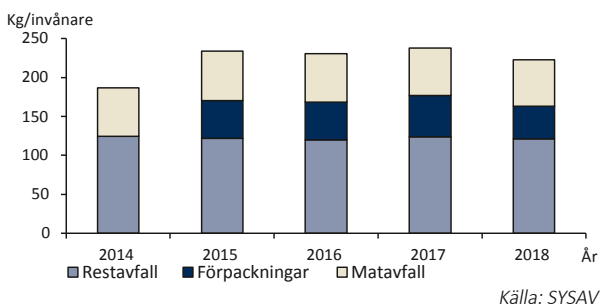
AVFALL

Lomma arbetar enligt avfallsplanen med att minska avfallet, öka återvinningen och skapa en renare miljö. Avfallsplanen bygger på avfallstrappan som ska vara vägledande för avfallshanteringen i hela EU, och appliceras vid till exempel politiska beslut och vid avfallsplanering. Avfallstrappan innebär att avfallet i första hand minimeras och i andra hand återanvänds, därefter följer materialåtervinning, energiåtervinning genom förbränning och i sista hand deponering. Tillämpningen av denna prioritering är ett viktigt mål för kommunen och för Sysav AB (Sysav är det gemensamma bolaget för avfallshandling i 14 sydskånska kommuner).

I god avfallshandling ingår förutom att minska mängden avfall, även att minska avfallets farlighet. Om farligt avfall inte sorteras ut från restavfallet går det till förbränning, och det finns en risk att de farliga ämnena kan spridas till miljön. Insamlingen av farligt avfall i Lomma kommun sker främst vid återvinningscentralerna i Lund och Malmö. Under de senaste åren har insamlad mängd farligt avfall i kommunen legat på en konstant nivå av ungefär tre kilo per person. Farligt avfall kan även samlas in genom Farligt avfall-bilen som stannar två gånger per år i Lomma och Bjärred, samt genom Samlaren. Under 2018 har återvinningen av hushållsnära avfall i fyrfackskärl fortsatt. Det är obligatoriskt att sortera ut matavfall. Allt matavfall behandlas i Sysavs förbehandlingsanläggning för att sedan rötas. Av rötningsprodukterna bildas biogödsel som sprids på jordbruksmarken samt biogas som kan användas som

fordonsbränsle. I Lomma kommun samlades 63 % av matavfallet in under 2018, vilket är över det nationella målet om 50 %. Sett i kg matavfall så minskade insamlingen per person från 61 kg 2017 till 60 kg 2018.

Insamling av avfall

ENERGI OCH KLIMAT

Globalt sett var 2018 det fjärde varmaste året som uppmätts sedan 1880 (NASA, NOAA), tillsammans utgör de senaste fem åren 2014-2018 de varmaste hittills. Den globala årsmedeltemperaturen var 14,7° C, vilket var 0,79° C varmare än medeltemperaturen under referensåren 1880-1900 och 0,26° C kallare än rekordåret 2016 (NOAA). Globalt sett inträffade flera olika extrema väderhändelser med hög torka eller mycket nederbörd. Klimatet i Sverige under år 2018 karaktäriserades främst av den extremt varma och torra sommaren som resulterade i stora bränder, minimerade skördar och foderbrist.

Utsläpp av växthusgaser i kommunen som geografisk enhet

Kommunen ansvarar för förutsättningarna att skapa ett hållbart energisystem. Lomma deltar i regionala (100 % fossilbränslefritt Skåne till 2020) och nationella nätverk (klimatkommunerna) som syftar till att minska utsläppen av växthusgaser. Om man endast ser på de utsläpp som sker inom kommun och exkluderar utsläppen från konsumtion så minskar utsläppen per person kontinuerligt sedan 1990. Utsläppen under 2018 var 3,7 ton per kommuninvånare. Om de utsläpp som orsakas av konsumtion av varor som producerats på annat håll är inräknade ligger dock de totala utsläppen på cirka 14 ton per person. Hållbara nivåer för växthusgasutsläpp ligger troligen någonstans mellan 0,7–1,5 ton per person och år. Utsläppen som redovisas är beräkningar gjorda på nationell nivå nerbrutna till lokal nivå. Transporter står för 74 % av växthusgasutsläppen (exklusive konsumtion) från Lomma som geografiskt område och majoriteten av resorna i kommunen görs med bil. Den största minskningen av koldioxidutsläpp har skett inom energiförsörjningssektorn. Fjärrvärmens i Lomma kommun klassas nu som fossilbränslefri då det tidigare naturgaseldade gasvärmeverket i Bjärred sedan 2017 drivs helt på biogas.

Energimyndigheten beviljade under 2018 Lomma kommun anslag på 1,5 mnkr till ett projekt inom programmet Lokal och regional kapacitetsutveckling – Hållbara

transporter. Projektet som fokuserar på hållbara transporter till och från skolor, är ett personal- och elevengagemangsiniciativ av Lomma kommun.

I slutet av 2018 arrangerade Lomma kommun tillsammans med Krafringen en informationskväll om solceller och batterier. För att underlätta allmänhetens övergång till och förståelse för solceller finns solkartan på kommunens hemsida.

För att främja cyklisterna deltog Lomma kommun i Europeiska trafikantveckan med uppmuntran till cyklisterna.

Utsläpp av växthusgaser från Lommas kommunorganisation

För första gången sedan 2013 har en större sammanställning över kommunens totala utsläpp av växthusgaser genomförts. Sedan dess har kommunorganisationens utsläpp av växthusgaser minskat drastiskt, vilket främst beror på en övergång till fossilbränslefri el och fjärrvärmesystem. Kommunorganisationens totala växthusgasutsläpp var 190 ton koldioxidkvalitetsvärd under 2018. Dessa utsläpp fördelade sig på fjärrvärmesystem (16 %), transporter (63 %) och entreprenad (21 %). I beräkningarna är elanvändningen exkluderad (då elen räknas som nollutsläpp) och i entreprenaden ingår enbart bränsleförbrukning för kommunens största entreprenör.

Kommunens tjänsteresor sker med gång, cykel, lokaltrafik, tåg, tjänstebil, egen bil och flyg. Gällande 2018 innefattar redovisningen av klimatpåverkan utsläpp från samtliga tjänsteresor, tidigare år redovisades enbart utsläpp från tåg och flygresor. Utsläppen från samtliga tjänsteresor genomförda under 2018 var 119 ton koldioxidkvalitetsvärd. Dessa utsläpp fördelade sig på lokaltrafik (0,4 %), tåg (<0,1 %), kommunens fordonsflotta (66 %), egen bil (14 %) och flyg (20 %). Totalt utgjorde alla tjänsteresor 1 025 000 km, denna sträcka fördelade sig på gång (5 %), cykel (6 %), elcykel (4 %), lokaltrafik (1 %), tåg (14 %), kommunens fordonsflotta (51 %), egen bil (10 %) och flyg (8 %).

Under september till oktober genomfördes en resvaneundersökning inom kommunorganisationen gällande både tjänsteresor och arbetspendling. Av samtliga resor till och från arbetet så utgjorde enligt undersökningen pendling med bil 58 %, kollektivtrafik 10 % och aktiv pendling 32 % av antalet resor. Bil- och kollektivtrafik var dock ett vanligare val för de som har långt till jobbet. Enkätundersökningen utgör det enda befintliga mätvärdet för aktiva tjänsteresor och dessa värden har använts i redovisning av sträcka tjänsteresor med gång, cykel och elcykel i ovanstående stycke. Trots att beräkningar från resvaneundersökningen enbart är baserade på uppskattningar från de som deltagit i enkätundersökningen så är sträckorna i ungefär samma nivå som de årliga sammanställningar som är baserade på körjournaler, kommunens resebyrå, Skånetrafiken, bensinkort med mera.

En ny resepolicy för Lomma kommun antogs i juni 2018. I resepolicyen anges bland annat att säker arbetsmiljö och miljövänlighet värderas högre än kostnadseffektivitet vid val av färdmedel. Det anges även vilka färdmedel som bör nyttjas för olika sträckor samt krav på miljökompensation vid flygresor.

Klimatanpassning

Arbetet med olika klimatrelaterade frågor har fortsatt vara ett högprioriterat område. Ett stort LIFE-projekt kring ekosystembaserade metoder för kustskydd har fått EU-medel tillsammans med Ystad, Helsingborg och Klimatsamverkan Skåne. Arbetsgruppen för flödesrelaterade åtgärder i Höje å avrinningsområde har genomfört ytterligare projekt för att försöka minska flödestopparna i ån. Arbetet med ett nytt Kustzonsprogram har fortsatt med en bred intern och extern samrådsprocess och hela dokumentet är färdigt för politisk behandling.

SKYDDAD NATUR OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

Ett villkor för en ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling är att den biologiska mångfalden bevaras. Artutdöendet i världen fortsätter att öka och varje dag förloras arter och viktig genetisk information. Många arter bidrar redan idag till vår egen överlevnad med så kallade ekosystemtjänster. Det kan vara genom att till exempel pollinera växter eller producera syre. Att bevara artrikedomen och ekosystem innebär att värna hotade arter och viktiga livsmiljöer men också genom att skapa spridningsvägar i landskapet.

Under 2018 bildades naturreservaten Öresundsparken och Bjärreds saltsjöbad och vid slutet av året fanns det därmed totalt nio naturreservat i Lomma kommun, varav sju är kommunala. I slutet av 2018 beslutades om ytterligare två kommunala reservat, Flädierev (180 ha) och Strandhusens revlar (345 ha), då dessa vann laga kraft först 13 jan 2019 är de ej medräknade i nedanstående sammanställning. Även naturreservat Pråmlyckan beslutades i slutet av 2018 men det har ännu inte vunnit laga kraft. Arbetet med reservatsbildning för Kustdamarna, Kyrkfuget och Augustenborg har pågått under året. Kommunens ambition är att fördubbla arealen skyddad natur, med utgångspunkt från år 2012. I slutet av 2018 hade landytan av skyddad mark (206 ha) ökat med 45,5 % sedan 2012, och den utgör idag 3,7 % av kommunens landyta. Den totala arealen av skyddad natur (502 ha) hade då ökat med 14,7 % sedan 2012 och den utgör 5,5 % av kommunens totala yta.

Under året har projektet "Fågeleldorado i Lomma" fortskridit som planerat med genomförande av de sista åtgärderna. Samtliga projekt är delfinansierade av statliga anslag (LONA).

ÖVRIGA FRÅGOR INOM MILJÖMÅLS- OCH NATURVÅRDSARBETET

Miljömålsarbetet har varit intensivt och åtgärdsarbetet fortgår. I april 2018 antog kommunfullmäktige "Naturmiljöprogram för Lomma kommun 2018-2025". Naturmiljöprogrammet ses som en sektorsplan och utgör underlag för den fysiska planeringen i Lomma kommun. Den ska i likhet med andra sektorsplaner utgöra underlag till bland annat översikts- och detaljplaner, där avvägningar görs mot andra intressen.

Skåneledens sträckning genom kommunen invigdes 2018.

Vad vi äter och hur maten produceras har stor inverkan på miljön. Lommas elever erbjuds alltid ett vegetariskt alternativ varje dag, 26,4 % av maten som serverades i skolor och förskolor under 2018 var ekologisk, en marginell ökning sedan 2017, totalt köptes livsmedel för 17,5 mnkr.

Natur- och grönområden i och omkring tätorter är viktiga för rekreation, friluftsliv, biologisk mångfald och klimatanpassning. Den totala landytan (inklusive sötvatten) av natur- och grönområden (större än 0,5 ha) i Lomma kommun år 2018 var 803 ha (646 ha naturområden och 157 ha grönområden). Detta utgör 14,4 % av kommunens totala landyta.

I medborgarundersökningen som genomfördes av SCB under hösten 2018 fanns ett antal frågor gällande det upplevda värdet och nyttjandet av naturområden. Över hälften (58 %) av kommuninvånarna besöker naturområden minst en gång i veckan. De allra flesta som deltog i undersökningen angav att det var viktigt att ha nära till ett naturområde (56 % mycket viktigt och 37 % ganska viktigt). Naturområdena i Lomma kommun angavs även som en av de faktorer som påverkat deras val att bosätta sig i kommunen.

Arbetet med implementeringen av balanseringsprincipen i kommunens planering och exploatering har resulterat i flera nya kompensationsprojekt, fortsatt framför allt i skol- och förskolemiljöer. Lomma kommun har också deltagit aktivt i både kommunförbundet Skånes och Naturvårdsverkets nätverk om hur ekosystemtjänster ska hanteras i kommunal planering och exploatering och spridit vad som numera går under namnet Lommamodellen. Forskningsprojektet "Ekologisk kompensation som styrmedel – ett kommunperspektiv" har fortsatt som planerat. Projektägare är Kristianstad högskola och förutom Lomma kommun är Helsingborgs stad, Kommunförbundet Skåne, Stockholm resilience center och IVL med i projektet.

Lomma kommun har fått flera nya naturreservat de senaste åren, ett av dem finns i Öresundsparken söder om Lomma tätort.

A photograph of a forest scene. In the foreground, there are several branches with bright red maple leaves, some showing hints of orange. The background is filled with a dense canopy of green trees, with sunlight filtering through, creating a bokeh effect of light spots. The overall atmosphere is bright and natural.

VERKSAMHETERNA

Kommunövergripande verksamhet

ANSVARIG NÄMND: KOMMUNSTYRELSEN SAMT VALNÄMND, REVISION OCH ÖVERFÖRMYNDARE

Årets händelser

Kommunstyrelsen har under 2018 genomfört ett utvecklingsarbete av kommunens mål- och resultatstyrning samt utarbetat ett förslag till vision 2040 och övergripande mål 2019-2022. I nära samarbete med förvaltningarna har det även tagits fram en reviderad kommunikationspolicy samt införts en ny arbetsmodell i syfte att stärka den externa och interna kommunikationen.

En arkitektävling för området mellan Bjärred och Borgeby, Framtidens Bjärred, utlystes 2018. Intresset för tävlingen var stort och 61 förslag lämnades in. I december utsågs det vinnande förslaget, Bjärreds Vångar, av en jury bestående av sakkunniga och politiker.

EU-projektet PEPP gick under 2018 in i en genomförandefas, syftet är att stärka ett hälsofrämjande ledarskap, engagerat medarbetarskap och hållbart arbetsliv. Projektet är en del i utvecklingsarbetet för Lomma kommun som en attraktiv arbetsplats, och omfattar olika utvecklingsinsatser för kommunens samtliga anställda. Projektet genomförs som ett viktigt led i att trygga den framtida kompetensförsörjningen.

Mål och måloppfyllelse

Medborgarna ska uppleva att kvaliteten i verksamheterna ökar.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via Statistiska centralbyråns årliga medborgarundersökning och det så kallade Nöjd medborgarindex (NMI) som undersöker hur nöjda medborgarna är med kommunens verksamheter. Utfallet för 2018 gällande NMI blev index 66, vilket är en sänkning sedan 2017, då utfallet blev 69. Målvärdet för 2018 var 67, vilket innebär att målet inte är uppnått. Lomma kommun ligger trots detta på en fjärdeplats i landet. Genomsnittet för riket är NMI 56.

Det sker ett kontinuerligt arbete för att ständigt förbättra verksamheten och fånga upp invånarnas behov, bland annat genom medborgar- och brukardialog samt utveckling av hemsidan. Ett område som medborgarna upplever behöver förbättras är äldreomsorgen, vilket är det enda delområde där kommunen ligger lägre än genomsnittet. Lomma ligger på index 41, vilket är en sänkning sedan 2017, då kommunen låg på 46. Genomsnittet för delområdet är 52. Åtgärder har satts in under 2018 och bland annat kommer hemtjänsten att drivas i kommunal regi från och med den 1 mars 2019.

Lomma kommun ska öka attraktiviteten som arbetsgivare.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via Hållbart Medarbetarengagemang (HME) samt via Rekommendationsindex, och mätningen ge-

nomförs via enkät till kommunens medarbetare. Utfallet gällande HME blev index 77, vilket är samma nivå som för 2017. Målvärdet för 2018 var dock 78 och nämnds-målet är därmed inte uppfyllt. Förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid är den enda förvaltning som ligger över målvärdet. Socialförvaltningens turbulenta år med stort fokus på äldreomsorgen, organisations- och verksamhetsförändringar samt flera chefsbyten visar sig i resultatet då förvaltningen tappar sex enheter från 77 till 71.

Utfallet för rekommendationsindex blev 71, vilket är fem enheter lägre än 2017. Målvärdet för 2018 var 77. Ingen av förvaltningarna når målvärdet, och socialförvaltningen tappar elva enheter till 62.

För att förbättra kommunens attraktivitet som arbetsgivare pågår ett flertal insatser. ESF (Europeiska socialfonden)-projektet PEPP kommer att fortsätta att bidra med aktiviteter och utbildningar för att öka medarbetarnas mående och förutsättningar för ett hållbart arbetsliv. Vidare sker en satsning på organisatoriska förutsättningar där förhållandet medarbetare/chef ses över precis som chefsuppdraget och chefsintroduktionen. Skarpare HR-nyckeltal kommer att följas upp 2019, till exempel gällande sjukfrånvaro och personalomsättning. Förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid har i sitt arbetsmiljöarbete tagit fram tydliga mål för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön i syfte att främja hälsa samt öka organisationens förmåga att motverka ohälsa. Fokusområden för samhällsbyggnadsförvaltningen kommer att vara fortsatt utveckling av ledarskapet, målstyrning genom tydliga uppdrag, utvecklad projektstyrning samt en översyn av arbetsbelastningen. Socialförvaltningen står inför fortsatta verksamhets- och organisationsförändringar i syfte att förbättra verksamheten, till exempel rekrytering av ny förvaltningschef, övertagande av hemtjänstverksamheten till egen regi samt fortsatt arbete med att tydliggöra rutiner och roller.

Andelen skyddade naturområden i kommunen ska öka.

- *Målet är uppfyllt.*

Nyckeltal: Minst två naturreservat ska skapas.

Målet att bilda två nya skyddade naturområden under 2018 är uppfyllt. Under året har det fattats beslut om följande naturområden: Öresundsparken, Bjärreds salt-sjöbad, Prämlyckan och de marina reservaten Flädierev och Strandhusens revlar.

Ett av dessa är överklagat (Prämlyckan).

Tre ytterligare naturreservatsbildningar pågår (Kustdamarna, Augustenborg och Kyrkfuret). När alla dessa är beslutade har det långsiktiga målet, om en fördubbling av arealen naturskyddad yta, nåtts till 75 %.

Lomma kommun ska vara en attraktiv plats för boende och handel.

● *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning Nöjd regionindex (NRI) som undersöker hur nöjda invånarna är med kommunen som plats att leva och bo på. Resultatet för 2018 gällande NRI blev index 77, vilket är en sänkning sedan 2017 då utfallet blev 79. Målvärdet för 2018 var 78, vilket innebär att målet inte är uppnått. Lomma kommun ligger trots detta högst i landet. Genomsnittet för riket när det gäller NRI är 62. Lomma kommun satsar på nya bostadsområden och livsmiljöer i en strävan efter en balans mellan utbyggnad för att möta den växande befolkningens behov och samtidigt värna om kommunens unika naturmiljöer. Jämfört med 2017 har resultatet försämrats från 73 till 70 i undersökningen gällande kommunikationer. Resultatet kommer förhoppningsvis att förbättras i takt med att aktiviteter genomförs i syfte att förbereda för tågtrafiken som kommer att starta i slutet av 2020.

Lomma kommun ska vara en företagsvänlig kommun.

● *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts via SKL:s undersökning Insikt samt via Handelns utredningsinstitut. För att målet ska anses uppfyllt måste båda målvärdena vara uppfyllda. Insikt mäter företagarnas upplevelse av kontakter med kommunen genom analys av enkätsvar. Målet för 2018 var en ökning från föregående år (målvärde minst index 68). Tyvärr kan det konstateras att svarsfrekvensen varit för låg, vilket lett till att resultatet inte är tillförlitligt. Lomma kommun kommer därför inte att uppnå målvärdet för nyckeltalet Insikt 2018 eftersom för få antal svar kommit in för att kunna ge ett totalresultat. En grupp har satts samman för att arbeta med förbättringsåtgärder och aktiviteter, med syfte att höja svarsfrekvensen. Som resultat av detta har ett flertal åtgärder beslutats, när funktionen företagslots startas upp kommer den att påminna och uppmuntra företagaren att svara på enkäten. Först när svarsfrekvensen blivit tillräckligt hög kommer analys av genomförda åtgärder att kunna göras för att se om själva målet uppfylls. Eftersom Insikt haft för låga svarsresultat både under 2017 och 2018 har nyckeltalet lyfts ut och ersatts med ett annat i målet för 2019.

Målet mäts även genom Handelns utredningsinstituts undersökning av köptroheten i dagligvaru- och detaljhandeln. Målvärdet för 2018 var att resultatet skulle öka från föregående år till minst index 67. Då resultatet för året inte publiceras förrän under kommande års senare del används nyckeltalet för året innan. Resultatet blev index 66, vilket innebär att målet inte uppnått.

Lomma kommun genomgår, liksom de flesta andra svenska kommuner, ett systemskifte vad gäller centrumutveckling. Service, caféer och restauranger tar alltmer plats i centrum på bekostnad av detaljhandeln. Lomma tätort har haft en stor ökning av just caféer, restauranger och service i centrum. Dessa verksamheter ingår dock inte i de köptrohetssiffror som tas fram av Handelns Utredningsinstitut.

Medborgarna ska uppleva att Lomma kommun är en trygg kommun att bo i.

● *Målet är uppfyllt.*

Resultaten mäts genom Statistiska centralbyråns medborgarundersökning, faktor Trygghet. Utfallet för 2018 gällande Trygghet i SCB:s medborgarundersökning blev index 73. Målvärdet för 2018 var 72, vilket medförde att målet nås. Resultatet visar en liten sänkning sedan 2017 då utfallet blev 74. Lomma kommun ligger på sjunde plats av samtliga kommuner i medborgarundersökningen. För att uppnå målet har ett flertal olika aktiviteter genomförts under 2018. Som en följd av samverkansavtal mellan kommunstyrelsen och polismyndigheten har kommunledningskontoret under året genomfört en rad trygghetsskapande aktiviteter i samverkan med lokalpolisområde Kävlings, exempelvis grannsamverkan mot brott. Trygghetsvandringar har genomförts och utskick med brottsförebyggande information har gjorts. Arbetsättet för trygghetsvårdarna har vidareutvecklats genom nya åtaganden och utökade arbetsuppgifter. Utbildning av samtliga elever i årskurs 5 och 7 i brottsförebyggande frågor har genomförts på trygghetsdagarna. I samarbete med LTH och Malmö stad har en ny modell utarbetats för att genomföra risk- och sårbarhetsanalys med en förvaltning som pilotprojekt. Arbetet har påbörjats för övriga förvaltningar och den nya modellen för risk- och sårbarhetsanalys kommer att testas i början av 2019.

Ekonomi

Kommunövergripande verksamhet redovisade en positiv avvikelse på 9,0 mnkr vid årets slut. Den positiva avvikelsen förklaras främst av markförsäljning på Nians verksamhetsområde, vilket har gett ett positivt exploateringsnetto på 6,8 mnkr. Kommunstyrelsens verksamheter, exklusive exploateringsnettot, visar en positiv budgetavvikelse om 1,8 mnkr. Den positiva avvikelsen beror främst på lägre personalkostnader jämfört med budgeterat samt lägre kostnader än beräknat för bland annat rehabilitering/omställning och företagshälsovård. Överförmyndarnämnden har en positiv avvikelse på cirka 0,6 mnkr. Avvikelsen beror på färre ensamkommande flyktingbarn, vilket medfört minskade kostnader för godmanskap. Valnämnden har haft något högre kostnader i samband med valet än budgeterat och avvikelsen är -0,1 mnkr.

Kommunstyrelsens prognos för oktober 2018 var +3,1 mnkr där exploateringsnettot prognostiserades till +2,0 mnkr och kommunstyrelsens verksamheters budgetavvikelse till +1,1 mnkr. Prognosavvikelsen om 5 mnkr för exploateringsverksamheten beror på en tidigare markförsäljning på Nians verksamhetsområde än vad som antogs i början av november. Prognosavvikelsen om 0,7 mnkr för kommunstyrelsens verksamheter beror till stor del på något för försiktiga prognoser.

I samband med budgetarbetet inför 2017 riktades krav på kommunstyrelsen att se över och effektivisera administrativ verksamhet, effektiviseringskravet för kommunstyrelsen är 1 mnkr under perioden 2018-2019. Under

våren 2017 beslutade kommunstyrelsen att en effektivisering inom kontorservice skulle ske. Det innebär att kommunens interna tryckeriverksamhet upphörde, och att både tryck, post och budtjänster istället köps in från extern leverantör. Kommunstyrelsen har därmed klarat av sitt beting för åren 2017-2019 om sammanlagt 1 mnkr.

Investeringsredovisning

Strandduk, ett skyddsredskap som kan användas vid en eventuell oljeolycka vid kusten, är upphandlat till krisberedskapsverksamheten hos Kansliavdelningen. Samtliga investeringar inom IT-verksamheten är slutförda och ryms inom budget. Investeringar inom miljöprojekt och mindre investeringar inom kommunstyrelsen har inte genomförts.

Framtid

Kommunstyrelsen arbetar för närvarande med att ta fram en ny översiktsplan för Lomma kommun, en plan som kommer att antas år 2021. Översiktsplanen beskriver på ett översiktligt sätt kommunens framtida markanvändning med mera. Arbetet innebär att olika utredningar och underlag ska tas fram, dessutom ska förslaget till översiktsplan kommuniceras med medborgarna. Ny lagstiftning innebär att översiktsplanen ska innehålla översvämningskartering samt miljökonsekvensbeskrivningar, vilka beräknas genomföras under 2019.

Lomma kommun godkände 2014 ett medfinansieringsavtal med Trafikverket och Region Skåne angående

persontrafik på Lommabanan. Det innebär ett arbete med planering och genomförande för persontrafik på befintlig spårsträckning som beräknas starta år 2020. För närvarande planeras investeringar inom stationsområdet i Lomma tätort. Beslutet om Lommabananens etapp 2 2017 innebär också möjlighet att anlägga stationslägen i Alnarp och Flädie.

Ett fokusområde för kommunstyrelsen under 2019 är att kommunen har en förmåga att vara en kommunikativ organisation som öppet och sakligt kommunicerar i de frågor som är relevanta för kommunens medborgare. En reviderad kommunikationspolicy som reglerar detta arbete antogs av kommunstyrelsen i början av 2019, och ett utvecklingsarbete pågår för att stödja processen.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	31 416	47 804	49 916	28 067
Kostnader	-105 247	-123 347	-125 171	-112 041
Driftnetto	-73 831	-75 543	-75 255	-84 334
Budgetavvikelse	2 400	2 935	9 079	
Varav JMF				
störande intäkt	2 065	18 287	19 149	
Varav JMF				
störande kostnad	-2 259	-18 311	-12 382	

Jämförelsestörande intäkt/kostnad avser försäljningsintäkter och värdeförändring avseende exploateringsprojekt.

Persontrafiken på Lommabanan väntas starta i december 2020.

Individ- och familjeomsorg

ANSVARIG NÄMND: SOCIALNÄMNDEN

Årets händelser

En ny enhet med kompetens inom arbetsmarknadsområdet har skapats för att främja möjligheten till sysselsättning hos vissa målgrupper. Enheten skapades i samband med att Individ- och familjeomsorgen omorganiserades under våren, från att vara två avdelningar till en. Syftet med omorganisationen var att ge förutsättningar att möta alla kommuninvånare på ett likvärdigt och rättssäkert vis.

Året har präglats av stora volymförändringar. Inflödet av anmälningar och ansökningar gällande barn och vuxna har ökat med 15 % jämfört med föregående år, vilket är högt i jämförelse med riket (nationell ökning 6 %). Antalet hushåll som uppstår ekonomiskt bistånd har ökat, där gruppen nyanlända står för ökningen. Som en konsekvens av det höga inflödet har bland annat den egna öppenvårdens behandlingsdel sett en ökning såväl för barnärenden som för vuxenärenden under 2018 jämfört med 2017.

En boendekoordinator har tillsatts under året, med syfte att stärka de nyanlända i sitt bostadsökande och främja utflyttningen från kommunens bostäder till bostäder med egna hyresavtal. Mottagandet av nyanlända har gått enligt den anvisningsplan som Migrationsverket aviserat. Det har dock funnits stora svårigheter att tillgodose behovet av bostäder, vilket har resulterat i att flera familjer blivit placerade på hotell med stora kostnader som följd.

Mål och måluppfyllelse

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

- *Målet är uppfyllt.*

Målsättningen var att 80 % av brukarna skulle uppleva att de har fått sina behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda. Det sammantagna resultatet för Individ och familjeomsorgen uppgick till 97 %. Sammanställningen består av resultatet av stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i IFO-verksamheterna.

Verksamheterna visar ett gott resultat. Satsningar har gjorts inom respektive verksamhetsområde för att öka kvaliteten i genomförandeplaner. I integrationsverksamheten har kontaktpersonen haft riktade uppdrag att arbeta med genomförandeplanen tillsammans med den unge och göra planen till den unges plan. I öppenvården har medarbetare aktivt följt upp genomförandeplanen och hållit den uppdaterad efter behov. Öppenvården har även haft ett utvecklingsarbete med myndigheten kring att utveckla innehåll i behovsstyrda vårdplaner och resultatstyrda genomförandeplaner. Avdelningen kommer att arbeta för att öka antalet uppföljningar för att få ett mer tillförlitligt resultat. Målet är att alla brukare ska tillfrågas.

Verksamheterna ska praktiskt utvärdera nya arbetssätt som leder till en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt.

- *Målet är inte uppfyllt.*

För att målet ska uppnås ska fyra projekt genomföras inom socialnämndens verksamheter med målsättning att vara socialt och ekonomiskt hållbara. Av de projekt som pågått har ett genomförts inom IFO-verksamhet. Projektet Växtkraft har genomförts på Trivselhuset som är en mötesplats för personer med psykisk ohälsa. Syftet med projektet har varit att stimulera utveckling och innovation, vilket konkret inneburit en utveckling av Trivselhusets trädgård till en hälsoträdgård. Målsättningen var att projektet skulle ha genomförts och utvärderats under 2018, men då projektet ännu inte genomförts till fullo kommer utvärdering göras först under 2019.

Under 2019 kommer verksamheten att utveckla Trivselhusets trädgård till en hälsoträdgård utifrån den framtagna projektplanen med syftet att nå det övergripande målet. Målet är att trädgården ska öka gemenskap, erbjuda en strukturerad aktivitet, att deltagarna ska få en ökad sysselsättning och bryta isolering. Eftersom projektet inte slutförts under 2018 är målet inte uppfyllt.

Brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras.

- *Målet är uppfyllt.*

Målet var att minst 95 % av brukarna som har ett bistånd (undantaget vård enligt LVU eller LVM), eller de närstående som brukaren valt, skulle vara delaktiga vid framtagandet av genomförandeplanen. Det sammantagna resultatet för IFO-verksamheterna är 100 %. Sammanställningen består av resultatet av stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i IFO-verksamheterna.

Verksamheterna visar ett gott resultat. Inom verksamheterna finns det en etablerad struktur för upprättande och uppföljning av genomförandeplaner i den egna verksamheten, vilket har betydelse för hur brukaren upplever sig vara delaktig. Avdelningen kommer att arbeta för att öka antalet uppföljningar för att få ett mer tillförlitligt resultat. Målet är att alla brukare ska tillfrågas i framtiden.

Brukarna ska mötas av kompetent personal som förmedlar arbetsglädje.

- *Målet är uppfyllt.*

Målsättningen var att 85 % av brukarna skulle svara att de har förtroende för och/eller känner sig trygg med personalen i verksamheten. För att mäta resultatet används två frågor från SKL:s brukarundersökning: Om brukarna känner förtroende för personalen och om brukaren känner sig trygg på sitt boende. Det sammantagna resultatet för IFO är 90 %.

Föregående års resultat för IFO-verksamheten uppgick sammantaget till 91 % och under året har kompetenshö-

jande insatser genomförts för att bibehålla det goda resultatet. Som en förbättringsåtgärd kommer avdelningen att fortsätta arbeta aktivt för att höja antalet svaranden på brukarundersökningen ytterligare för att få ett mer tillförlitligt resultat.

Ekonomi

Verksamheten visade en negativ budgetavvikelse på 9,7 mnkr, varav integrationsverksamhetens del var -5,5 mnkr.

De stora budgetavvikelserna inom integration/flyktingmottagandet kan i stor utsträckning härledas till kostnader för boende och för ekonomiskt bistånd. Avvikelsen på boendesidan förklaras huvudsakligen av kostsamma hotellplaceringar i avvaktan på tillgängliga bostäder i kommunen samt kostnader för inhyrda bostäder i kommunen. En anledning till ökningen av ekonomiskt bistånd under året har varit långa väntetider före start av etableringsprogram och därmed utbetalning av etableringsersättning till nyanlända. En annan är att flera av de nyanlända som kommunen tog emot under 2016 varit i behov av försörjningsstöd under 2018, då den tvååriga etableringsersättningen upphört. Ytterligare skäl står att finna i långvarigt bidragsberoende på grund av höga hyror. Detta har sammantaget gett stora effekter på kostnaderna för ekonomiskt bistånd inom området integration/flyktingmottagande 2018. Den stora avvikelsen på intäktssidan beror på färre ensamkommande unga samt nedskrivna fordran på Migrationsverket, till största delen för 2017 och tidigare.

Externa placeringar uppvisade en negativ budgetavvikelse om 4,2 mnkr. Under året har de externa placeringarna i större utsträckning än tidigare varit samplaceringar med förälder och barn, vilket är en dyr placeringsform. Detta beror på att inflödet av ärenden med yngre barn dominerat och att socialtjänsten lyckats placera med samtycke framför tvång. Inflödet och förekomsten av personer med stor psykisk ohälsa och stora hjälpbehov har fortsatt att öka under 2018. Under hösten 2018 skrevs bland annat tre personer ut från den psykiatriska slutenvården. Behoven för dessa personer var av den art som, i avsaknad på egna ändamålsenliga boendelösningar, krävde externa institutionsplaceringar utan samfinansiering med psykiatri.

Inom övriga verksamheter ligger den största avvikelsen på personalkostnader, vilket beror på att myndighetsutövningen både gällande barn och inom ekonomiskt bistånd har haft inhyrd personal under stora delar av året. Detta har framförallt berott på fortsatt hög ärendeingång under 2018, vilket resulterat i hög arbetsbelastning med konsekvenser i form av korttids- och långtidsfrånvaro i verksamheterna.

Prognosen för verksamheten i oktober 2018 var en negativ budgetavvikelse om 8,4 mnkr och avvikelsen kan främst härledas till integrationsverksamheten. Prognosen beräknades till -3,8 mnkr, utfallet blev -5,5 mnkr, vilket förklaras med att en del av hyreskostnaderna för

de fastigheter som kommunen hyrt in för mottagandet, inte hade påförts socialnämnden löpande under året. Detta justerades först i slutet av året, varför prognosen inte tog hänsyn till den extra kostnaden. Under december skrevs också fordran på Migrationsverket, avseende 2017, ner ytterligare. Under november och december hade kommunen fler familjer på hotell än tidigare under året, vilket bidrog ytterligare till prognosavvikelsen.

Åtgärder under året för bokslut i balans

I barn- och ungdomsvården har alla insatser prövats i egen regi för att minimera kostnaderna för externa placeringar, detsamma gäller inom vuxenvården. Öppenvården har under året verkställt fler insatser än någonsin, men de komplexa vårdbehoven med stora omsorgsbrister har krävt heldygnsinsatser, vilket kommunen inte har i egen regi.

För att långsiktigt minska kostnaderna för hotellplaceringar inom integrationsverksamheten tillsattes i juni 2018 en boendekoordinator, finansierad med externa stimulansmedel. Funktionen har bidragit till ett tydligare arbetssätt, men på grund av kvarstående stora svårigheter i att finna bostäder i takt med anvisningarna från Migrationsverket, har effekterna kortsiktigt under 2018 varit små. Effekterna av verksamhetens "Projekt etablering genom sysselsättning", med målsättningen att få nyanlända i arbete så snabbt som möjligt, har inte fått fullt genomslag då kön till Arbetsförmedlingens etableringsprogram motverkat detta.

Framtid

Prognosen pekar på en fortsatt utveckling av ett ökat inflöde av ärenden motsvarande 20 % om året i barnärenden, 16 % i vuxenärenden samt 20 % för ekonomiskt bistånd, jämfört med de senaste årens utfall. Verksamheten kommer att behöva anpassas till denna ökning, både personellt- och kompetensmässigt.

Från och med 1 januari 2019 gäller "Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård" även psykiatrisk slutenvård. Lagändringen innebär att betalningsansvaret i samband med utskrivning från slutenvården kommer att förändras, vilket medför att antalet dagar för övergång till kommunalt ansvar sänks från 30 dagar till 3 dagar. Stort fokus kommer att ligga på att utveckla en bra och effektiv utskrivningsprocess samt att matcha komplexa behov med rätt stöd och/eller boendelösning. Det finns redan svårigheter med detta då det finns patienter i slutenvården som är både hem- och bostadslösa, med betydande svåra sociala och medicinska problem. Då kommunen inte har egna behovsmatchande "mellanboende"-alternativ, kommer dessa behov att behöva tillgodoses genom externa placeringar, med stora kostnader som följd.

Barnkonventionen syftar till att ge barn, oavsett bakgrund, rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s

generalförsamling den 20 november 1989. Den 1 januari 2020 blir Barnkonventionen svensk lag. Det kommer att påverka bland annat handläggningsprocessen, stöd- och behandlingsutförande, likvärdigt boende samt likvärdig skolgång. Under 2019 behöver verksamheterna säkerställa att de kan leva upp till lagstiftningens krav och intentioner när lagen träder i kraft.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	87 051	63 193	39 986	42 779
Kostnader	-130 539	-111 536	-99 707	-92 799
Driftnetto	-43 488	-48 342	-59 721	-50 021
Budgetavvikelse	-3 526	-628	-9 700	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Försörjningsstöd				
Nettokostnad (tkr)	4 161	3 579	4 023	5 100
Antal hushåll (genomsnitt per månad)	123	40	45,2	60
Vård av vuxna				
Antal placerade vuxna på institution (genomsnitt per månad)	5	5	7,5	5
Antal vård dygn per månad	158	142	190	152
Vård av barn				
Antal placerade barn i familjehem eller liknande	8,5	8,8	5,8	6,5
Antal placerade barn på institution (genomsnitt per månad)	6,0	5,9	10,3	5
Antal vård dygn per månad	174	161	221	120
Integration				
Ensamkommande, som kommunen har ansvar för	122	55	41	62
Ensamkommande, som är boende i kommunen	84	39	34	43
Personer med permanent uppehållstillstånd (ej ensamkommande) som kommit under året	97	86	68	89

Borgeby gårdshotell förvärvades under året och kommer att användas som tillfälligt boende för nyanlända familjer.

LSS-verksamhet

ANSVARIG NÄMND: SOCIALNÄMNDEN

Årets händelser

Insatser för barn och ungdomar med funktionsnedsättningar och deras familjer har fortsatt att öka under 2018. Nämnden ser ett ökat behov av stöd för barn och ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser, med omfattande och komplicerade behov av insatser. Socialnämnden kan se en ökning av barn och ungdomar som har anpassad skolgång på grund av funktionsnedsättningar, vilket påverkar familjernas behov av stödinsatser från LSS-verksamheten. Det var även fler ungdomar som omfattas av LSS som studerar på gymnasieskola på annan ort, vilket medförde kostnader för nämnden i form av behov av boende med stöd i samband med studiegång.

Kommunens korttidstillsyn Skolskeppet öppnade i nya lokaler på Skolskeppsgatan i augusti 2018. Under senhösten flyttade även korttidsvistelse Fröet in i korttidstillsynens lokaler. Det har funnits en stor efterfrågan på korttidsvistelse för barn och ungdomar. Bland annat har det medfört att korttidsvistelsen har behövt öka antalet helger per månad som de tar emot barn och ungdomar. Utveckling av barnperspektivet i verksamheten har pågått under året.

Utflyttad daglig verksamhet har förstärkt verksamheten genom att inrätta en ny tjänst och anställt en arbetskonsulent på 75 %. Syftet med arbetskonsulenten är att utveckla och öka kvaliteten för de brukare som har individuella placeringar på externa arbetsplatser. Arbetskonsulenten ska vara behjälplig med kartläggning av befintliga samt nya brukare för att kunna öka kvaliteten samt säkerställa att brukarna får sina behov tillgodosedda utifrån beviljad insats. Arbetskonsulenten kommer framöver också att ha ett övergripande ansvar för att handleda personalen i daglig verksamhet utifrån metodstöd och social dokumentation.

Mål och måloppfyllelse

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målsättningen var att 80 % av brukarna skulle uppleva att de har fått sina behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda. Det sammantagna resultatet för LSS-verksamheterna uppgick till 100 %. Sammanställningen består av resultatet av stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i LSS-verksamheterna. Resultatet är dock baserat på de brukare som vid tillfället hade en aktuell genomförandeplan, de brukare som inte hade någon genomförandeplan har inte räknats med. Det framkommer av sammanställningen att det inom vissa verksamheter saknats genomförandeplaner. Därför är den sammantagna bedömningen att målet inte är uppfyllt.

Resultatet ser olika ut inom de olika verksamheterna. Gruppboendena och daglig verksamhet har uppfyllt målen, dock är det ett litet underlag i uppföljningen av daglig verksamhet som gör det svårt att bedöma tillförlitligheten. Av uppföljningen framkommer det att man i verksamheterna korttidstillsyn/korttidsvistelse och ledsagarservice/avlösarservice i viss utsträckning saknas genomförandeplaner. Dessa verksamheter har kommunen under 2018 startat upp i egen regi, utförandet av dessa insatser har tidigare, i majoritet, utförts av externa utförare. Detta är en bidragande orsak till att verksamheterna ännu inte är i fas med arbetet med genomförandeplaner. Verksamheterna kommer under 2019 att fortsätta att arbeta med att utveckla metodstöd och arbetsbeskrivningar, vilket kommer att säkerställa genomförandeplaner med god kvalitet.

Verksamheterna ska praktiskt utvärdera nya arbetssätt som leder till en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt.

- *Målet är uppfyllt.*

För att målet skulle anses uppfyllt skulle fyra stycken projekt med målsättningen att vara socialt och ekonomiskt hållbara vara genomförda och presenterade i förvaltningen under året. Ett av projekten har genomförts i LSS-verksamheten. Projektet har syftat till att aktivera barn och ungdomar genom dans och rörelse med hjälp av playstation. Projektet är genomfört enligt tidplan och utvärderat. I utvärdering av projektet har verksamheten kunnat se de förväntade positiva effekterna, att projektet bidrar till att öka barnens och ungdomars fysiska aktivitet samt vara relationsskapande mellan barnen och ungdomarna.

Brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målsättningen var att 95 % av brukarna som har ett bistånd (undantaget värd enligt LVU eller LVM), eller de närstående som brukaren har valt, skulle vara delaktiga i upprättandet av genomförandeplanen. Det sammantagna resultatet för LSS-verksamheterna uppgår till 80 %. Sammanställningen består av resultatet av stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i LSS-verksamheterna. Resultatet är baserat på de brukare som vid tillfället hade en aktuell genomförandeplan, vilket innebär att de brukare som inte hade någon genomförandeplan inte har räknats med. Det framkommer av sammanställningen att det inom vissa verksamheter har saknats genomförandeplaner. Därför är den sammantagna bedömningen att målet inte är uppfyllt. Resultatet ser olika ut inom de olika verksamheterna. Gruppboendena och daglig verksamhet har uppfyllt målen, dock är det ett litet underlag i uppföljningen av daglig verksamhet som gör det svårt att bedöma tillförlitligheten av resultatet. Av uppföljningen framkommer det

att i verksamheterna korttidstillsyn/korttidsvistelse och ledsagarservice/avlösarservice i viss utsträckning saknas genomförandeplaner. Dessa verksamheter har kommunen under 2018 startat upp i egen regi, utförandet av dessa insatser har tidigare, i majoritet utförts av externa utförare. Detta är en bidragande orsak till att verksamheterna ännu inte är i fas med arbetet med genomförandeplaner. Verksamheterna kommer under 2019 att fortsätta att arbeta med att utveckla metodstöd och arbetsbeskrivningar, vilket kommer att säkerställa genomförandeplaner med god kvalitet.

Brukarna ska mötas av kompetent personal som förmedlar arbetsglädje.

● *Målet är uppfyllt.*

Målsättningen var att 85 % av brukarna skulle svara att de har förtroende för personalen i verksamheten. För att mäta resultatet används SKL:s brukarundersökning och frågan om brukaren är trygg med personalen. Det genomsnittliga resultatet blev 96 %. Inom Gruppbostad uppgick resultatet till 86 %, inom Servicebostad till 88 % och Daglig verksamhet till 100 %.

Verksamheterna visar ett mycket gott resultat. LSS-verksamheterna har under hösten 2018 haft en gemensam utbildningssatsning med efterföljande handledning utifrån bemötande/förhållningssätt för samtlig personal från gruppbostäderna samt daglig verksamhet som bedöms vara en bidragande faktor till det goda resultatet. Inför kommande år ska verksamheterna arbeta med att öka antalet brukare som deltar i SKL:s undersökning för att få ett ännu mer tillförlitligt resultat. Verksamheterna kommer även att undersöka alternativa sätt att inhämta svar från brukare i de verksamheter som inte omfattas av brukarundersökningen, till exempel ledsagar/avlösarservice och korttidsvistelse/korttidstillsyn.

Ekonomi

Verksamheten visade totalt en positiv avvikelse mot budget på 0,1 mnkr.

Dock har det planerade LSS boendet Lillevången inte öppnat under året. Skulle boendet ha öppnat som planerat skulle LSS-verksamheten ha redovisat en negativ budgetavvikelse om cirka 1,8 mnkr.

En av anledningarna till underskottet är att kostnaderna för personal inom befintliga boenden är höga, vilket till stor del beror på ett ökat omvårdnadsbehov hos brukarna. Verksamheten har därtill haft relativt höga personalkostnader i samband med frånvaro respektive bredvidgång vid nyanställning.

Fler personer än budgeterat har beviljats personlig assistans enligt SFB (Socialförsäkringsbalken), i genomsnitt 34 personer/månad istället för budgeterade 32. Försäkringskassan beslutar om insatsen, där nämnden står för en del av kostnaden.

Antal barn i behov av korttidsvistelse och korttidstillsyn har ökat. De två verksamheterna uppvisade gemensamt en negativ budgetavvikelse för 2018. Verksamheterna har nyligen öppnats i egen regi och samordningsvinster för

korttidstillsyn och korttidsvistelse beräknas få genomslag under det kommande året. Även ledsagar- och avlösarservice har under året tagits över i egen regi. En del omfattande ärenden inom avlösarservice ger en negativ budgetavvikelse.

Helårsprognosen som gjordes i oktober var -0,3 mnkr. En anledning till ett bättre utfall än i prognosen är en försiktighet i prognosarbetet. En annan att det under årets sista månader skedde en förändring i antal personer med personlig assistans enligt socialförsäkringsbalken (SFB) jämfört med tidigare antaganden.

Framtid

Regeringen har låtit göra en utredning av LSS-lagstiftningen. Syftet med utredningen har varit att skapa en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling av insatsen personlig assistans, att få till stånd mer ändamålsenliga insatser i LSS samt att lagstiftningen ska främja jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. I december 2018 presenterades resultatet av utredningen och förslag till förändringar i lagstiftningen. De förslag som presenterades innebär en rad förändringar jämfört med dagens lagstiftning. Om förslagen genomförs kommer det att bli stora förändringar för de kommuninvånare som har rätt till LSS-insatser. Det kommer också att ställa stora krav på kommunen att anpassa sina verksamheter efter förändringarna i lagstiftningen.

Socialnämnden ser att kompetensen inom LSS-verksamheter behöver stärkas för att möta de förändrade behov som kan ses hos målgrupperna. Brukarna blir äldre och får sämre somatisk och psykisk hälsa. Att brukarna åldras gör att deras behov ökar, vilket kräver en ökad personalitet. Socialnämnden ser även ett ökat behov av stöd för barn och ungdomar med neuropsykiatriska diagnoser som har omfattande och komplicerade behov av insatser. Ärendenas komplexitet kräver förhöjd kompetens i verksamheterna samt ett utvecklat samarbete med regionens verksamheter, till exempel habiliteringen och psykiatrien.

Barnkonventionen syftar till att ge barn oavsett bakgrund rätt att behandlas med respekt och att få komma till tals. FN:s konvention om barnets rättigheter, eller barnkonventionen som den ofta kallas, antogs av FN:s generalförsamling den 20 november 1989. Den 1 januari 2020 blir Barnkonventionen svensk lag. Det kommer att påverka bland annat handlägningsprocessen, likvärdigt boende samt likvärdig skolgång. Under 2019 behöver verksamheterna säkerställa att de kan leva upp till lagstiftningens krav och intentioner när lagen träder i kraft.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	3 463	2 906	3 144	2 955
Kostnader	-52 149	-52 203	-59 050	-58 914
Driftnetto	-48 686	-49 397	-55 906	-55 959
Budgetavvikelse	-1 079	-420	53	

Verksamhetsmätt

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Antal personer med personlig assistans				
- enligt SFB	29	32	34	32
- enligt LSS	10	11	13	12
Antal personer med avlösarservice i hemmet	13	14	11	17
Antal personer med boende med bostad med särskild service	36	38	37	41
Antal personer med daglig verksamhet	35	34	27	35

Hälsa, vård och omsorg

ANSVARIG NÄMND: SOCIALNÄMNDEN

Årets händelser

Den nya lagen Samverkan vid utskrivning (SVU) trädde i kraft den 1 januari 2018, vilket har medfört förändringar i verksamheten för att tillförsäkra kommuninvånare kortare ledtider från inläggningar inom slutenvården och samtidigt tillgodose en trygg hemgång. Det nya arbets sättet kräver ett mycket nära samarbete mellan socialförvaltningen och regionens hälsovalsenheter i Lomma kommun för att möta den nya lagstiftningen. Detta har krävt mer personalresurser av verksamheten. Det har även påverkat kommuninvånarnas behov av hemtjänst och korttidsvistelse efter sjukhusvistelse där kommuninvånare i större utsträckning behöver mer omfattande kommunala insatser jämfört med innan SVU trädde i kraft.

Ett utvecklingsarbete pågår för att bättre möta kommuninvånarnas behov av en trygg hemgång från slutenvården.

I kommunen finns en väl utvecklad förebyggande och öppen verksamhet för att bidra till att kommuninvånare kan hålla sig friska längre upp i åldrarna. Som ett led i detta har den förebyggande verksamheten utökats under året. En ny mötesplats öppnades i september 2018 i Bjärred för att öka möjligheterna till aktiviteter för kommuninvånare som är boende i Bjärred och för att motverka social isolering. Verksamheten har fallit väl ut och det finns idag ett stort program med högt deltagande inom de aktiviteter som anordnas på den nya mötesplatsen. Även frivilligorganisationer använder lokalerna i stor utsträckning till sina aktiviteter.

Social mötesplats, en gruppverksamhet för personer som är socialt isolerade, har utökats under året med fem grupper per vecka i respektive kommundel jämfört med totalt fem grupper i hela kommunen motsvarande period föregående år. Alla grupper är fullteknade och är en viktig del av verksamheten för att motverka social isolering.

Ett projekt gällande utredning av mat- och måltidssituationen inom äldreomsorgen har genomförts under hösten 2018. Projektet har innefattat såväl ordinärt boende som kommunens särskilda boenden och uppdraget har omfattat att göra en genomlysning av nuläget samt att ge förslag till förbättringar inom området. Utredningens resultat kommer att ligga till grund för ett utvecklingsarbete som inleds under 2019.

Mål och måluppfyllelse

Brukaren ska uppleva att hon eller han får de behov som beskrivs i genomförandeplanen tillgodosedda.

• Målet är inte uppfyllt.

Målsättningen var att 80 % av brukarna skulle uppleva att de har fått sina behov, som beskrivs i genomförandeplanen, tillgodosedda. Det sammantagna resultatet

för Hälsa, Vård och Omsorg uppgår till 72 %. För 2017 uppgick resultatet till 65 %. Sammanställningen består av resultatet av stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i ordinärt och särskilt boende. Mätningar har inte gjorts på korttidsboende och dagverksamhet. Inom särskilt boende uppgår 85 % att de får sina behov tillgodosedda enligt genomförandeplanen, men stickproven har dock enbart gjorts på ett av kommunens särskilda boende, Jonasgården. I ordinärt boende uppgår resultatet till 59 %.

Resultatet på särskilt boende är betydligt bättre än för ordinärt boende. I ordinärt boende har det funnits brister i både dokumentation och upprättande av genomförandeplaner. Under 2018 gjordes därför ett gediget arbete med att förbättra kvaliteten på både genomförandeplaner och dokumentation. Verksamheten upplever att en förbättring skett under andra halvan av 2018, både gällande dokumentationen och gällande kvaliteten på genomförandeplaner. Inom ordinärt boende finns det åtgärdsplaner för att säkerställa att brukarna får de insatser de har rätt till. Bland annat har verksamheten kommit fram till fokusområden för att säkerställa måluppfyllelsen genom uppföljning av insatser utifrån genomförandeplan, kompetenshöjning hos medarbetare i dokumentation och att skriva genomförandeplaner samt utveckling av kontaktsmannaskap. Den 1 mars 2019 tar kommunen över hemtjänsten i kommunal regi. I samband med detta kommer det finnas fokus på kvalitetsutveckling som ska bidra till förbättrade resultat.

Verksamheterna ska praktiskt utvärdera nya arbetssätt som leder till en hållbar utveckling, såväl ekonomiskt som socialt.

• Målet är inte uppfyllt.

För att målet skulle anses vara uppfyllt skulle fyra projekt med målsättningen att vara socialt och ekonomiskt hållbara vara genomförda och presenterade i förvaltningen under året. Två av projekten har genomförts i HVO-verksamheten. Ett av projekten syftar till att starta en visningsmiljö för tekniska hjälpmedel för att visa kommuninvånarna vilka hjälpmedel som finns att tillgå för ett friskare och mer självständigt liv i högre ålder. Projektet med visningsmiljön har dock inte kunnat genomföras fullt ut på grund av bristande bemanning. Inom ramen för projektet har en förstudie gjorts, men projektet är ännu inte till fullo slutfört och utvärderat. Det andra projektet har utförts i dagverksamheten och målet med projektet har varit att förbättra samt öka egentiden för brukare genom att hitta fungerande rutiner för användningen av en parcykel. Parcykeln har efter projektidens slut blivit en integrerad del av dagverksamheten och har gett positiva effekter i verksamheten. Eftersom inte alla projekt avslutats och utvärderats under 2018 är målet sammantaget inte uppfyllt.

Projektet med visningsmiljön kommer att fortsätta under 2019 för att nå målet, under förutsättning att det finns bemanning för att frigöra personal till projektet. Avseende parcykeln finns den nu integrerad i verksamheten och under kommande år är målet att fler verksamheter använder metoden i verksamheterna så att fler kommuninvånare får möjlighet till upplevelse av detta.

Brukaren och/eller dess närstående är delaktiga i planeringen av insatserna som ska utföras.

● ***Målet är inte uppfyllt.***

Målsättningen var att 95 % av brukarna skulle vara delaktiga i upprättande av genomförandeplanen. Det sammantagna resultatet för Hälsa, Vård och Omsorg uppgår till 60 %, utfallet för 2017 var 65 %. Sammanställningen består av resultatet av stickprovskontroller som gjordes av genomförandeplaner i ordinärt och särskilt boende. Mätningar har inte gjorts på korttidsboende och dagverksamhet. Inom särskilt boende uppgår 68 % att de har varit delaktiga i upprättandet av genomförandeplanen, men stickproven har enbart gjorts på ett av kommunens särskilda boenden, Jonasgården. I ordinärt boende uppgår resultatet till 51 %.

Resultatet på särskilt boende är betydligt bättre än för ordinärt boende, men ingen av verksamheterna uppnår målet. I särskilt boende bedömer verksamheten att det låga resultatet kan härledas till att det inte har funnits ett etablerat arbetssätt för att säkerställa att brukaren eller dess närstående blir delaktiga i framtagandet av genomförandeplanen. I ordinärt boende har det funnits brister i både dokumentation och upprättande av genomförandeplaner. Under 2018 gjordes därför ett gediget arbete med att förbättra kvaliteten på både genomförandeplaner och dokumentation. Verksamheten upplever att en förbättring skett under andra halvan av 2018, både gällande dokumentationen och gällande kvaliteten på genomförandeplanerna. Inom både ordinärt och särskilt boende finns det planerade åtgärder för att säkerställa brukarnas delaktighet i upprättandet av genomförandeplanen. Den 1 mars 2019 tar kommunen över hemtjänsten till kommunal regi. I samband med detta kommer det finnas fokus på kvalitetsutveckling som ska bidra till förbättrade resultat.

Brukarna ska mötas av kompetent personal som förmedlar arbetsglädje.

● ***Målet är inte uppfyllt.***

Målsättningen var att 85 % av brukarna skulle svara att de har förtroende för personalen i verksamheten. För att mäta resultatet användes brukarundersökningar och svaren på frågan om brukaren känner förtroende för personalen är hämtade ur Socialstyrelsens undersökning "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen". Det sammantagna resultatet för HVO-verksamheterna uppgick till 81 %. Utfallet för 2017 var 85 %.

Resultatet skiljer sig mellan de olika verksamheterna. En sammanställning visar att i särskilt boende uppgick resultatet till 74 % och för ordinärt boende uppgick

resultatet till 77 %. Det sammantagna resultatet för kommunens förebyggande verksamheter uppgick dock till 93 %. Förbättringsåtgärder genomförs och utföres i ordinärt och särskilt boende arbetar aktivt med att öka kvaliteten i verksamheterna utifrån åtgärdsplaner. Den 1 mars 2019 tar kommunen över hemtjänsten till kommunal regi. I samband med detta kommer det att finnas fokus på kvalitetsutveckling som ska bidra till förbättrade resultat.

Ekonomi

Den totala positiva budgetavvikelsen var 3,0 mnkr. Hemtjänsten avviker negativt med 1,5 mnkr, vilket beror på ett ökat behov av mer omfattande hemtjänst än tidigare år. Anledning till detta är bland annat den nya lagstiftningen om samverkan vid utskrivning (SVU) som innebär kortare ställtider från sjukhusvistelse. Det var även fler personer än budgeterat som har haft trygghetslarm under året.

HSL-verksamheten avviker negativt med 2,5 mkr, vilket beror på behovet av inhyrd personal som genomgående innebär en högre kostnad per personal än vid anställning. Det har under året varit stor omsättning på legitimerad personal (sjuksköterska, arbetsterapeut, fysioterapeut/sjukgymnast) till hemsjukvården. Det är generellt svårt att rekrytera ny personal inom dessa personalgrupper, med få sökande till vakanta tjänster, vilket har lett till behov av inhyrd personal i verksamheterna.

Särskilt boende som drivs på entreprenad av Frösunda avviker positivt med 3,8 mkr. Den positiva avvikelsen beror på att den sista avdelningen på Orion inte har öppnats under året som planerat. Dock har kostnader för externa placeringar på särskilt boende avvikit negativt med 1,3 mkr, vilket beror på att placering som inte kunnat tillgodose i intern regi har gjorts externt samt på grund av att kommunens eget korttidsboende varit fullt och externa korttidsplaceringar därmed behövs under året. Beläggningen på särskilt boende, som drivs på entreprenad av Frösunda omsorg AB, har uppgått till i genomsnitt 94,2 % under året.

Utfallet för verksamheten stämmer väl överens med de prognoser som lämnats under året

I budgeten för 2017-2019 låg ett effektiviseringskrav för HVO på totalt 1,5 mnkr, 750 tkr av dessa skulle vara uppfyllda 2018. Socialnämnden ändrade sin organisationsstruktur 2016 och tog bort ett chefsled (områdeschef), så att chefsleden nu består av enhetschefer och avdelningschefer. Samtidigt gjordes en neddragning motsvarande en avdelningschefstjänst, vilket innebar en effektivisering om ca 0,9 mnkr. År 2017 ersattes en avdelningschef som gick i pension med en enhetschef, vilket innebar en kostnadsminskning om ca 0,2 mnkr. I slutet av 2017 gjordes en sammanslagning av IFO-avdelningen och Integrationsavdelningen, vilket innebar ytterligare en avdelningschef mindre, och en effektivisering på ca 0,9 mnkr. I samband med övertagandet

av hemtjänstverksamheten till egen regi från och med mars 2019 och en därmed följande organisationsförändring, kommer en av de två avdelningschefstjänsterna inom HVO att omvandlas till en enhetschefstjänst för myndighetsdelen, samtidigt som en förstärkning med en enhetschef tillförs hemtjänsten. Det senare för att likställa chefsuppdraget inom hemtjänsten med befintliga motsvarande uppdrag i förvaltningen. Förändringen 2019 kommer att medföra en beräknad nettokostnad om ca 500 tkr. Effektiviseringsbetinget är uppnått i sin helhet.

ÅTGÄRDER FÖR BOKSLUT I BALANS

Vakanshållning av avdelningschefstjänst under perioden september-december.

Kontinuerlig uppföljning av externa korttidsplaceringar har gjorts för att motverka långa placeringstider. När platser i kommunens korttidsboende frigjorts har överflyttningar gjorts dit från externa placeringar.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Sedan 2016-03-01 utförs vård och omsorg i Lomma kommuns särskilda boenden (Strandängsgatan, Vega, Orion och Jonasgården) på entreprenad av Frösunda Omsorg AB. Sedan 2016-03-01 utförs hemtjänst i ordinärt boende i Lomma kommun på entreprenad av Attendo Sverige AB. Uppföljning av utförarnas verksamhet regleras i avtal. Under året har löpande uppföljning skett, framförallt genom förvaltningens system för avvikelshantering och behandling av inkomna synpunkter och klagomål. Under våren genomfördes en brukarundersökning inom ramen för Socialstyrelsens nationella plattform Öppna jämförelser. Därtill har förvaltningen under året utfört uppföljning av utförarnas följsamhet med avtal.

Fel och brister som framkommit via uppföljningarna följs generellt av krav på utredning, analys och plan för åtgärd. Vid allvarliga fel och brister görs en mer djupgående utredning och analys som grund för åtgärdsplanen. Attendo kommer den 1 mars 2019 att avsluta sitt uppdrag i Lomma kommun som utförare av hemtjänst då kommunen tar över driften.

Framtid

Befolkningsprognosen för de äldre åldersgrupperna visar på en kraftig ökning av andelen äldre fram till 2030, vilket påverkar socialnämndens framtida ställningstaganden och prioriteringar. Fler äldre bedöms innebära ett ökat behov av vård och omsorg, vilket kommer att medföra ökade kostnader förutsatt att vård och omsorg bedrivs på samma sätt som idag. Nya arbetssätt och digitala lösningar kommer att finnas med i kommunens arbete med att möta de kommande behoven av vård och omsorg. Vissa digitala lösningar har redan införts i verksamheten såsom digitala dörrlås i ordinärt boende och digital signering av läkemedel.

Från och med den 1 mars 2019 kommer hemtjänst att drivas i kommunal regi och en avdelning för hälsa, vård och omsorg bildas. När all kommunal verksamhet inom området äldreomsorg finns inom en avdelning kommer samarbetet mellan de olika enheterna att underlättas och samordningsvinster kommer att göras. Detta kommer att bidra till ökad kvalitet för brukarna.

Utveckling av arbetssätt för att säkra en trygg hemgång för kommuninvånare som varit inlagda inom slutenvården kommer att göras under kommande år för att säkra upp upplevd trygghet och behov vid hemgång från sjukhusvistelse. Hälso- och sjukvårdsavtalet mellan Region Skåne och de skånska kommunerna medför att allt fler sjuka kommer att vårdas i hemmet, vilket innebär att kompetenshöjande insatser behövs för att kunna tillgodose detta. Det bedöms också medföra ökade kostnader för att kunna säkra en trygg omvårdnad för fler brukare med behov av mer omfattande insatser i hemmet.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	40 797	43 780	46 588	41 125
Kostnader	-221 320	-236 083	-248 797	-246 377
Driftnetto	-180 523	-192 303	-202 209	-205 252
Budgetavvikelse	13 402	8 762	3 043	

Verksamhetsmått

	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Antal invånare 65 år och äldre	4 972	5 027	5 085	5 069
Antal invånare 85 år och äldre	563	604	640	639
Antal invånare med omvårdnansinsatser i hemmet	233	241	248	250
Kostnad (tkr) per brukare med omvårdnansinsatser i hemmet	143	157	163	148
Antal personer i särskilt boende (exkl. servicelägenheter)	141	144	148	153
Kostnad (tkr) per brukare för särskilt boende (entreprenad)	431	435	444	452
Externt köp av korttidsvistelse (antal dygn)	0	179	610	0

För- och grundskoleverksamhet

ANSVARIG NÄMND: BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Årets händelser

Kunskapsresultaten har förbättrats. Meritvärdet för elever i årskurs 9 har ökat med nästan 15 meritpoäng på tre år. Nivån för de 300 elever som gick ut grundskolan vårterminen 2018 var 269,3 (exklusive nyanlända elever). Motsvarande meritpoäng vårterminen 2015 var 254,9. En ny modern förskola, Lerviks förskola, med åtta avdelningar har tagits i bruk höstterminen 2018. Förskolans pedagogiska inne- och utemiljöer är formade för att stimulera barns utveckling och lärande.

En ny digital arena, Infomentor, för kommunikation mellan vårdnadshavare och förskola har börjat användas. Genom denna nya plattform får vårdnadshavarna i Lomma kommun samma kanal för kommunikation och information om sina barn i både förskolan och grundskolan.

Mål och måluppfyllelse

Grundskola-Elevernas kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen.

• Målet är inte uppfyllt.

Målet är uppfyllt när samtliga målvärden nedan är uppnådda.

- Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan är minst 100 %.
Resultat för vårterminen 2018: 89,6 % (exklusive nyanlända elever 95,7 %). Vårterminen 2017 var utfallet 94,6 % (exklusive nyanlända elever 98,5 %).
- Meritvärdet för elever i årskurs 9 är i snitt minst 250 poäng.
Resultat för vårterminen 2018: 256,8 (exklusive nyanlända elever 269,3).
Vårterminen 2017 var utfallet 254,1 (exklusive nyanlända elever 262,0).
- Andelen elever i årskurs 9 som är godkända i alla ämnen är minst 92 %.
Resultat för vårterminen 2018: 88,9 % (exklusive nyanlända elever 96,0).
Vårterminen 2017 var utfallet 92,1 % (exklusive nyanlända elever 96,3).

Den nationella trenden avseende kunskapsresultat avspeglar sig även i Lomma. De elever som har nått långt i sin kunskapsutveckling förbättrar sig ytterligare, meritvärdet stiger. Andelen elever som har svårigheter att nå målen för utbildningen ökar. Totalt innebär det att målet om en likvärdig utbildning inte nås. Nämnden har 2018 satt målet att samtliga elever ska bli behöriga till gymnasieskolan. Skolorna har bedrivit ett arbete med tillgängliga lärmiljöer, extra anpassningar och särskilt stöd för elever med olika typer av svårigheter. Arbetet har hittills inte gett full effekt. Arbetet med att skapa förutsättningar för att alla elever ska nå gymnasiebehörighet kommer att utvecklas mot riktade insatser i form av kommunövergripande särskilda undervisningsgrupper

för en del elever inom spektrat neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF).

Grundskola-Skolverksamheten är kostnadseffektiv.

• Målet är inte uppfyllt.

Nyckeltalet i nämndens mål anger att kostnaden per betygspoäng i årskurs 9 högst får uppgå till 275 kr. Statistiska centralbyrån (SCB) har till och med 2017 redovisat kostnaden per betygspoäng i årskurs 9 i Kolada. Rådet för främjande av kommunala analyser meddelade under året att aktuell mätning inte längre kommer att göras. Förvaltningen har därför inte data för 2018. Då inte data för 2018 finns tillgänglig redovisas utfall för 2017. SCB:s sammanställning visar att Lomma kommuns kostnad per betygspoäng är 303 kronor. Motsvarande belopp för riket är 440 kronor per betygspoäng. Inga specifika förbättringsåtgärder kommer att vidtas eftersom detta nämndsmål inte är aktuellt 2019.

För- och grundskola – Vårdnadshavare och elever är nöjda med informationen från och samverkan med för- och grundskolan.

• Målet är uppfyllt.

Målet är uppfyllt när samtliga målvärden nedan är uppnådda. Uppföljning av de tre nämndsmålen har gjorts med stöd av svaren i två enkätundersökningar, Förskolebarometern och Miljö för lärande och utveckling. Mätningen i de båda undersökningarna görs med utgångspunkt i frågeställningen "Kan du rekommendera din förskola/skola till andra?". De tre nyckeltal som nämnden följer upp är:

- Minst 90 % av vårdnadshavarna till barn i förskolan rekommenderar verksamheten.
Resultat för vårterminen 2018: 94,6 % kan rekommendera sin förskola till andra (vårterminen 2017: 92,3 %).
- Minst 85 % av vårdnadshavarna till elev i grundskolan rekommenderar verksamheten.
Resultat för vårterminen 2018: 86,0 % kan rekommendera sin grundskola till andra (vårterminen 2017: 87,6 %).
- Minst 85 % av eleverna rekommenderar verksamheten.
Resultat för vårterminen 2018: 87,0 % kan rekommendera sin förskola till andra (vårterminen 2017: 85,1 %).

Förskolans vårdnadshavare anger en hög grad av nöjdhet med verksamheten. Vårdnadshavarna upplever trygghet i förskolans verksamhet samt att de ser att förskolan har en miljö som ger barnen stimulans och utmaningar i lärande och utveckling. I grundskolan ses en ökning av svarsfrekvens bland vårdnadshavare. 2017 svarade 35 % och 2018 svarade 61 %. Grundskolans vårdnadshavare anger också en hög grad av nöjdhet med verksamheten. Det finns en utbredd upplevelse av

skolestress i svaren hos både elever och vårdnadshavare. Fler har i år skattat den upplevda studiekoncentrationen lägre. Detta sammantaget påverkar resultatet för nämndsmålet. En viktig utgångspunkt för nöjdhet är en väl fungerande kommunikation mellan elever, vårdnadshavare och verksamhet. Beslut har tagits om en gemensam lärplattform för förskolan och grundskolan i syfte att kvalitetssäkra kommunikationen med elever och vårdnadshavare.

Förskola-Förskolan stimulerar barns lärande och delaktighet.

• **Målet är uppfyllt.**

Uppföljning av målet görs med stöd av BRUK (Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet) som är Skolverkets verktyg för självskattning. Pedagogernas bedömning av barns lärande och delaktighet ska enligt målet i snitt uppgå till minst 3,0 (på en fyrgradig skala) i BRUK. Resultatet av självskattningen för 2018 uppgår till 3,1 och för 2017 var utfallet 3,4. Mätning med självskattningsverktyget BRUK har inneburit en marginell sänkning av BRUK-värdet. En tänkbar orsak till detta är en ökad insikt hos de utvärderande pedagogerna. BRUK kommer inför 2019 att ersättas med andra mätmetoder.

Ekonomi

För- och grundskoleverksamheten hade en negativ budgetavvikelse om 2,4 mnkr vid årets slut som en följd av, i huvudsak, för höga personalkostnader i förhållande till intäkterna. Året präglades av en minskning av antalet barn i de lägre åldrarna under hösten och en markant ökning av antalet barn i de högre skolåldrarna.

Förskoleverksamheten hade en negativ budgetavvikelse om 1,4 mnkr. Förskolans enheter hade vid årets slut personalkostnader som avvek negativt mot budget med 0,2 mnkr. Sex av tio enheter var i ekonomisk balans vid årets slut. Det var främst två enheter som hade större negativa avvikelser i förhållande till budget. Orsaken till avvikelserna i dessa enheter var högre personalkostnader vid uppstart av verksamheten, insats för barn med särskilt behov och insatser för förändra dålig arbetsmiljö. Antalet barn i förskolan var under året 1 601 barn, vilket var tre mindre än budgeterat, vilket innebar en positiv budgetavvikelse på 0,3 mnkr. Förskolan hade en positiv avvikelse om 0,3 mnkr med anledning av volymskillnader. Intäkter från föräldraavgifter var 1,5 mnkr lägre än budgeterat främst beroende på färre antal barn under hösten och att inkomna avgifter var lägre än förväntat.

Grundskoleverksamheten hade en negativ budgetavvikelse om 3,4 mnkr. Skolenheterna hade vid årets slut en negativ budgetavvikelse, framförallt på grund av personalkostnader om 1,5 mnkr. Fyra enheter av tio var i ekonomisk balans vid årets slut. Det är främst fyra enheter som har betydande negativa avvikelser i förhållande till budget. Avvikelser i dessa enheter avser i huvudsak personalkostnader till följd av uppstart av grundskoleverksamhet, omställning till den nya resursfördelningen

och anpassningar för barn med särskilda behov. Antalet elever i grundskolan var under året 4 078 elever, 33 fler än budget. Grundskolan hade en negativ budgetavvikelse om 1,7 mnkr på grund av skillnaden i volym. Antalet nyanlända elever var 94 elever, att jämföra med budgeterade 89, vilket innebar en negativ avvikelse mot budget om 0,5 mnkr. Kostnaderna för skolskjuts var 0,3 mnkr lägre än budgeterat till följd av ett nytt avtal.

Resurscentrum visade en positiv avvikelse på 1,8 mnkr vid årets slut. Färre elever än budgeterat placerades i externa skolverksamheter. Resurscentrum har också arbetat aktivt med uppföljning av tilläggsbeloppen vilket har resulterat i en positiv budgetavvikelse. Köp av plats i grundsärskola kostade mer än budgeterat på grund av nyinflyttningar i kommunen av elever med extraordinära stödbehov. Kostnaderna för skolskjuts var högre än budgeterat med anledning av fler elever med behov av skolskjuts. Personalvakanser som uppstod under 2017 har medfört en positiv budgetavvikelse. Dessa har delvis tillsatts under året, men verksamheten kommer att bli fullt bemannad först under 2019.

Centrala medel och gemensam verksamhet uppvisade en positiv budgetavvikelse om 0,6 mnkr med anledning av genomförda effektiviseringar under året.

Årets utfall var en försämring jämfört med prognos i delårsbokslut med 1 mnkr men var ungefär i överensstämmelse med oktobers prognos för för- och grundskolan. De största skillnaderna är prognos/utfall för grundskolenheterna, i volym elever och resurscentrums resultat. Grundskoleenheterna fick ett sämre utfall än i delårsprognosen och efter oktober med ca 1 mnkr. Antalet elever ökade till hösten och den förändrade volymen uppmärksammades i september månads uppföljning. Differensen mellan prognos för antal elever vid delårsbokslut och för utfall i bokslut motsvarade -0,7 mnkr. Resurscentrums utfall var betydligt bättre än prognos i delårsbokslut och oktober med ca 1 mnkr. De största avvikelserna från lämnad prognos fanns inom placeringar för elever i externa skolenheter och deras skolskjuts, som utförts senare än vid tidigare prognosbedömning.

En översyn av förvaltningens administration påbörjades 2016 med syftet att nå effektiviseringskravet för barn- och utbildningsnämnden 2017-2019 om 5,6 mnkr. 2018 nådde förvaltningen målet 4,0 mnkr. Detta har åstadkommit genom en minskad bemanning (3,0 mnkr) och alternativa driftsformer (1,0 mnkr).

För 2019 återstår således effektiviseringskrav motsvarande 1,6 mnkr. Effektiviseringar om 0,6 mnkr avseende IT-stöd/support och 0,4 mnkr avseende borttag av bonusprogram vid rekrytering har beslutats och genomförts under våren 2018.

Den återstående effektiviseringen -0,6 mnkr beslutades i samband med nämndens fastställande av budget 2019 och avser skolledarresurs inom förskolan och grundskolan.

ÅTGÄRDER FÖR BOKSLUT I BALANS

Den nya organisationen för grundskola och förskola var fullt implementerad 1 januari 2018. Den har inneburit ett nytt resursfördelningssystem och fler chefer med tydligt budgetansvar. För att inte hamna i den ekonomiska obalans som nämnden hade att hantera under 2017 vidtogs åtgärder. Verksamhetscheferna för förskolan och grundskolan stämde av varje chefs personalorganisation och övriga kostnader med varje ansvarig chefs internbudget inför 2018.

Dessutom har den interna kontrollen 2018, som antagits av nämnden, två kontrollaktiviteter avseende ekonomi som syftar till att tidigt få information om eventuella avvikelser. Den första kontrollaktiviteten är att varje budgetansvarig chef ska stämma av utfallet av personalkostnaderna varje månad i förhållande till den egna budgeten. Den andra kontrollaktiviteten är att varje ansvarig chef ska stämma av sin nya organisation med budgeten för personalkostnaderna inför varje nytt läsår. För förskolans del gäller det inför varje ny termin.

Kommentarer till investeringsredovisning

Barn- och utbildningsnämndens budget för investeringar uppgick under 2018 till 8,4 mnkr. Totalt användes 9,2 mnkr, vilket gav en negativ budgetavvikelse om 0,8 mnkr. Nämnden slutförde under året investeringar i form av inredning av Strandskolan och Karstorp Norra, digitala hjälpmedel till förskolan, inköp av datorer och läsplattor till årskurs 4-6 samt hörselutrustning. Priset per enhet var högre och serviceavtalen mer omfattande än budget, vilket är orsaken till den negativa avvikelsen.

Under 2018 påbörjades investeringar i datorer/läsplattor till årskurs 1-3 samt inventarier till Lerviks förskola och Pilängskolan. Pilängskolan har medel avsatta först 2019 till inventarier vid uppstart och har under året använt 0,1 mnkr för detta.

Framtid

Förskolan får en reviderad läroplan 2019. Det innebär att förskolläraernas roll förtydligas samt att arbetssätt och organisation kommer att anpassas. Dessutom kommer förskolechef att benämnas rektor från och med 1 juli. Legitimations- och behörighetskrav införs i fritidshemmen för att få ansvara för undervisningen i den verksamheten.

Under 2019 kommer den stadiindelade timplanen för grundskolan att förändras. Undervisningstiden i matematik kommer att utökas med 105 garanterade timmar på högstadiet samt i idrott och hälsa med 100 timmar som fördelas mellan mellanstadiet och högstadiet. Samtidigt minskar den garanterade undervisningstiden i elevens val med 205 timmar. Förändringar gäller från och med de elever som börjar årskurs 7 höstterminen 2019. Detta ställer krav på grundskolorna att rekrytera ytterligare lärare i matematik samt idrott och hälsa. Läsa-, skriva-, och räknagarantin förs in i Skollagen, vilket innebär att elever som behöver stöd tidigt ska få det utifrån sina behov.

Digitaliseringen inom förskola och grundskola innebär en vidareutveckling av arbetssätten för barn och elevers lärande. Digitaliseringen kommer också att underlätta och effektivisera lärares arbete med uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och kommunikation med vårdnadshavarna. Detta innebär att delar av lärares arbete på sikt, efter kompetensutvecklingsinsatser, effektiviseras och bidrar till minskad arbetsbelastning och stress.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	73 774	90 440	88 637	87 935
Kostnader	-628 931	-672 674	-685 613	-682 488
Driftnetto	-555 157	-582 233	-596 976	-594 553
Budgetavvikelse	-985	-5 791	-2 423	

Verksamhetsmätt

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program (%)	93,3	94,6	95,7	100,0
Nettokostnad per kommunal plats (tkr)				
1 -5 år	101,9	104,5	107,1	109,2
6 år	87,4	90,7	92,8	92,8
7 -15 år	89,4	92,4	95,0	94,7

Lerviks förskola invigdes den 20 augusti.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

ANSVARIG NÄMND: BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Årets händelser

Lärcentrum har genomfört en enkät som riktar in sig på yrkesvux-studerandes utfall efter avslutad utbildning. Målet med undersökningen var att se hur sysselsättningen såg ut före och efter utbildningen. Före utbildningen hade 23 % en heltidsanställning, 18 % en deltidsanställning och 29 % var arbetssökande. Efter utbildningen hade 65 % en heltidsanställning, 29 % en deltidsanställning och endast 6 % var arbetssökande.

De elever som har omfattande stödbehov i gymnasieskolan får extra resurser i syfte att klara sin utbildning. Framgångsfaktorn i Lärcentrums arbete med dessa elever är att följa upp på plats på respektive skola med skolläda, specialpedagoger och eventuella elevassistenter. Resultatet av arbetet är att 65 % av dessa elever når en gymnasieexamen inom fyra år.

Lomma kommun bedriver arbete inom ramen för kommunalt aktivitetsansvar (KAA-arbete), för de ungdomar mellan 16-20 år som inte påbörjat eller som avbrutit sina studier i gymnasieskolan. En stor grupp är de elever som inte går vidare från grundskolan till gymnasiet som planerat. Majoriteten av dessa elever är nyanlända. Det som gör KAA så pass framgångsrikt i kommunen är att ungdomskoordinatorn arbetar individanpassat, gör hembesök och har ett väl utvecklat samarbete med socialtjänst, studieförmedling (SYV), boendestöd/ behandlingsteamet samt HVB- boendet.

Mål och måluppfyllelse

Eleverna kunskaper utvecklas genom hög kvalitet i undervisningen

• Målet är uppfyllt.

Målet mäts med utgångspunkt i fyra målvärden, där samtliga ska vara uppnådda för att målet ska vara uppfyllt.

- Minst 83 % av gymnasieeleverna inom högskoleförberedande program tar examen inom 3 år. Resultat för vårterminen 2018: 85,0 % (vårterminen 2017: 84,2 %).
- Minst 64 % av gymnasieeleverna inom yrkesförberedande program tar examen inom 3 år. Resultat för vårterminen 2018: 75,0 % (vårterminen 2017: 71,4 %).
- Minst 85 % av gymnasieeleverna inom högskoleförberedande program tar examen inom 4 år. Resultat för vårterminen 2018: 89,1 % (vårterminen 2017: 89,1 %).
- Minst 68 % av gymnasieeleverna inom yrkesförberedande program tar examen inom 4 år. Resultat för vårterminen 2018: 78,6 % (vårterminen 2017: 67,5 %).

Förvaltningen bedömer att det finns tre orsaker till den resultatförbättring som visas: När eleverna påbörjar sin gymnasieutbildning har de höga ingångsvärden då meritvärdet från grundskolan har haft en stigande trend. Grundskolan arbetar tillsammans med Lärcentrum kring

ett utvecklingsområde som handlar om övergången till gymnasiet. Fokus ligger på att ge gymnasieskolorna kunskaper om de elever som haft behov av särskilt och omfattande stöd. Syftet med det är att gymnasieskolorna ska fortsätta arbetet med anpassningar av utbildningen i enlighet med aktuella elevers behov. Lärcentrum följer även upp arbetet fysiskt på gymnasieskolorna för de elever som har extra resurser, i syfte att nå målet med utbildningen. De utvecklingsarbeten som redovisats ovan kommer att fortsätta under 2019.

Ekonomi

Gymnasieskolan hade vid årets slut en positiv budgetavvikelse på 2,7 mnkr. Avvikelsen berodde i huvudsak på färre elever och lägre genomsnittskostnad per plats än budgeterat. Vuxenutbildningen hade en positiv budgetavvikelse på 0,8 mnkr vid årets slut. Avvikelsen fanns främst inom gymnasial vuxenutbildning där färre utbildningar än beviljat genomfördes.

Prognosen i samband med oktoberrapporten var att vuxenutbildningen skulle få en positiv budgetavvikelse på 0,1 mnkr vid årets slut. Avvikelsen blev 0,8 mnkr. Inom både svenska för invandrare och gymnasial vuxenutbildning blev nettokostnaderna lägre än vad som beräknades i samband med oktoberprognosen. En del av de beviljade utbildningarna påbörjades aldrig, och fler elever än förväntat avslutade sin utbildning i förtid. I prognossammanhang görs antagande om avhopp baserat på genomsnitt från tidigare års historik, men under året blev avvikelsen större än väntat.

Framtid

Det svenska arbetslivet bedöms få stor brist på personal inom olika branscher. Detta, tillsammans med det stora antalet nyanlända som kommit till Sverige de senaste åren, har medfört att statliga satsningar kommer att göras de närmsta åren på bland annat Regionalt Yrkesvux, Yrkesförarutbildningar och Lärlingsutbildning för vuxna. Statsbidragen för kommunernas vuxenutbildning har ett medfinansieringskrav på 50 %. Detta bedöms medföra ökade kostnader för kommunen.

Staten gör en satsning som innebär krav på utbildning - utbildningsplikten. Satsningen innebär en möjlighet för Arbetsförmedlingen att kräva av nyanlända inom etableringen att de ska utbilda sig för att få ekonomiskt stöd. I Lomma kommun har den målgrupp som kommer att behöva insatser i form av arbetsmarknadsinsatser och utbildning ökat.

Förvaltningen har gjort en utredning som föreslår nämnden att besluta om att anordna SFI-utbildning i egen regi. Syftet är att underlätta tidig integration och följsamhet mot lagstiftningen.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	6 838	6 658	6 234	3 927
Kostnader	-100 968	-109 985	-119 456	-120 697
Driftnetto	-94 130	-103 237	-113 221	-116 771
Budgetavvikelse	2 492	666	3 550	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Genomsnittlig kostnad per elev i gymnasieskola (tkr)	107,0	111,6	114,9	117,0
Antal helårsplatser, vuxenutbildning	104	117	151	110
Nettokostnad per helårsplats vuxenutbildning (tkr)	41,1	45,2	42,7	67,0

Kostverksamhet

ANSVARIG NÄMND: BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Årets händelser

Kostverksamheten har ökat inköpen av ekologiska och närodlat livsmedel under 2018. Dessutom serveras mer vegetariskt och klimatsmarta alternativ. Genom medvetna val av råvaror och minskat matsvinn kan måltiderna i förskola och skola bidra till en minskad miljöbelastning. Äldreomsorgens tillagningskök har flyttats till Lerviks förskolas kök och lagar mat till särskilda boenden inom äldreomsorgen samt till förskoleavdelningarna på Lervik. Den varma sommaren med torka som följd har bidragit till att livsmedelspriserna har stigit med 6 % under senare delen av 2018. Prisförändringen har påverkat kostenhetens ekonomiska utfall för 2018.

Mål och måluppfyllelse

Kostverksamheten är uppskattad och hållbar.

• Målet är inte uppfyllt.

Målet följs upp genom fyra nyckeltal där samtliga ska vara uppnådda för att målet ska anses vara uppfyllt.

- Minst 80 % av barnen är nöjda med maten.
Nämndsmålet gällande uppskattning av maten är uppfyllt. Genomförd enkätundersökning visar att 80 % av eleverna är nöjda eller mycket nöjda med maten.
- Minst 25 % av maten består av ekologiska livsmedel.
Nämndsmålet gällande 25 % ekologiskt livsmedel är uppfyllt. Andelen ekologiskt livsmedel för 2018 uppgår till 26,5 %.
- Högst 15 % av kosten inom för- och grundskolan blir till svinn.
Nämndsmålet gällande svinn är ej uppfyllt. Mätning avseende svinn i förskola och grundskola visar 16 %.
- Minst 75 % av de äldre är nöjda med maten.
Nämndsmålet är uppfyllt. 80 % av de äldre var nöjda med maten vid mätning på Havsblick.

Resultatet av genomförd mätning avseende svinn i förskola och grundskola visar 16 %. Det har skett en förbättring sedan 2017 då resultatet var 17 % men målet på högst 15 % har inte uppnåtts. Målet på högst 15 % är i jämförelse med andra kommuner väldigt högt satt, då de flesta kommuner har mål om högst 17 %. Anpassning av schemaläggning i matsalar har gjorts under året, men ytterligare förbättringar krävs för att nå målet. Rutiner vid måltider kommer att vidareutvecklas och schemaläggning av måltid på lektionstid kommer att genomföras på några skolor. Utbildning och information till såväl pedagoger som elever och barn kommer utföras under 2019, i syfte att betona måltidens betydelse för hälsa, välbefinnande och hållbarhet.

Ekonomi

Kostverksamheten var vid årets slut i ekonomisk balans mot budget. Verksamheten hade högre intäkter än budgeterat från lovveckor med matleveranser till lägerverksamheter. Personalkostnaderna och övriga kostnader, såsom livsmedelskostnader, uppvisade en negativ budgetavvikelse. Sammantaget innebar dessa avvikelser

en ekonomisk balans för verksamheten. I budget för 2018 räknades livsmedelskostnaderna upp med 3 % medan utfallet varit en ökning på 2 % på vårterminen och 8 % höstterminen. De ökade priserna utöver budgeterad livsmedelsuppräknings motsvarar ca 0,4 mnkr.

Utfallet stämmer väl överens med de prognoser som lämnats under året.

Framtid

Den varma sommaren med torka som följd har bidragit till att livsmedelspriserna stigit med 6 % under senare delen av 2018. Även nya upphandlingar har resulterat i högre priser, både gällande livsmedel och kemisktekniska produkter. Prisförändringarna bedöms påverka resultatet 2019.

En utmaning är att förhöja måltidsupplevelsen och minska matsvinnet genom att integrera måltiderna i förskolan, grundskolan och äldreomsorgens kärnverksamhet.

Andelen specialkost i skola och förskola kommer att öka. Önskemålen är inte bara grundade på medicinska eller religiösa skäl utan kan botten i etiska ställningstaganden och andra uppfattningar om mat och hälsa än vad som anges i de nordiska näringsrekommendationerna.

Kostenheten kommer under 2019 att rikta fokus mot äldreomsorgens måltider. Det är ett komplext område med många måltider varje dag året runt. Måltidsfrågor inom äldreomsorgen är tvärprofessionella. De utgör såväl omsorg som medicinsk behandling och ska dessutom utgå från individens behov, vanor och preferenser. För att få full effekt i detta arbete kommer samverkan med socialförvaltningen och Frösunda AB att utvecklas under 2019.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	46 088	48 493	50 215	49 242
Kostnader	-45 912	-48 218	-50 636	-49 673
Driftnetto	176	275	-421	-431
Budgetavvikelse	549	425	10	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Antal portioner				
1 -5 år	276 641	286 254	276 015	281 000
6 -15 år	607 105	650 199	669 036	634 000
HVO	90 496	92 141	93 458	90 300
Genomsnittlig portionskostnad (kr)				
1 -5 år	46,28	46,35	49,13	50,19
6 -15 år	35,22	35,28	36,84	38,13
HVO	105,86	107,99	111,72	111,93

Fritidsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Årets händelser

Under året har fritidsverksamheten i Bjärred flyttat från Stationen till en ny fritidsbyggnad i Bjärehovsområdet, Stationen 2.0. Förutom fritidsgård och fritidshemsverksamhet kommer den nya lokalen att erbjuda verksamhet för föreningar, kulturskolan och biblioteket.

Samarbetet mellan kommunerna Lomma och Burlövs fältverksamheter har utvecklats i syfte att öka tryggheten i kommunen.

Mål och måloppfyllelse

Kommuninvånarna ska uppleva bibehållen hög kvalitet och nöjdhet i jämförelse med jämförbara kommuner med de verksamheter och tjänster vi bedriver.

● Målet är uppfyllt.

Målet mäts genom Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning, området Nöjd Region Index (NRI)-Fritidsmöjligheter (A:6). Resultatet av undersökningen redovisas i bedömningsskala 1-100. Målvärdet för 2018 var att medborgarnas nöjdhet med fritidsmöjligheter skulle vara minst 66, vilket även blev utfallet.

I jämförelse med 2017 ligger målvärdet på samma nivå. Genomsnittet för samtliga kommuner ligger på index 61. Resultaten av mätningen är en samlad bedömning av hur medborgarna ser på fritidsmöjligheter i kommunen. De faktorer som har de högsta värdena är tillgången till parker, grönområden och natur samt möjligheten att utöva sina fritidsintressen. Sämre värden har tillgången till idrottsevenemang. Förvaltningen kommer att fortsätta sitt arbete med föreningslivet samt att ge stöd till bland annat Borgeby FK:s elitsatsning.

Stärka barn- och ungdomar i skolan med skapande, rörelse, kreativitet och kultur.

● Målet är uppfyllt.

Nämndsålet är uppfyllt och målet har mätts genom enkäter och fokusgrupper.

Förvaltningen har gjort personalförstärkningar på skolbiblioteken genom bland annat ett statligt bidrag. Det har gjorts en genomlysning av fritidsklubbens verksamhet med fokus på eleverna, vilket har inneburit ett utökat samarbete mellan fritidsklubben och fritidshemmen på Karstorp Norra. Kultursamordnaren har stärkt samarbetet med verksamhetschefen för grundskolan. En fortsatt utveckling av samarbetet med skolan för att förbättra resultaten ytterligare kommer att ske.

All vår verksamhet ska präglas av stort miljöansvar och social hållbarhet.

● Målet är uppfyllt.

Föreningarna har stärkt sitt arbete med socialt bokslut. Verksamheterna har fortsatt att ta fram förslag på miljöåtgärder. För att ytterligare förbättra verksamheten kom-

mer fortsatt frekventa samtal att hållas med föreningarna med fokus på deras sociala bokslut.

Tillgängligheten ska öka i kultur och fritidsverksamhetsområde.

● Målet är inte uppfyllt.

Målet mäts genom Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning, området Nöjd Medborgar Index (NMI)-Idrotts- och motionsanläggningar (B 9). Resultatet av undersökningen redovisas i bedömningsskala 1-100. Målvärdet gällande nöjdhet med idrotts- och motionsanläggningar för 2018 var index 64, men utfallet blev index 61.

Aktuella variabler i mätningen visar generellt högre värden än andra kommuner. Resultaten visar dock något lägre värden 2018 än 2017 när det gäller medborgarnas bedömning av idrotts- och motionsanläggningarnas öppettider samt skötsel av utrustning i dessa. Förvaltningen kommer att effektivisera sin ledningsorganisation under 2019. Förvaltningen arbetar också med att träffa invånare och representanter för föreningar för att få synpunkter på förbättringsområden.

Arbeta främjande med barn och unga i kommunen.

● Målet är uppfyllt.

Två möten per år ska genomföras mellan företrädare från fritidsgården, fältgruppen, elevcoacher och målgruppen, vilket även har skett under 2018. Förvaltningen har en fortsatt hög ambitionsnivå i det främjande arbetet. Förvaltningen har under året träffat fritid Burlöv och polisen i Burlöv för samverkan samt har ett utvecklat samarbete med lokalpolis, trygghetsvårdar och socialförvaltningen. Ett fortsatt och utvecklat samarbete kommer att ske med samtliga aktörer som har betydelse för barn och ungas hälsa och välmående i Lomma kommun.

Ekonomi

Fritidsverksamheten visade vid årets slut en negativ budgetavvikelse på 0,4 mnkr. Avvikelserna fanns främst inom anläggningar, föreningsbidrag och centralt budgeterade medel. Störst avvikelse fanns på hyresintäkter inom anläggningar och föreningsbidrag. Föreningsbidragen hade en positiv avvikelse mot budget som är kopplad till lokalutnyttjandet, samtidigt som hyresintäkterna varit lägre än budgeterat.

I oktoberrapporten lämnade fritidsverksamheten en helårsprognos motsvarande en positiv avvikelse på 0,1 mnkr. Utfallet blev en negativ avvikelse på 0,4 mnkr. Mindre prognosavvikelser fanns inom samtliga fritidsverksamheter. De största prognosavvikelserna fanns inom anläggningar och fritid för barn och unga, där kostnaderna blev högre än vad som beräknades i oktoberprognosen.

Kultur och fritidsnämndens effektiviseringskrav för år 2018 är uppnått, 350 tkr i minskad bemanning av administrativ personal på förvaltningen. Återstående effektivisering för 2019 på 350 tkr görs på kultur- och fritidsverksamhetens ledningsorganisation.

Framtid

Försäljning av Pilängsbadet ska var helt slutförd sommaren 2019. Oavsett om badet säljs eller inte får det konsekvenser för kultur- och fritidsnämndens verksamhet och förvaltningens organisation. Säljs anläggningarna försvinner simhall och tre idrottshallar från nämndens ansvarsområde. Bli det ingen försäljning av anläggningarna krävs en organisationsförändring för att möta kravet på en gemensam utveckling av simhall och anläggningssidan samt återstående effektiviseringskrav för kultur- och fritidsnämnden.

Beslut har tagits om ny idrottshall i Bjärred. Den nya idrottshallen i Rutsborgsområdet, som kommer att vara anpassad för gymnastik, planeras att kunna tas i bruk våren 2022.

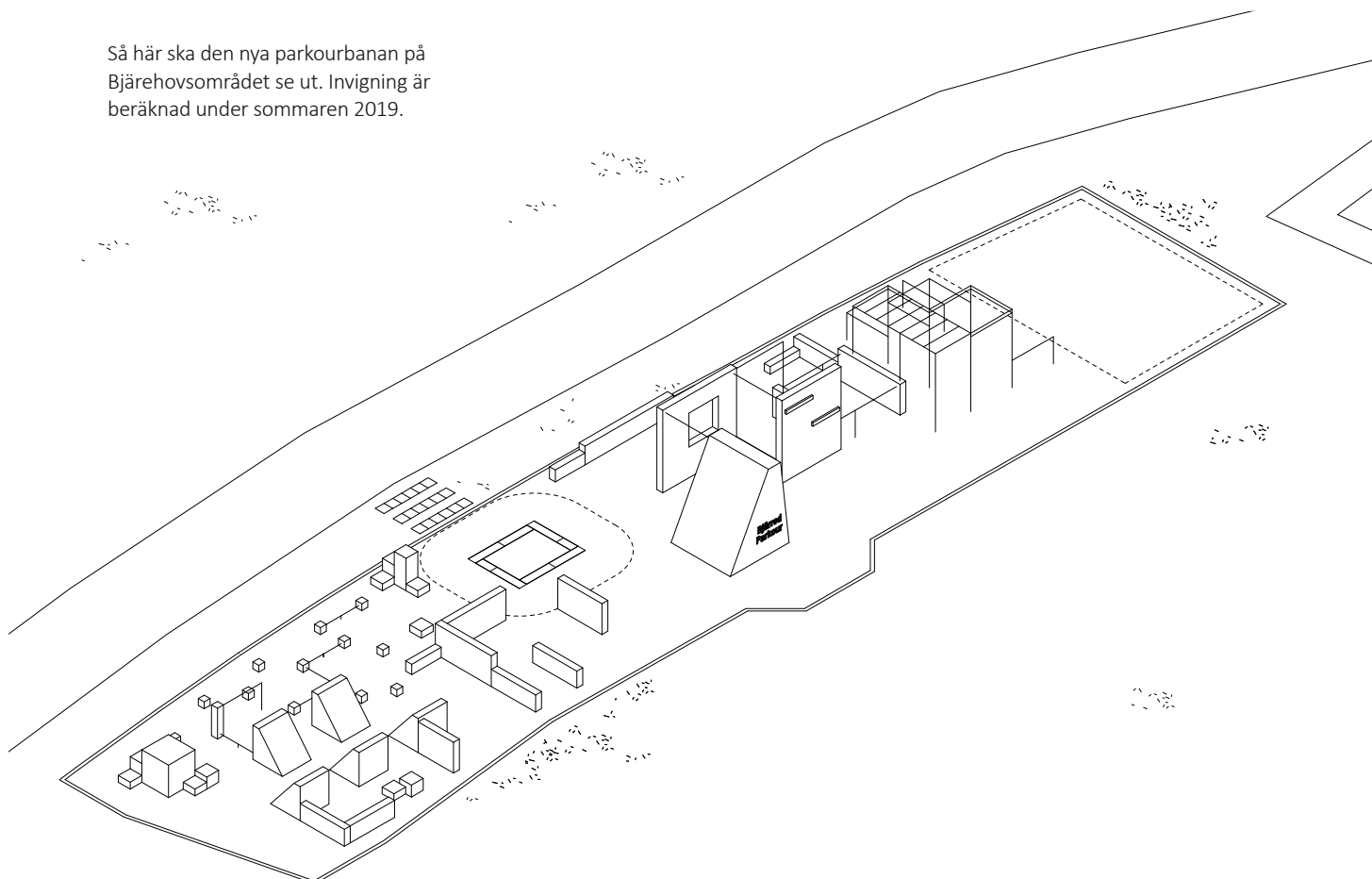
Bygget av parkourbanan i Bjärred har överklagats. Detta innebär att byggstarten har fördröjts. Planerad byggstart blir i mars 2019.

Lomma har redan idag en hög andel elever, i årskurs fyra, som deltar i fritidsklubsverksamheten. Antalet elever i den åldersgruppen ökar. Detta blir en utmaning för fritidsklubbarna, de närmaste åren.

Så här ska den nya parkourbanan på Bjärehovsområdet se ut. Invigning är beräknad under sommaren 2019.

Driftredovisning				
Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	11 572	12 998	15 383	15 258
Kostnader	-45 322	-45 929	-48 654	-48 128
Driftnetto	-33 750	-32 931	-33 271	-32 870
Budgetavvikelse	-7	134	-401	

Verksamhetsmätt				
Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Pilängsbadet				
Antal besök per år	75 360	76 440	73 120	75 000
Genomsnitt besök per dag	269	273	261	270
Nettokostnad per besök (kr)	32,0	32,7	36,4	30,5
Idrottsanläggningar; stora hallar				
Nyttjandegraden, total tid (%)	85	90	95	95
Idrottsanläggningar; övriga hallar				
Nyttjandetid, total tid (%)	77	80	85	90
Samlingslokaler				
Nyttjandegraden, total tid (%)	42	44	45	50
Café Stationen				
Genomsnittligt antal besökare/kväll	20	18,4	25	22
Café Centralen				
Genomsnittligt antal besökare/kväll	33	35	28	35

Kulturverksamhet

ANSVARIG NÄMND: KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Årets händelser

Antal elever inom kulturskolan har ökat till cirka 900 och under året har verksamheten använt temporära lokaler i Vinstorpskolan. En ökad efterfrågan av ämnen har inneburit att fler lärare anställts och att ett nytt ämne, film och animation, erbjudits. Under året har även lovverksamhet erbjudits.

Kultursatsningar har gjorts i samarbete med föreningarna, detta samarbete har inneburit en stor satsning på dansveckorna under sommaren. Kommunen har också fått en kulturfestival, Kulturfest Lomma, som arrangerades den 20 oktober. Festivalen engagerade merparten av nämndens verksamheter och kommunens kulturföreningar och den planeras ske årligen.

För att underlätta för låntagare och personal har investering gjorts i utlånings- och återlämningsstationer på folkbiblioteket i Bjärred.

Mål och måluppfyllelse

Kommuninvånarna ska uppleva bibehållen hög kvalitet och nöjdhet i jämförelse med jämförbara kommuner med de verksamheter och tjänster vi bedriver.

● Målet är uppfyllt.

Målet mäts genom Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning, området Nöjd Region Index (NRI)-Fritidsmöjligheter (A:6). Resultatet av undersökningen redovisas i bedömningsskala 1-100. Målvärdet för 2018 var att medborgarnas nöjdhet med fritidsmöjligheter skulle vara minst 66 vilket även blev utfallet.

I jämförelse med 2017 ligger målvärdet på samma nivå. Resultaten av mätningen är en samlad bedömning av hur medborgarna ser på kulturmöjligheter i kommunen. Den faktor som har det högsta värdet är möjligheten att utöva kultur och föreningsliv. Sämre värden har nöjesutbudet och tillgången till kulturevenemang. Förvaltningen kommer att fortsätta samarbetet med föreningslivet för att öka tillgången till kulturaktiviteter.

Elever och målsmän ska vara nöjda när det gäller kvalitet på utbildning och utbud i Kulturskolan

● Målet är uppfyllt.

Genomförd enkätundersökning mäter nöjdheten hos elever och målsmän gällande Kulturskolan. Resultaten av undersökningen redovisas i bedömningsskala 1-5. För samtliga nedanstående frågor skulle resultatet vara minst 4,0, resultatet blev sammantaget 4,5.

- Elever är nöjda med Kulturskolans kvalitet på utbud.
- Elever är nöjda med Kulturskolans kvalitet på utbildning.
- Målsmän är nöjda med Kulturskolans kvalitet på utbud.
- Målsmän är nöjda med Kulturskolans kvalitet på utbildning.

Elever och målsmän är nöjda med Kulturskolans kvalitet på utbud och utbildning. Båda kategorierna får resultatet 4,5. 87,8 % av de svarande eleverna saknar inte något i Kulturskolans utbud. En del av de som svarar ja, efterfrågar aktiviteter som redan finns men kanske behövs i större omfattning, exempelvis ensembler. Några få svarar ämnen som idag inte erbjuds, till exempel harpa, orgel och balett. Kulturskolan har infört förväntanssamtal vid terminens start i syfte att öka elevernas delaktighet i undervisningen. Kulturskolan ska fortsätta synas i kommunen och marknadsföra sin verksamhet samt ta in idéer och synpunkter från elever och vårdnadshavare. Fokus är att nå de som idag inte är aktiva i Kulturskolan.

Folkbibliotekets tillgänglighet, nöjdhet och attraktivitet ska vara hög.

● Målet är uppfyllt.

Målet följs upp genom tre nyckeltal där samtliga ska vara uppnådda för att målet ska anses vara uppfyllt.

- Biblioteket ska vara öppet 104 timmar per vecka.
Resultat: 104 timmar per vecka (54 timmar i Lomma och 50 timmar i Bjärred).
- Utlåningen-antal media/invånare ska vara minst 11.
Resultat för 2018: 9,0 media/invånare.
- Nöjdheten med folkbiblioteken ska vara minst 8,8.
Målet mäts genom Statistiska

Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning, området Nöjd Medborgare Index (NMI)-Kultur (B 10:1). Resultatet av undersökningen redovisas i bedömningsskala 1-10. Resultat: 8,8.

Öppettiderna har ökat under året. Utlåningen har sjunkit något jämfört med 2016 och 2015 men har ökat svagt sedan 2017. Eftersom inte samtliga tre målvärden uppfyllts uppnås sammantaget inte målet.

Stärka barn- och ungdomar i skolan med skapande, rörelse, kreativitet och kultur.

● Målet är uppfyllt.

Målet mäts genom användning av fokusgrupper inom följande områden:

- Eleverna är nöjda med kulturaktiviteterna.
Resultat: Eleverna är i huvudsak nöjda.
- Eleverna är nöjda med skolbiblioteket.
Resultat: Eleverna är i huvudsak nöjda.
- Eleverna är nöjda med fritidsklubbens verksamhet.
Resultat: Eleverna är nöjda.

Fokusgrupper har använts som underlag för kvalitativ mätning av nämndsmålet. Den kvalitativa mätningen har kompletterats med en enkät angående elevernas syn på skolbiblioteken.

Kulturaktiviteterna: Elever har intervjuats i samband med föreställningen "Before" med Månteatern. Intervjuer visade att eleverna är intresserade av att se på och

uppleva olika kulturformer. Underlaget bedöms dock för litet för att kunna dra allt för generella slutsatser avseende elevernas nöjdhet med kulturaktiviteterna. En lärdom som förvaltningen drog av elevintervjuerna är betydelsen av att skolan lägger ner både för- och efterarbete på kulturaktiviteten i syfte att fördjupa upplevelsen.

Skolbiblioteket: En enkät har genomförts i årskurserna 5 och 7. 587 elever har besvarat enkäten. Resultaten visar att eleverna anser att skolbiblioteket är en viktig del av skolan och att eleverna får stöd och hjälp när de besöker biblioteket. Eleverna anser också att de kan sitta i lugn och ro på skolbiblioteket. Förbättringsområden enligt eleverna är att skolbiblioteket bidrar till att få lust att läsa och att söka information kopplad till uppgifter i skolarbetet.

Fritidsklubbarna: När det gäller elevernas nöjdhet med fritidsklubbens verksamhet har mätning skett i samband med granskning av fritidsklubbarnas verksamhet i Lomma kommun. Undersökningen visar att eleverna trivs och känner sig trygga i verksamheten och att de har stort inflytande över vilka aktiviteter som ska genomföras. Granskningen visade dock på en del förbättringsområden i fritidsklubsverksamheten. De förbättringsområden som noterats i granskningen avser dock inte elevernas nöjdhet.

Åtgärder för att utveckla och stärka aktiviteterna är att förbättra skolans för- och efterarbete med kulturaktiver i syfte att fördjupa upplevelsen. Dessutom kommer skolbibliotekens arbete med inriktning på elevernas lust att läsa och stöd förstärkas när det gäller att söka information kopplad till uppgifter i skolarbetet. Fortsatt utveckling kommer även ske av fritidsklubbarnas arbete i samverkan med skolan.

All vår verksamhet ska präglas av stort miljöansvar och social hållbarhet.

● Målet är uppfyllt.

Föreningarna har stärkt sitt arbete med socialt bokslut. Det sociala bokslutet redovisas vid det årliga föreningsstalet mellan förvaltningen och föreningen. Under stalet representeras föreningen av kassör och ordförande som redovisar det sociala bokslutet och hur respektive förening arbetar med social hållbarhet. I social hållbarhet ingår arbetet med jämställdhet och att alla får delta i barn- och ungdomsidrott. Som stöd för arbetet använder förvaltningen Riksidrottsförbundets Riktlinjer för barn- och ungdomsidrotten och Strategi 2025. Under 2018 har 100 % av föreningarna lämnat in ett socialt bokslut.

Verksamheterna har fortsatt att ta fram förslag på miljöåtgärder. Föreslagna miljöåtgärder är ökad återvinning, inköp av miljövänliga produkter, minskad energianvändning samt arbete med attityder bland barn och ungdomar. Miljöåtgärderna och miljömedvetenheten har ökat under 2018. Bland annat har frågan diskuterats och lyfts upp på respektive arbetsplatsträff i verksamheterna.

Tillgängligheten ska öka i kultur och fritids verksamhetsområde.

● Målet är inte uppfyllt.

Målet mäts genom Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökning, området Nöjd Medborgar Index (NMI)-Kultur (B 10). Resultatet av undersökningen redovisas i bedömningsskala 1-100. Målvärdet gällande nöjdhet med kultur var minst 72 för 2018, utfallet blev index 69. Detta är en liten försämring sedan 2017 då utfallet blev 72. Genomsnittet för samtliga kommuner var index 62 för år 2018. Under året har arbete pågått för att träffa invånare och föreningar för att få synpunkter. Det har bland annat arrangerats medborgardialog och föreningssamtal.

Ekonomi

Kulturverksamheten hade vid årets slut en positiv budgetavvikelse på 0,1 mnkr.

Störst avvikelser mot budget fanns inom bidrag till föreningar samt biblioteks- och nämndsverksamheten.

Utfallet ligger i nivå med lämnade prognoser under året.

Framtid

Projektering av en Amfiteater i Lomma görs tillsammans med kommunens kulturföreningar. Teatern ska bli en aktivitetsyta för evenemang och händelser under sommarhalvåret. Finansiering kommer att ske med externa EU-medel och kommunala medel. Amfiteatern beräknas kunna tas i bruk 2020.

Efterfrågan på plats i Kulturskolan är fortfarande hög. Kommunfullmäktige har därför destinerat 300 tkr för att minska köerna. En utredning med inriktning på minskad kö till Kulturskolan har påbörjats.

Det nationella utbildningsuppdraget slår fast att alla elever ska ha tillgång till ett bemannat skolbibliotek med ett varierat bokbestånd. Förvaltningen har med hjälp av statsbidrag inlett ett arbete med ökad likvärdighet för skolbiblioteksverksamheten i kommunen. Ytterligare personalresurser kommer att tillföras så att samtliga skolor lever upp till de krav som lagstiftningen ställer. Efterfrågan på digitala tjänster inom folkbiblioteken kommer att öka under 2019. Detta innebär att fokus kommer att riktas mot en mer användarvänlig webb-plattform för aktuella bibliotekstjänster och på sikt kan detta innebära ökade kostnader för e-böcker.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	2 244	2 307	2 892	2 009
Kostnader	-27 805	-27 783	-29 639	-28 860
Driftnetto	-25 561	-25 476	-26 747	-26 851
Budgetavvikelse	115	249	104	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Programverksamhet				
Antal besök föreställningar i förskola	717	631	642	720
Antal besök föreställningar i Grundskola	3 275	3 669	3 862	3 630
Bibliotek				
Öppet - timmar per vecka	99	99	105	104
Utlåning antal media/invånare	11	9	9	11
Besökare per dag	1 086	1 091	1 089	1 100
Virtuella besök på bibliotekets hemsida	116 799	113 692	91 743	140 000
Kulturskolan				
Antal sökande elever till kulturskolan	1 208	1 191	1 392	1 250
Antalet elever i kulturskolan	898	880	989	900
Nettokostnad per kulturskolelev (kr)	7 314	7 690	7 404	7 526

Så här ser ett första förslag på Amfiteatern ut. Den är tänkt att fungera som aktivitetsyta för evenemang och händelser under sommarhalvåret.

Teknisk verksamhet – skattefinansierad

ANSVARIG NÄMND: TEKNISKA NÄMNDEN

Årets händelser

2017 färdigställdes den tusen meter långa och upp till 3,5 meter höga vallen söder om Lomma hamn. Vallen är utformad som en del av stranden och fungerar som erosionsskydd för att stå emot förväntade stormar, vågor och högvatten. Efter en ansökan gjord till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har Lomma kommun beviljats ett statsbidrag på 8,5 mnkr motsvarande 60 % av projektets totala kostnad.

Under året har planerna för fortsatt utveckling av bostäder i både Lomma och Bjärred pågått i ett högt tempo, vilket förutsatt en kraftsamling från nämnden.

Ett stort antal infrastrukturprojekt har påbörjats och genomförts under året, ofta i samverkan med andra aktörer som till exempel Trafikverket och Region Skåne. Den rådande högkonjunkturen har påverkat kostnaderna för kommunens projekt. Detta har visat sig genom färre och högre anbud vid upphandlingar. Konsekvenserna har varit att nämnden tvingats att avbryta två upphandlingar under året där anbudet överstigit beslutad budget. Plan- och skildheten på Vinstorpsvägen har färdigställts och tagits i drift. Arbetena med kollektivtrafikåtgärder fortgår i de centrala delarna av Lomma, vilket har medfört en fortsatt stor områdespåverkan.

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Skötsel av grönytor och allmän platsmark utförs av PEAB. För att säkerställa hög kvalitet och effektivitet på utfört arbete görs regelbunda kontroller. Utöver detta utförs minst fyra kontraktsmöten per år där eventuella avvikelser noteras och fokus ligger bland annat på arbetsmiljö, miljöfrågor, avtalsuppföljning och verksamhetens kvalitet. Nämnden har beslutat om skötselprogram för kommunens grönytor och allmän platsmark. Uppföljning av entreprenaden redovisas till nämnden två gånger per år.

Mål och måluppfyllelse

Medarbetarna ska utvecklas inom sitt arbetsområde, trivas och vilja stanna kvar.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts genom medarbetarenkäten som skickas ut i kommunen. Index för motivation, ledarskap och styrning ska vara högre än genomsnittet för kommunen. Resultaten för 2018 visar att index för nämnden har minskat från 75 till 74. Genomsnittet för kommunen är 77, vilket innebär att målet inte är uppfyllt. Rekommendationsindex har dock ökat med fyra enheter till 67. Medarbetarundersökningen visar att de flesta medarbetarna är nöjda med ledarskapet. Den allmänna nöjdheten

har även bekräftats i ett internt projekt med syfte att utvärdera och utveckla ledarskapet inom förvaltningen samt förbättra och tydliggöra ledningsgruppens funktion och syfte. Resultatet visar dock att det bland annat finns behov av en ökad tydlighet inom ledarskapet. Ytterligare utveckling av ledarskapet och ledningsgruppens arbete pågår. Medarbetarundersökningen visar även behov av ytterligare förstärkning inom områdena motivation och styrning. När det gäller medarbetarnas motivation är det särskilt viktigt att ha fokus på goda utvecklingsmöjligheter, bra stämning samt respekt för varandra och varandras uppdrag. När det gäller styrning är ledarskap, målstyrningsarbete och arbetsbelastning viktiga delar. En för hög arbetsbelastning och/eller otydliga mål kan ge en motsatt effekt hos anställda när det gäller motivation. Under 2019 kommer en översyn av arbetsbelastning, arbetsfördelning och målstyrningen att genomföras. Inom det pågående projektet PEPP kommer samtliga anställda att erbjudas utbildning inom detta.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.

- *Målet är uppfyllt.*

Mätning sker via energiförbrukning i förhållande till antalet gatubelysningsstolpar och målet är en minskning med 2 %. Energiförbrukningen per belysningspunkt har minskat med 3,3 % i förhållande till 2017. Belysningsprogram har antagits under året och utbyte mot energieffektivare armaturer fortsätter. Ett utbytesprogram för armaturbyte till LED kommer att färdigställas under 2019.

Verksamheten ska arbeta för att kommuninvånarna ska uppleva att trafikmiljön och trafiksäkerheten kontinuerligt förbättras inom kommunen.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts genom två målvärden gällande gator och vägar samt gång- och cykelvägar. Båda måste vara uppfyllda för att målet kan anses vara uppnått.

Gatu- och väghållning: Målet mäts genom nyckeltalet "Nöjdhet med kommunens gatu- och väghållning" i SCB:s medborgarundersökning. Målvärdet är index 65 och utfallet för 2018 är index 67. Lomma är den kommun som har högst indextal i Sverige.

Gång- och cykelvägar: Målet mäts genom nyckeltalet «Nöjdhet med kommunens gång- och cykelvägar» i SCB:s medborgarundersökning. Målvärdet är index 65 och utfallet är index 64, vilket är en nedgång med en indexenhet i förhållande till föregående år. Index 64 är det högst noterade värdet nationellt och har uppnåtts av fyra kommuner. Trots att målvärdet inte nåddes är alltså Lomma bland de fyra bästa i landet.

Under året har fokus framför allt legat på att förbättra och koppla samman viktiga stråk i anslutning till barns skolvägar. Åtgärderna avser hastighetssäkring av passager på ställen där många skolbarn passerar, samt fortsatt utbyggnad av det separerade cykelvägnätet. Komplettering av belysning har skett för ökad trygghet på Varvstorget samt vid flertalet övergångsställen.

Lomma kommun ska fortsätta utveckla offentliga miljöer och grönområden att vistas i.

● **Målet är uppfyllt.**

Målsättningen med arbetet är att kommunens invånare och besökare ska erbjudas välskötta och attraktiva parker, grönområden, lekplatser och stränder. Målet mäts via SCB:s medborgarenkät gällande invånarens nöjdhet tillgång till parker, grönområden och natur. Målvärdet är index 8,0 och utfallet för 2018 är index 8,3. Utfallet är samma som föregående år. Medelindex för samtliga kommuner är 7,9 och högsta noterade index är 8,8. Under året har extra satsningar gjorts vid kommunens badplatser för att öka attraktiviteten och förbättra upplevelsen för besökare. Satsningarna har främst bestått i ökad mängd sandutläggning inför badsäsongen samt harpning av sand i tätare intervall under hela sommarsäsongen. Fokus under året har även legat på vegetationsunderhåll av befintliga planteringar, för att höja standarden framförallt på bruksbuskage. Fortsatta satsningar kommer att göras för att utveckla badplatsernas attraktivitet ytterligare. En utvecklingsplan för kommunens badplatser håller på att tas fram där fokus framförallt ligger på kvalitetshöjande driftåtgärder samt kompletterande utrustning, möblering och aktivitetsytor.

Ekonomi

Budgetavvikelsen är totalt +2,0 mnkr. De största avvikelserna är saneringsutgifter i samband med projekt Vinstorpsvägen, -1,1 mnkr, Gatu- och parkverksamheten +1,5 mnkr, där kostnaderna för vinterväghållning och offentliga toaletter har blivit lägre än budgeterat samtidigt som intäkter från parkeringsövervakning har blivit högre. Kostnader för bidrag till enskilda för bostadsanpassning +0,9 mnkr samt ej utnyttjade reserver och övriga avvikelser +0,7 mnkr bidrar också till den positiva budgetavvikelsen.

I delårsrapporten förutsågs avvikelser inom bostadsanpassning med +0,6 mnkr och ej utnyttjade reserver +0,6 mnkr, totalt +1,2 mnkr. I oktoberprognosen ändrades prognosen till +1,9 mnkr. Bokslutet skiljer sig mycket lite från oktoberprognosen men i oktoberprognosen ingick inte saneringen av Vinstorpsvägen. De positiva avvikelserna kan därmed sägas ha stärkts avsevärt under slutet av året.

Under 2018 har, liksom under tidigare år, reserver i den skattefinansierade verksamheten använts för att finansiera borttransport av muddermassor från hamnen om 1,5 mnkr.

Effektiviseringskravet är uppnått genom översyn och förändringar inom organisationen, såsom sammanslagning

av chefstjänst, vilket inneburit en neddragning på cirka en tjänst inom den skattefinansierade delen av nämndens verksamhetsområde.

Administrationen inom nämndens verksamhetsområde har förlagts centralt i samhällsbyggnadsförvaltningens stab, vilket gett en ökad flexibilitet i utnyttjandet av de administrativa resurserna.

Samtidigt medför den fortsatt höga tillväxten i kommunen ett ökat behov av projektledare och annan specialistkompetens, vilket löses genom projektfinansiering.

Kommentarer till investeringsredovisning

Samtliga investeringsprojekt specificeras på sidorna 93-95. Nedan kommenteras projekt vars utfall 2018 överstiger 5,0 mnkr eller där ekonomiska avvikelser eller andra förändringar i innehåll och genomförande kan förutses.

Beläggningsprogrammet är flerårigt och beräknas pågå till och med 2020, för att därefter eventuellt ersättas av ett nytt program.

Planskildhet Vinstorpsvägen; Under året nåddes en uppgörelse med Trafikverket som innebar att Trafikverket finansierade vissa delar av anläggningen. Totalutgiften minskade därmed från 103,1 mnkr till 90,9 mnkr.

Stationsområdet och gatorna öster om Lomma järnvägstation (Algatan med flera)

I området pågår och planeras ett flertal åtgärder. I samband med att persontågen börjar gå i slutet av 2020 kommer stationsområdet att förses med en helt ny miljö. Gatorna mellan stationsområdet och Pilängskolan förnyas under 2018-2019 vad gäller ledningar, belysningar, beläggningar och trafiksäkerhet.

Åtgärder Vinstorpsvägen, på Vinstorpsvägen pågår 2018-2019 arbeten med ny cykelbana och nya hållplatser. Projektet kommer att fortsätta fram till Malmövägen, där en rondell planeras tillsammans med Trafikverket.

Erosionsskydd (tre- och fyrkantsdamarna), försök att handla upp och påbörja projektet under 2018 har fått skjutas framåt då inlämnade anbud inte kunnat inrymmas i den medgivna totalutgiften för projektet.

Framtid

Nämnden ser stora utmaningar i kommunens fortsatt höga befolkningstillväxt. Det planeras för en fortsatt utveckling av bland annat bostäder och handel i Bjärreds centrum, området mellan Bjärred-Borgeby och i Lomma Centrum Norra. Nya tågstationer planeras i Alnarp och Flädie. En fortsatt hög tillväxt i kommunen kommer att ställa höga krav på fortsatt utbyggd infrastruktur.

Den spårbundna persontrafiken till Lomma station kommer att innebära nya personrörelser i Lomma tätort som innebär att goda kopplingar måste skapas mellan stationsområdet, Lomma centrum och hamnen. Hur detta kommer att utvecklas är ännu ovisst.

Nämnden kommer, med anledning av ovan, att fortsatt genomföra ett stort antal infrastrukturprojekt och ofta i samverkan med andra aktörer såsom Trafikverket och Region Skåne. Det är, och kommer troligtvis fortsatt vara, en hård konkurrens om kompetent personal inom det tekniska området, såsom projektledare. För att kunna behålla och vid behov rekrytera ny kompetent personal måste kommunen fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare.

Snabb teknikutveckling pågår inom persontransporter både vad gäller val av bränsle och hjälpmedelssystem i fordon. Den snabba utvecklingen ställer nya och oförutsägbara krav på infrastrukturen. El-cykeln, som kan betraktas som ett nytt fordonsslag, kan spela en avgörande roll för att lösa utmaningar vad gäller klimat, trafikutveckling och folkhälsa. Framgångsfaktorn är i vilken grad denna utveckling kan integreras i befintliga och nya gatumiljöer.

Ett stort fokus kommer att ägnas åt klimatanpassningar samt kris- och säkerhetsberedskap. Ett prioriterat område utgör arbetet med skyddsåtgärder mot förändrade väder- och vindförhållanden. En stor utmaning framöver är att säkerställa en hållbar och klimatanpassad dagvattenhantering både i befintliga och nya områden.

Driftredovisning				
Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	11 269	11 356	10 041	11 328
Kostnader	-79 294	-74 333	-85 708	-88 946
Driftnetto	-68 025	-62 977	-75 668	-77 618
Budgetavvikelse	-3 937	7 264	-1 950	

Verksamhetsmått				
Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Grönområden, skötselyta tusen kvm	5 164	5 108	4 911	5 524
Gator, skötselyta tusent kvm	1 589	1 604	1 575	1 288
Gatubelysning, antal belysningspunkter	6 800	7 100	6 840	6 840
Drift och underhåll av grönytor, kr/kvm	2,62	2,81	3,09	2,47
Drift och underhåll av gator, kr/kvm	14,35	14,11	15,12	17,76
Drift och underhåll av gatubelysning, kr/ljuspunkt	855	756	820	855

Det planeras för en fortsatt utveckling av bostäder och handel vid Bjärreds centrum.

Teknisk verksamhet – fastighetsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: TEKNISKA NÄMNDEN

Årets händelser

Under 2017 och 2018 har en utvärdering av internhyres-systemet genomförts. Resultatet har redovisats under 2018. Nämnden återkommer med åtgärdsförslag.

Nämnden, har i samarbete med socialnämnden, aktivt arbetat med anskaffande av bostäder för nyanlända till kommunen.

Nämnden ansvarar för kommunens energirådgivning och utför detta i samarbete med Staffanstorp, Svedala och Kävlinge kommun. Samarbetet har diskuterats under året och respektive kommun har beslutat att bedriva energirådgivningen i egen regi vilket innebär att nuvarande samarbete avslutas under 2019.

Nämnden ansvarar även för genomförandet av investeringsprojekt inom fastighetsområdet där projekt färdigställt och pågår som:

Nybyggnad av Lerviks förskola (färdigställt)
Om-, till och nybyggnad av Pilängskolan (pågår)
Fritidsgård, Bjärred (färdigställd)

Uppföljning av verksamhet som utförs av privata utförare

Skötsel av utemiljöer inom kommunala fastigheter utföres av PEAB. För att säkerställa att avtalet följs utförs regelbundna kontroller. Vidare hålls månatliga driftmöten samt kvartalsvisa kontraktmöten. Uppföljning av entreprenaden redovisas till nämnden en gång om året.

Lokalvården är uppdelad i två entreprenader; en i Lomma och en i Bjärred. Entreprenören i Lomma är Förenade Service AB och entreprenören i Bjärred är Samhall AB. För att säkerställa att avtalet följs utförs regelbundna kontroller. Vidare hålls kvartalsvisa kvartalsmöten samt kvartalsvisa driftmöten med respektive verksamhet. Uppföljning av entreprenaderna redovisas till nämnden en gång per år.

Utförande av reparations- och underhållsarbeten (bygg, målning, golv, VS, ventilation, el) inom kommunala fastigheter utförs av externa entreprenörer. För att säkerställa att arbeten utförs på ett avtalsenligt sätt görs kontinuerliga kontroller.

Mål och måluppfyllelse

Medarbetarna ska utvecklas inom sitt arbetsområde, trivas och vilja stanna kvar.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet mäts genom medarbetarenkäten som skickas ut i kommunen. Index för motivation, ledarskap och styrning

ska vara högre än genomsnittet för kommunen. Resultaten för 2018 visar att index för nämnden har minskat från 75 till 74. Genomsnittet för kommunen är 77, vilket innebär att målet inte är uppfyllt. Rekommendationsindex har dock ökat med fyra enheter till 67.

Medarbetarundersökningen visar att de flesta medarbetarna är nöjda med ledarskapet. Den allmänna nöjdheten har även bekräftats i ett internt projekt med syfte att utvärdera och utveckla ledarskapet inom förvaltningen samt förbättra och tydliggöra ledningsgruppens funktion och syfte. Resultatet visar dock att det bland annat finns behov av en ökad tydlighet inom ledarskapet. Ytterligare utveckling av ledarskapet och ledningsgruppens arbete pågår. Medarbetarundersökningen visar även behov av ytterligare förstärkning inom områdena motivation och styrning. När det gäller medarbetarnas motivation är det särskilt viktigt att ha fokus på goda utvecklingsmöjligheter, bra stämning samt respekt för varandra och varandras uppdrag. När det gäller styrning är ledarskap, målstyrningsarbete och arbetsbelastning viktiga delar. En för hög arbetsbelastning och/eller otydliga mål kan ge en motsatt effekt hos anställda när det gäller motivation. Under 2019 kommer en översyn av arbetsbelastning, arbetsfördelning och målstyrningen att genomföras. Inom det pågående projektet PEPP kommer samtliga anställda att erbjudas utbildning inom detta.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Målet är att energiförbrukningen ska minska med 2 % (graddagjusterat; summan av dygnsmedeltemperaturernas avvikelser från en referenstemperatur). Resultatet för 2018 är 1,9 % och snittet för de fem senaste åren är 3,0 %. En särskild handlingsplan för detta är upprättad för de kommunala fastigheterna. För att kontrollera att energiförbrukningen minskar sker månatliga uppföljningar av samtliga fastigheter. Efter årets slut redovisas den slutliga sammanlagda minskningen av energiförbrukningen för samtliga kommunala fastigheter.

Ett fortsatt arbete kommer att pågå med energieffektivisering/driftoptimering av det befintliga fastighetsbeståndet samt att tillse att nya byggnationers energiförbrukningar ligger under kraven enligt Boverkets Byggregler. Energiförbrukningen i nya byggnationer ska följa det regelverk som följer av Miljöbyggnader – Silver (en byggnad under de satta energivärdena)

Ekonomi

Verksamheten visade ett positivt resultat på cirka 1,8 mnkr, vilket är en negativ avvikelse med 0,1 mnkr jämfört med budget.

Årets intäkter är cirka 1,8 mnkr högre än budget. De högre intäkterna består av ökade internhyror, främst med anledning av internhyror för nya objekt till nyanlända, samt ökade intäkter avseende sålda tjänster, vidarefaktureringar, uttag från bostadsrättsfonder, externa hyror med mera.

Årets driftkostnader avviker negativt avseende kostnader för internuthyrda lokaler, underhållskostnader och reparationer. Årets driftkostnader avviker positivt avseende kostnader för elförbrukning, kostnader för värme och övrigt. Totalt har det under året utförts reparationer och underhåll med cirka 20,4 mnkr, inklusive komponentinvesteringar (4,7 mnkr). Kapitalkostnaderna visar även de en positiv avvikelse. Utrangeringar av delar av Pilängskolan har belastat resultatet med 1,4 mnkr.

I delårsrapporten 2018 redovisades en prognos för helåret 2018 med en positiv budgetavvikelse om ca 0,5 mnkr. Som framgår ovan visar utfallet för helåret en negativ budgetavvikelse på ca -0,1 mnkr. Orsaken till skillnaden är uttrangeringen av Majas förskola samt positiva avvikelser på främst underhåll och värme.

Kommentarer till investeringsredovisning

Samtliga investeringsprojekt specificeras på sidorna 93-95. Nedan kommenteras projekt vars utfall 2018 överstiger 5,0 mnkr eller där ekonomiska avvikelser eller andra förändringar i innehåll och genomförande kan förutses.

Lerviks förskola; Projektet påbörjades under 2017 och färdigställdes under sommaren 2018. Projektet har följt beslutade tidsplaner och ekonomisk totalbudget.

Pilängskolan - om-, till- och nybyggnad (inkl rivning); Under hösten 2017 påbörjades projektet med rivning av delar av den befintliga skolan. Projektet med nybyggnation har pågått under 2018 och projektet i sin helhet beräknas vara färdigställt under 2022. Projektet följer beslutade tidsplaner och ekonomisk totalbudget.

Fritidsgård, Bjärred; Projektet färdigställdes under sommaren 2018. Projektet har följt beslutade tidplaner och ekonomisk totalbudget.

Framtid

Nämnden ser stora utmaningar i kommunens fortsatta höga befolkningstillväxt. Det planeras för en fortsatt utveckling av bland annat bostäder och handel i Bjärreds Centrum, området mellan Bjärred-Borgeby och i Lomma Centrum Norra. En fortsatt hög tillväxt i kommunen kommer att ställa höga krav på fortsatt utbyggnad av bland annat skolor, förskolor och fritidsanläggningar. En fortsatt utmaning för nämnden blir anskaffning av bostäder för nyanlända.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	169 279	172 284	170 778	170 174
Kostnader	-163 346	-165 489	-168 977	-168 306
Driftnetto	5 933	6 995	1 801	1 868
Budgetavvikelse	1 513	167	-67	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Bruksarea (BRA) (1000-tal kvm)				
Yta totalt	134	137	139	139
Yta, ägda fastigheter inkl. bostadsrätter	112	115	117	117
Intäkter, kr/kvm	1 259	1 255	1 129	1 226
Kostnader, kr/kvm	704	706	691	699
Kapitalkostnader, kr/kvm	510	498	526	514
Planerat underhåll, kr/kvm	48	38	38	40

Den nya fritidsgården i Bjärred, Stationen 2.0, invigdes den 17 augusti.

Teknisk verksamhet – avgiftsfinansierad

ANSVARIG NÄMND: TEKNISKA NÄMNDEN

Årets händelser

Vatten och avlopp

Året har präglats av ett intensivt arbete som tagit mycket resurser i anspråk för att möjliggöra övergången till VA SYD den 1 januari 2019.

Under året har ett flertal kostnadskrävande vattenläckor, utöver det normala, uppstått.

Arbetet med installation av en ny slamskruvpress på reningsverket i Borgeby har bedrivits med syftet att öka driftsäkerheten samt minska mängden vatten i slammet från avloppsreningsverket. Installationsarbetet kommer att färdigställas under 2019.

Hamn

Muddring har genomförts under året. Tillgång till lämpliga platser i närområdet för deponering av muddermassor har minskat och det är svårt att få avsättning för muddermassorna, vilket medfört längre transporter och högre kostnader.

Avfallshantering

Under 2018 tog Regeringen beslut om förändringar av producentansvaret för förpackningar och returpapper samt kommunernas insamling av matavfall. Detta ska leda till enklare, mer lättillgängliga och rationella insamlingssystem för hushållen.

Arbetsmiljön för renhållningsarbetarna har varit i fokus där bland annat dragavstånd, körning av sopbilar på trånga gator samt backning aktualiserats.

Balanserat resultat

Tkr	VA	Renhållning	Hamn
Omsättning 2018	44 396	0	5 205
Ingående resultat	-1 621	894	187
2018 års resultat	-772	0	-281
Justering			
Utgående resultat	-2 393	894	-94

Mål och måluppfyllelse

Medarbetarna ska utvecklas inom sitt arbetsområde, trivas och vilja stanna kvar.

● Målet är inte uppfyllt.

Målet mäts genom medarbetarenkäten som skickas ut i kommunen. Index för motivation, ledarskap och styrning ska vara högre än genomsnittet för kommunen. Resultaten för 2018 visar att index för nämnden har minskat från 75 till 74. Genomsnittet för kommunen är 77, vilket innebär att målet inte är uppfyllt. Rekommendationsindex har dock ökat med fyra enheter till 67.

Medarbetarundersökningen visar att de flesta medarbetarna är nöjda med ledarskapet. Den allmänna nöjdheten har

även bekräftats i ett internt projekt med syfte att utvärdera och utveckla ledarskapet inom förvaltningen samt förbättra och tydliggöra ledningsgruppens funktion och syfte. Resultatet visar dock att det bland annat finns behov av en ökad tydlighet inom ledarskapet. Ytterligare utveckling av ledarskapet och ledningsgruppens arbete pågår. Medarbetarundersökningen visar även behov av ytterligare förstärkning inom områdena motivation och styrning. När det gäller medarbetarnas motivation är det särskilt viktigt att ha fokus på goda utvecklingsmöjligheter, bra stämning samt respekt för varandra och varandras uppdrag. När det gäller styrning är ledarskap, målstyrningsarbete och arbetsbelastning viktiga delar. En för hög arbetsbelastning och/eller otydliga mål kan ge en motsatt effekt hos anställda när det gäller motivation. Under 2019 kommer en översyn av arbetsbelastning, arbetsfördelning och målstyrningen att genomföras. Inom det pågående projektet PEPP kommer samtliga anställda att erbjudas utbildning inom detta.

Samtliga verksamheter ska minska sin energianvändning.

● Målet är inte uppfyllt.

En ny anläggning för avvattning av slam från avloppsreningsverket har installerats 2018. En ny slamskruvpress bedöms medföra en avsevärd minskning av energiförbrukningen. Nyckeltalet för verksamheten avser "energiförbrukning i förhållande till mängd renat spillvatten" samt "mängd inläckage till spillvattennätet". Dessa mätningar har inte varit möjliga att genomföra. Energiförbrukningen totalt för Borgeby reningsverk mäts och jämförs med tidigare år. Förbättringar kommer att göras genom arbete med ledningsrenovering/omläggning. Pumpstationer på spillvattennätet uppströms bedöms minska mängden tillskottsvatten och därmed också bidra till minskad energianvändning. VA-verksamheten övergår den 1 januari 2019 till VA SYD.

Verksamheten ska arbeta för en god, hållbar och användarvänlig avfallshantering i kommunen.

● Målet är inte uppfyllt.

VA-hantering: Målet mäts genom nyckeltalet "nöjdhet med VA" i SCB:s medborgarundersökning. Målvärdet är index 82 och utfallet är index 81. Resultatet innebär att indexvärdet gått ner två indexenheter jämfört med föregående år. Högsta noterade värde nationellt är index 88. VA-verksamheten övergår från 1 januari 2019 till VA SYD. Avfallshantering: Målet mäts genom nyckeltalet "upplevd nöjdhet med renhållning/sophantering" i SCB:s medborgarundersökning. Målvärdet är index 70 och utfallet är index 69, en nedgång med en indexenhet jämfört med föregående år. Det nationella genomsnittet är index 66. Under 2019 kommer aktiviteter för att minska nedskräpningen att genomföras, bland annat genom fokus på "Vi Håller Rent" (från Håll Sverige Rent), samt ökad kommunikation med invånare och näringsliv kring nedskräpning.

Ekonomi

Vatten och avlopp

Årets resultat blev negativt med 0,9 mnkr. Intäkterna ökade med 6,3 % och kostnaderna med 10,4 %. Taxan har varit oförändrad. Intäkterna ökade på grund av att den debiterade förbrukningen steg kraftigt under 2018. Kostnadsökningen beror på ett fåtal händelser som i sin omfattning avvikit från normalåret. Dessa är: ovanligt stort antal vattenläckor, renovering och byte av vattenmätare, slamtransporter från Borgeby reningsverk samt behov av inköpta stödinsatser medan organisationen förberett verksamheten inför övergången till VA SYD. Eftersom det budgeterade verksamhetsresultatet uppgick till + 0,9 mnkr blev själva budgetavvikelsen stor, - 1,8 mnkr.

Avfallshantering

Den stora delen av redovisningen sker från och med 2017 i SYSAV och återrapporteras till kommunen. Sedan tiden före 2017 finns en skuld kvar till abonnenterna som uppgår till 0,9 mnkr.

Hamn

Intäkterna ökade med 0,2 % och kostnaderna ökade med 6,2 %. Taxan har varit oförändrad. Underhållsmuddring har utförts. Genom att använda reserver, 1,5 mnkr, inom skattefinansierad verksamhet har borttransportering av muddermassor kunnat finansieras. Trots detta blir budgetavvikelsen negativ, - 0,3 mnkr.

Kapitalkostnaderna har ökat påtagligt, bland annat som konsekvens av investering i båtvätt med lyft. De ökade kostnaderna kan endast i begränsad omfattning finansieras genom avgifter från båtsporten.

Kommentarer till investeringsredovisning

Samtliga investeringsprojekt specificeras på sidorna 93-95. Nedan kommenteras projekt vars utfall 2018 överstiger 5,0 mnkr eller där ekonomiska avvikelser eller andra förändringar i innehåll och genomförande kan förutses.

Östra stationsområdet, ledningsomläggning. 5,1 mnkr i utfall under 2018. Totalbudget 7,0 mnkr.

Projektet utförs i gatorna mellan Lomma järnvägsstation och Pilängskolan. Beräknat färdigställande i februari 2018. Beräknas kunnas fullföljas utan större avvikelser.

Ny brygga/kaj vid Tullhustorget. Budget 6,7 mnkr. Nedlagt hittills 0,3 mnkr.

Projektet har efter anbudsinfordran i början av 2019 visat sig svårt att genomföra inom medgiven totalutgift. Förslag att flytta fram projektet kommer att föreläggas kommunfullmäktige under 2019.

Framtid

Vatten och avlopp

Den 1 januari 2019 tar VA-Syd över ansvaret för VA-verksamheten från nämnden. Under året kommer ett markavtal att tas fram för att tydliggöra gränsdragningar gällande ekonomi och ansvar.

Avfallshantering

Nämnden ser en stor utmaning i att minska avfallsmäng-

derna. I gällande avfallsplan finns bland annat mål om minskade avfallsmängder, minskad mängd förpackningar i restavfallet, minskad mängd farligt avfall i restavfallet och att mer matavfall sorteras ut från restavfallet, samtidigt som det onödiga matavfallet ska minska.

En nationell utredning pågår gällande införande av förbränningsskatt. Ett eventuellt införande kommer att påverka avfallskollektivets kostnader med cirka 0,3 mnkr/år. Under 2018 tog regeringen beslut om förändringar av producentansvaret för förpackningar och returpapper, vilket kan komma att förändra förutsättningarna gällande den fastighetsnära insamlingen.

Hamn

Nämnden ser en utmaning i den framtida hanteringen av muddermassor. Avsättningen av massorna har hittills kunnat hanteras men till alltmer stigande kostnader. Möjligheter till alternativa metoder och användningsområden behöver utredas för att om möjligt minska både det ekonomiska och miljömässiga avtrycket. Hamntaxan och dess bestämmelser kommer oavsett att behöva ses över för att möta kommande underhålls- och muddringsbehov. Uppströms Höje Å mellan Oskars bro och Brohus finns ett kommande muddringsbehov. Utredning pågår kring frågan om en framtida möjlighet att ta upp båtar vid båtuppställningsplatsen.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	65 863	44 827	47 338	45 419
Kostnader	-69 767	-46 129	-50 672	-46 759
Driftnetto	-3 904	-1 303	-3 334	-1 340
Budgetavvikelse	-1 604	247	-1 994	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Insamlat matavfall i % (Nationellt mål 50 % 2018)	57 %	63 %	63 %	60 %
Insamlad mängd glas, kg per invånare	13,59	14,07	11,90	20,00
Insamlad mängd papper, kg per invånare	7,21	10,09	7,1	10,50
Insamlad mängd plast, kg per invånare	3,52	6,40	5,5	2,75
Insamlad mängd metall, kg per invånare	1,47	1,96	1,6	2,75
insamlad mängd tidningar, kg per invånare	22,24	20,65	15,5	26,00
Toatal vattenleverans, 1 000 m3 till vattenledningsnätet	1 500	1 631	1 757	1 500
Energiförbrukning, KWh per renad mängd spilvatten, m3	0,81	0,85	1,03	0,72

Miljö- och hälsoskyddsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Årets händelser

Miljö- och byggnadsnämnden har under 2018 prioriterat tillsyn avseende buller, kemiska produkter samt tillsyn av stränder och vattenkvalitet.

Nämnden har prioriterat inspektion av kommunens stränder och närliggande toaletter under sommaren. Det ansågs överlag vara rent och städlat vid besöken. Badvattenprover har tagits varannan vecka från v.21 till v.35 på kommunens fyra EU-bad och I-bryggan, ett otjänligt resultat konstaterades vid T-bryggan. Vid omprov visade vattenkvaliteten åter tjänligt, vilket tyder på att föroreningen var kortvarig. Sex prover vid badplatserna visade tjänligt med anmärkning, i övrigt var kvaliteten bra under sommaren. Nämnden fortsätter att föra statistik gällande kvalitet och väder genom att notera väderförhållanden på provtagningsdagen. Den utökade provtagningen som inkluderar fyra punkter i Höje å har även genomförts under sommaren 2018. Mätningarna visade generellt på höga bakteriehalter i ån under sommaren. De fyra enskilda avlopp som tidigare antagits kunna påverka Höje å:s kvalitet och som i sin tur förmodas kunna påverka kvaliteten vid badplatserna har åtgärdats under året.

Under 2017 och 2018 genomförde nämnden tillsyn av kemiska produkter i 14 butiker. Alla kemiska produkter som finns i handeln ska från och med den 1 juni 2017 vara klassificerade och märkta enligt CLP-förordningen. Produkter med märkning enligt äldre regler får därför inte längre säljas. I samband med tillsynen påträffades märkningsbrister i fyra butiker. Dessa verksamheter fick därefter inkomma med information om vidtagna åtgärder.

Under 2018 har nämnden granskat det material som Trafikverket har inkommit med avseende bulleråtgärder längs Lommabanan/Söderåsbanan. Uppgifterna som inkom bedömdes vara för generella för att kunna handlägga ärendet vidare. För att överväga vilka åtgärder som behövs och är skäligen genomförbara, har nämnden genom det kommunövergripande samarbetet under 2018 förelagt Trafikverket att inkomma med mer detaljerade redovisningar baserat på trafikmängden år 2020. Föreläggandet är överklagat och ligger för närvarande hos Länsstyrelsen.

Mål och måluppfyllelse

Verksamheten ska bedrivas effektivt, konsekvent, rättssäkert, med god kvalitet och bra bemötande.

- *Målet är inte uppfyllt.*

Till målet är sex nyckeltal knutna. För att målet ska anses vara uppfyllt måste minst fyra nyckeltal vara uppnådda. Fyra av de sex nyckeltalen (två för bygglovsenheten och

två för miljöenheten) gällande kvalitet avser mätningen "Insikt" för företag och privatpersoner. Målet mäts bland annat genom Nöjd Kund Index (NKI) för företag och privatpersoner. Målvärdet för NKI 2018 var minst 75 för Miljö- och hälsoskydd. För företag som haft ett miljö- och hälsoskyddsärende hos kommunen uppnåddes index 82 för kvartal 1-3, och målet är uppfyllt i denna del. Svarefrekvensen har generellt varit för låg för att inhämta ett resultat gällande privatpersoner (eftersom kommunen inte valt denna tjänst) och för låg även för företag i flertalet av delområdena. Målet är därför inte uppnått. Insikt används centralt i kommunen som mätinstrument. Den låga svarefrekvensen är gemensam för alla kommunens verksamheter. En kammungemensam insats, organiserad av utvecklingsavdelningen, har initierats för att öka svarefrekvensen.

Verksamheten ska verka för att trafikbuller minskar i boendemiljöer.

- *Målet är uppfyllt.*

Verksamheten deltar i ett gemensamt projekt tillsammans med sju andra kommuner gällande trafikbuller. Miljö- och byggnadsnämnden beslutade i augusti att förelägga Trafikverket om bullerskyddsåtgärder längs Lommabanan.

Trafikverket har ansökt om flertalet bygglov för olika bullerskyddsåtgärder längs med statliga vägar i kommunen och dessa har remitterats till miljöenheten.

Om Lommabanan och flertalet fastigheter längs med de statliga vägarna bullerskyddas så minskar trafikbuller i många boendemiljöer i kommunen.

Verksamheten ska ge bra lättillgänglig information där den enskilde ges möjlighet att framföra sina synpunkter.

- *Målet är uppfyllt.*

Nyckeltalet för att mäta målet gällande miljö- och hälsoskyddsverksamheten är nytt för 2018 och innebär att befintliga e-tjänster för miljö- och hälsoskydd ska utvecklas i syfte att öka användandet av dessa tjänster. För 2017 var mätetalet hur många besökare hemsidan hade. Befintliga e-tjänster för miljö- och hälsoskydd har utvärderats och en plan för den vidare utvecklingen har tagits fram. Antalet som använder nämndens e-tjänster ökar men ytterligare insatser kommer att genomföras för att öka antalet digitala användare.

De e-tjänster som idag finns för miljöenhetens verksamhetsområde är en del av en kommunövergripande plattform för e-tjänster. De fungerar på så sätt att man gör ett formulär utifrån en befintlig blankett. De inlämnade uppgifterna inkommer till miljö- och byggnadsnämndens mejllåda i form av en fil som diarieförs i kommunens ärendehanteringssystem. E-tjänsterna är i nuläget ett sätt att lämna in en ansökan/anmälan men

det finns idag ingen möjlighet för miljöenheten att svara sökanden via e-tjänsten. Detta är något som nämnden kommer att utveckla och förbättra. Utvärderingen av e-tjänsterna visade att formulären måste uppdateras så att de stämmer överens med nuvarande blanketter. När dessa förbättringar har gjorts kommer reklam att göras för e-tjänsterna med uppmaning att söka via e-tjänster istället för blanketter.

Verksamheten ska bedriva en väl fungerande tillsynsverksamhet.

- **Målet är uppfyllt.**

Miljöenhetens kontroll- och tillsynsplan är genomförd till 100 %, vilket innebär att målet är uppfyllt.

Ekonomi

Miljö- och hälsoskyddsverksamheten redovisar en positiv budgetavvikelse på 0,3 mnkr, vilket framförallt tillskrivs livsmedeltillsynen. Intäkterna för miljö- och livsmedelstillsynen styrs av tillsynsplanen. Tillsynsplanen reviderades efter att budgeten fastställdes och i en första prognos skrevs intäkterna upp med + 0,3 mnkr respektive 0,1 mnkr. En stor del av överskottet på livsmedelstillsynen är lägre personalkostnader än budgeterat. Detta är en effekt av de delade tjänster som finns inom verksamheten. Utfallet följer i princip de prognoser som lämnats under året.

Inom nämndens ansvarsområden har en omorganisation genomförts som medför att två chefer ersatts med en miljö- och bygglovschef. Tjänsten som bygglovschef har ersatts med en handläggartjänst och tidigare bygglovschef har flyttat över till planeringsavdelningen och ansvarar där för planeringsavdelningen.

Den egna administrationen har reducerats till ett minimum i och med att denna förlades centralt i samhällsbyggnadsförvaltningens stab. Detta ger en ökad flexibilitet i utnyttjandet av de administrativa resurserna.

För en ökad flexibilitet i organisationen eftersträvas en bred kompetens vid nyrekryteringar och befintlig personal kompetensutvecklas med samma syfte. Samtidigt är det viktigt att bibehålla en hög kompetens, kvalitet, rättssäkerhet, ha en snabb handläggningstid och god service till kommuninvånarna. Genomförda och planerade åtgärder innebär att nämnden uppnår de beslutade effektiviseringskraven.

Framtid

Problematiken med plast och mikroplast i naturen är ett aktuellt ämne där forskning samt lagstiftning ständigt utvecklas, både nationellt och på EU-nivå. Nämnden har under 2018 deltagit i ett projekt för att uppmärksamma problematiken, visa på lokala lösningar och sprida kunskap om användningen av granulat som sprids till miljön från konstgräsplaner. Arbetet kommer att fortskrida på längre sikt. En ny EU-lagstiftning gällande förbud av mikroplaster i kosmetiska produkter som är avsedda för att sköljas av, exempelvis tandkräm, ansiktsscrubs och schampo har

införts. Det har även på EU-nivå beslutats om förbud av vissa engångsartiklar som exempelvis sugrör, tops, bestick och tallrikar. Lagstiftningen kommer i framtiden att innebära ett utökat tillsynsansvar för nämnden.

Inom livsmedelskontrollen ingår bland annat att utreda eventuellt livsmedelsfusk. Livsmedelsfusk uppstår när en företagare medvetet bryter mot livsmedelslagstiftningen. Det innebär att man som företagare har märkt livsmedlet fel, eller att livsmedlet innehåller något hälsofarligt samt att detta görs av företagaren i syfte att tjäna pengar. Fusk underminerar konsumenternas förtroende för livsmedelsbranschen. Det kan även bidra till hälsorisker då livsmedel ibland märks om efter att ha passerat sitt förbrukningsdatum eller att ingredienser byts ut mot andra billigare, ibland allergena ingredienser utan att detta framgår i ingrediensförteckningen. I framtiden kommer nämnden aktivt att behöva arbeta mot att förhindra livsmedelsfusk. Arbetet för att upptäcka livsmedelsfusk är ofta tidskrävande och komplicerat. Arbetet kommer att inledas under 2019 med ett första tillsynsprojekt inriktat på spårbarhet och fusk i restauranger.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	1 405	1 332	1 696	1 243
Kostnader	-5 104	-4 112	-4 487	-4 370
Driftnetto	-3 609	-2 780	-2 790	-3 127
Budgetavvikelse	-161	-47	337	

Verksamhetsmått

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Nettokostnad för myndighetsutövning miljö och hälsoskydd, kr/inv*	151	115	113	128
Antal inkomna anmälningssärenden	73	89	90	65
Antal inkomna klagomålsärenden	50	38	42	30
Antal objekt miljöskydd	121	144	135	120
Antal objekt hälsoskydd	174	182	195	175
Antal objekt livsmedelstillsyn	154	152	148	155

Bygglovsverksamhet

ANSVARIG NÄMND: MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN

Årets händelser

Solceller och solpaneler har under vissa förutsättningar undantagits från lovplikt. Denna ändring i plan- och bygglagstiftningen har föranlett flertalet förfrågningar från allmänheten och ett ökat antal ärenden har hantearats med anledning av detta. Konsekvenserna, när undantag i lagstiftningen genomförs, är initialt mer tidskrävande för nämnden än vad syftet från början är då det blir fler tolkningar och förfrågningar i enskilda ärenden trots undantag från lovplikt.

Under året har det varit möjligt att genomföra specialinsatser kring äldre tillsynsärenden som är juridiskt komplicerade och tidskrävande med hjälp av juridiskt stöd. En policy gällande bygglov för byggbodan har tagits fram som nämnden kommer att ta ställning till i början av 2019.

Under året har arbetet med en ny GIS (geografisk information) plattform samt implementering av GIS som ett arbetsredskap påbörjats ute på förvaltningarna.

Mål och måloppfyllelse

Verksamheten ska bedrivas konsekvent, rättssäkert, med god kvalitet och bra bemötande.

● Målet är inte uppfyllt.

Till målet är sex nyckeltal knutna. För att målet ska anses vara uppfyllt måste minst fyra nyckeltal vara uppnådda. Fyra av de sex nyckeltalen (två för bygglovsenheten och två för miljöenheten) gällande kvalitet avser mätningen "Insikt" för företag och privatpersoner. Målet mäts bland annat genom Nöjd Kund Index (NKI) för företag och privatpersoner.

Svarsfrekvensen har generellt varit för låg för att inhämta ett resultat gällande privatpersoner (eftersom kommunen inte valt denna tjänst). För företag uppnåddes index 67, men då målvärdet var 75 är målet inte uppnått. Insikt används centralt i kommunen som mätinstrument. Den låga svarsfrekvensen är gemensam för alla kommunens verksamheter. En kammungemensam insats, organiserad av utvecklingsavdelningen, har initierats för att öka svarsfrekvensen.

Verksamheten ska ge bra lättillgänglig information där den enskilde ges möjlighet att framföra sina synpunkter.

● Målet är inte uppfyllt.

Målet mäts genom att antal inkomna bygglovsärenden samt antal inkomna anmälningsärenden via förvaltningens e-tjänst ska öka med 10 % vardera jämfört med 2017. Andelen bygglov som ansöktes via e-tjänst har ökat med 39,7 %. Andelen ärenden som söktes via e-tjänst är 24,6 % (2017: 17,6 %).

Andelen anmälningar som söks via e-tjänst har minskat med 19,1 %. Andelen ärenden som söks via e-tjänst är

7,6 % (2017: 9,4 %). Då inte alla nyckeltal uppfyllts innebär det sammantaget att målet inte uppnåtts.

Under 2018 utarbetades en projektplan i syfte att förbättra och förenkla e-tjänsten. Detta arbete ska genomföras under 2019, förutsatt att resurser avsätts för ändamålet, och målet är att, efter gjorda förbättringar, aktivt marknadsföra tjänsten.

Verksamheten ska bedriva en väl fungerande tillsynsverksamhet.

● Målet är uppfyllt.

Tillsynsplanen är genomförd till 100 %, vilket innebär att målet är uppfyllt.

Ekonomi

Bygglovsintäkterna har under året varit högre än budgeterat, bland annat till följd av ett antal stora beviljade bygglov i slutet av 2018 inom exploateringsområden i Lomma. Intäkterna för bygglov översteg budget med 1,1 mnkr, inkluderande 0,3 mnkr i byggsanktionsavgifter som inte i förväg kan budgeteras.

För kart- och mäthenheten översteg intäkterna budget med 0,1 mnkr.

Nämndens bygglovsverksamhet redovisar totalt en positiv budgetavvikelse på 0,8 mnkr där mätverksamheten stod för den största delen, +0,7 mnkr.

Utfallet följer i stort den prognos som lämnades i delårsbokslutet

Framtid

En ny lagstiftning om handläggningstid från 1 januari 2019 innebär en kortare tid för granskning av ärenden och sökande ska föreläggas inom tre veckor från det att ansökan inkommer om behov föreligger. Detta ställer krav på en mer flexibel bygglovprocess och det kan komma att krävas extra nämndsmanträden.

Omvärldsanalytiker talar om att en lågkonjunktur är på väg, vilket kan komma att påverka antalet inkommande bygglov och storleken på det ärende som inkommer, vilket i sin tur kan komma att leda till minskade intäkter. Fokus under kommande år är att effektivisera och digitalisera delar av bygglovprocessen. En projektplan kommer att tas fram för detta och parallellt kommer också ett arbete inledas för att aktualisera hemsidan och göra den mer användarvänlig.

Driftredovisning

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Intäkter	5 702	4 967	5 635	4 435
Kostnader	-11 747	-11 071	-11 205	-10 810
Driftnetto	-6 045	-6 104	-5 570	-6 375
Budgetavvikelse	245	134	805	

Verksamhetsmätt

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Antal inkomna bygglovsansökningar	237	290	339	300
antal ansökningar via e-tjänst	41	51	83	93
Antal OVK ärenden (obligatorisk ventilationskontroll)	110	154	147	140
Antal beslutade slutbesked*	223	204	292	80
Antal inkomna ärenden olovligt byggande	14	23	16	10

*Antal beslutade slutbesked avser både anmälningsärenden och bygglov medan budgetsiffran för 2018 avser endast bygglov.

En ny lagtext om handläggningstiden för bygglov började gälla vid årsskiftet. Den ställer krav på en mer flexibel bygglovsprocess.

De kommunala bolagen

NEDAN REDOVISAS DE KOMMUNALA BOLAGEN SOM INGÅR I DEN SAMMANSTÄLLDA REDOVISNINGEN

LOMMA SERVICEBOSTÄDER AB

Lomma Servicebostäder AB (LSAB) är ett av Lomma kommun helägt bostadsbolag med ändamålet att främja boendet med anknytning till vård, omsorg och serviceverksamhet. Bolaget har haft en anställd under räkenskapsåret. Verkställande ledning sker på deltid medan löpande bokföring och hyresadministration köps in från Lomma kommun. Förvaltning av bolagets fastighetsbestånd sker i övrigt i samregi med Lomma kommun. Vid årets slut uppgick antalet fastigheter som ägs av bolaget till fyra med cirka 152 lägenheter samt verksamhetslokaler om cirka 11.460 m² (BRA).

Ekonomi

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till +1,0 mnkr, vilket är 0,1 mnkr högre än budgeterat.

De löpande driftkostnaderna är 0,3 mnkr högre än budget. Det beror främst på att reparationer och teknisk tillsyn utförts med ca 0,3 mnkr mer än budget. Underhåll har utförts med 0,3 mnkr mindre än budget. Till följd av fortsatt lågt ränteläge och omsättning av gamla lån har bolagets räntekostnader blivit lägre än budgeterat, 0,2 mnkr.

Bolagets låneskuld uppgår till 120,0 mnkr, vilket är oförändrat i förhållande till föregående år. Den genomsnittliga räntesatsen på bolagets lån uppgick vid årsskiftet till 0,6 %. Investeringarna uppgår till 2,1 mnkr och avser främst tillbyggnad av Gamla Jonasgården med en vinterträdgård.

Framtid

Lomma kommun har som mål att fortsatt ge LSAB i uppdrag att tillhandahålla bostäder och lokaler med anknytning till vård, omsorg och serviceverksamhet.

Nyckeltal

	2018	2017	2016
Nettomsättning, mnkr	15,4	15,4	15,4
Resultat efter finansiella poster, mnkr	1,0	1,0	1,9
Kassalikviditet, %	275,5	227,3	149,3
Soliditet, %	10,2	9,8	9,3

LOMMA UTHYRNINGSFÄSTIGHETER AB

Lomma Uthyrningsfastigheter AB (LUFAB) är ett av Lomma kommun helägt fastighetsbolag med ändamålet att inom kommunen förvärva, äga, bebygga och förvalta byggnader som inte har någon direkt anknytning till av kommunen bedrivna kärnverksamhet i form av vård, skola och omsorg.

Verkställande ledning sker på deltid medan löpande bokföring och hyresadministration köps in från Lomma kommun.

Ekonomi

Bolagets resultat efter finansiella poster uppgick till -30,2 tkr.

Framtid

Lomma kommuns kommunfullmäktige har beslutat (KF § 74, 2016-09-08) föreslå att Lomma Uthyrningsfastigheter AB avvecklas på så sätt att bolaget träder i frivillig likvidation då syftet med bolaget har upphört. Vid ordinarie bolagsstämma i Lomma Uthyrningsfastigheter den 18 april 2017 fattades beslut om att bolaget ska träda i frivillig likvidation. Bolagsstämman gav VD i uppdrag att anlita advokatfirma med lämplig sakkunskap som likvidator av bolaget, vilket genomförts. Vid en extra bolagsstämma den 6 december 2018 fattades beslut om att bolaget ska träda i likvidation den 1 januari 2019, stämman utsåg även likvidator.

Nyckeltal

	2018	2017	2016
Nettomsättning, tkr	34	168	168
Resultat efter finansiella poster, tkr	-30	21	16
Soliditet, %	97,4	94,8	93,9

AB MALMÖREGIONENS AVLOPP

Bolaget äger och driver anläggningar för avledning av avloppsvatten från Arlov, Åkarp, Hjärup och Lomma till Malmö stads avloppsreningsverk Sjölanda. Bolaget har inga anställda.

Årets viktigaste händelser är:

Ett haveri på tryckledningen mellan pumpstation A (huvudpumpstationen i Arlov) kunde repareras med systemet i full drift utan bräddning av obehandlat avloppsvatten.

De ledningar i Åkarp och Hjärup, som påverkas av Trafikverkets järnvägsbygge mellan Arlov och Lund, har utformats och detaljprojekterats.

En första tekniska lösning för en överföringsledning mellan Lund och Malmö presenterades med möjligheter till en avledning av avloppsvattnet från Hjärup

Ekonomi

Bolagets omsättning 2018 uppgick till 13,2 mnkr, vilket är 3 % lägre än under 2017. 82 % av kostnaderna avsåg ersättning till VA SYD för avloppsvattenrening, 8 % avsåg fasta kostnader och 10 % avsåg övriga rörliga kostnader.

Framtid

Arbetet med förstärkning av ABMA:s ledningsnät kommer att fortgå. En omläggning av ABMA:s ledning genom Åkarp och en lösning för hanteringen av spillvatten vid Hjärup kommer att färdigställas under 2019. En samverkan med VA SYD om överföring av spillvatten från Hjärup genom en framtida överföringsledning från Lund till Malmö kan möjliggöras inom en period av mellan 5-10 år.

Koncernbolagens resultaträkning						
mnkr	LSAB (100%)		LUFAB (100%)		ABMA (40%)	
	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2017	Utfall 2018
Intäkter	15,4	15,4	0,2	0,0	5,4	5,3
Kostnader	-8,2	-8,4	-0,2	-0,0	-5,0	-4,9
Avskrivningar	-5,3	-5,3			-0,4	-0,4
Årets rörelseresultat	1,9	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella intäkter						
Finansiella kostnader	-0,9	-0,7				
Resultat efter finansiella poster	1,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Avsättning	-0,2	-0,2				
Skatt	-0,2	-0,2				
Årets resultat	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0

A close-up photograph of a field of yellow rapeseed flowers. The flowers are in various stages of bloom, with some showing their four-petaled structure. The stems are thin and green, with some small, dark, thorny structures. The background is a vast, blurred field of similar flowers, extending to a clear blue sky. The overall scene is bright and sunny, with a warm, golden light.

RÄKENSKAPERNA

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Kommunen		Sammanställd redovisning		
		Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
Verksamhetens intäkter	Not 1,2	304,2	292,7	262,4	303,3	291,7
Verksamhetens kostnader	Not 3,4	-1 413,2	-1 461,9	-1 431,6	-1 404,8	-1 453,6
Av- och nedskrivningar	Not 5	-85,0	-94,4	-94,6	-90,5	-100,0
Verksamhetens nettokostnader		-1 194,0	-1 263,6	-1 263,8	-1 192,0	-1 261,8
Skatteintäkter	Not 6	1 293,9	1 331,0	1 332,6	1 293,9	1 331,0
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	-21,4	-24,5	-33,3	-21,4	-24,5
Finansiella intäkter	Not 8	8,9	34,8	2,3	8,9	34,8
Finansiella kostnader	Not 9,10	-12,8	-6,4	-8,2	-13,1	-7,2
Resultat före extraordinära poster		74,6	71,2	29,6	76,3	72,3
Extra ordinära kostnader, avs periodiseringsfond					-0,2	-0,3
Skattekostnad	Not 11				-0,2	-0,1
Årets resultat		74,6	71,2	29,6	75,9	71,9

KASSAFLÖDESANALYS

Mnkr		Kommunen		Sammanställd redovisning		
		Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN						
Årets resultat		74,6	71,2	29,6	75,9	71,9
Justering för av- och nedskrivningar		85,0	94,4	94,6	89,9	100,0
Justering för gjorda/ianspråktaga avsättningar	Not 12	7,7	2,4	1,4	8,0	2,7
Justering för övrig ej likviditetspåverkande poster	Not 13	2,3	2,4	0,3	2,3	2,4
Skattekostnader	Not 14				-0,2	-0,1
<i>Medel för verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>169,6</i>	<i>170,5</i>	<i>125,9</i>	<i>175,9</i>	<i>176,9</i>
Ökning(-)/Minskning(+)/kortfristiga placeringar		7,1	-18,7		7,1	-18,8
Ökning(-)/Minskning(+)/kortfristiga fordringar		26,2	15,2		26,5	12,4
Ökning(-)/Minskning(+)/exploatering		12,9	6,2	23,3	12,9	6,2
Ökning(+)/Minskning(-)/kortfristiga skulder		43,2	-20,6	20,4	54,7	-18,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		258,9	152,6	169,6	277,1	158,2
INVESTERINGSVERKSAMHETEN						
Investering i materiella anläggningstillgångar		-268,4	-183,3	-202,5	-268,7	-185,4
Försäljning av materiella anläggningstillgångar						
Investering i finansiella anläggningstillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-268,4	-183,3	-202,5	-268,7	-185,4
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN						
Förändring av låneskuld	Not 15	70,0	20,0	62,0	70,0	19,8
Ökning(+)/Minskning(-) övriga långfristig skulder	Not 16	-5,7	27,2	-97,3	-5,7	27,2
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		64,3	47,2	-35,3	64,3	47,0
Årets kassaflöde		54,8	16,4	-68,2	72,7	19,8
Likvida medel vid årets början		33,4	88,2	88,2	39,2	111,9
Likvida medel vid årets slut		88,2	104,6	20,0	111,9	131,7

BALANSRÄKNING

Mnkr	Kommunen		Sammanställd redovisning		
	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Bokslut 2017	Bokslut 2018
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar	Not 17				
- Mark, byggnader, tekniska anläggningar	1 735,4	1 819,6	1 839,9	1 853,2	1 934,1
- Maskiner och inventarier	58,6	61,2	62,0	61,9	64,3
Finansiella anläggningstillgångar	Not 18	87,9	87,9	80,3	80,3
Summa anläggningstillgångar	1 881,9	1 968,7	1 989,8	1 995,4	2 078,7
Bidrag till statlig infrastruktur	Not 19	5,0	4,7	5,0	4,7
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploateringar	Not 20	23,3	17,1	23,3	17,1
Kortfristiga fordringar	Not 21	105,8	90,6	105,8	89,8
Kortfristiga placeringar	Not 22	208,3	227,1	208,3	227,1
Kassa och bank	Not 23	88,2	104,6	20,0	111,9
Summa omsättningstillgångar		425,6	439,4	334,1	465,8
SUMMA TILLGÅNGAR		2 312,5	2 412,8	2 446,2	2 549,2
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
därav årets resultat	Not 24	1 214,4	1 285,6	1 244,0	1 208,3
		74,6	71,2	29,6	75,9
Avsatt till pensioner	Not 25	22,2	26,6	23,9	22,2
Övriga avsättningar	Not 26	34,5	32,6	34,2	34,2
Summa avsättningar		56,7	59,2	58,1	60,8
Långfristiga skulder	Not 27	746,1	793,3	710,8	868,5
Kortfristiga skulder	Not 28	295,3	274,7	315,7	311,3
Summa skulder		1 041,4	1 068,0	1 026,5	1 179,8
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		2 312,5	2 412,8	2 446,2	2 549,2
Ställda panter					
Pensionsförpliktelser som ej upptagits i BR	Not 29	373,7	359,7	364,7	373,7
Övriga ansvars- och borgensförbindelser	Not 30	176,5	178,6		51,7
leasingåtaganden	Not 31	147,6	122,4		6,8
Beviljad checkräkningskredit		125,0	125,0	125,0	130,0

NOTER

Mnkr		Kommunen		Sammanställt redovisning	
		2017	2018	2017	2018
Not 1	Verksamhetens intäkter				
	Försäljningsintäkter	5,6	5,7	4,6	4,7
	Taxor och avgifter	99,3	103,7	99,3	103,7
	Hyror och arrenden	37,6	39,0	37,6	39,0
	Bidrag	132,5	110,2	132,5	110,2
	Försäljning av verksamhet och konsulttjänst	10,9	14,4	10,9	14,4
	Erhållna skadestånd/försäkring		0,6		0,6
	Exploateringsintäkter	18,3	19,1	18,3	19,1
	Realisationsvinster			0,1	
	Summa intäkter	304,2	292,7	303,3	291,7
Not 2	Jämförelsestörande poster				
	Bland verksamhetens intäkter ingår				
	Exploateringsintäkt	18,3	19,1	18,3	19,1
	Totalt jämförelsestörande poster	18,3	19,1	18,3	19,1
Not 3	Verksamhetens kostnader				
	Pensionskostnader inklusive löneskatt	-64,0	-85,6	-64,0	-85,6
	Löner och ersättningar	-516,7	-521,9	-516,7	-521,9
	Sociala avgifter	-160,6	-161,9	-160,6	-161,9
	Inköp av anläggnings och underhållsmaterial	-2,2	-2,8	-2,2	-2,8
	Bränsle energi och vatten	-7,8	-7,9	-7,8	-7,9
	Lämnade bidrag	-26,2	-28,2	-26,2	-28,2
	Bidrag till statlig infrastruktur	-18,3		-18,3	
	Köp av huvudverksamhet	-378,5	-394,0	-378,5	-394,0
	Lokal och markhyror	-40,7	-40,5	-25,3	-25,1
	Övriga tjänster	-180,9	-201,7	-187,9	-208,8
	Realisationsförluster och utrangeringar	-1,4	-2,2	-1,4	-2,2
	Anskaffn.kostn såld exploateringsfastighet	-18,3	-12,4	-18,3	-12,4
	Upplösning bidr till statlig infrastruktur	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	Förändring av avsättningar	5,3	0,1	5,3	0,1
	Övriga kostnader	-2,6	-2,6	-2,6	-2,6
	Summa kostnader	-1 413,2	-1 461,9	-1 404,8	-1 453,6
Not 4	Jämförelsestörande poster				
	Bland verksamhetens kostnader ingår				
	Exploateringskostnad	-18,3	-12,4	-18,3	-12,4
	Återföring avsättning regresskrav översvämningar VA	5,8		5,8	
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur	-16,7		-16,7	
	Totalt jämförelsestörande poster	-29,2	-12,4	-29,2	-12,4
Not 5	Avskrivningar enligt plan/Nedskrivningar				
	Avskrivning maskiner och inventarier	-10,4	-13,3	-10,7	-13,5
	Avskrivning byggnader, tekniska anläggningar	-74,6	-81,1	-79,8	-86,5
		-85,0	-94,4	-90,5	-100,0
Not 6	Skatteintäkter				
	Preliminär kommunalskatt	1 297,6	1 336,0	1 297,6	1 336,0
	Prognos slutgiltig kommunalskatt	-4,9	-3,5	-4,9	-3,5
	Justeringspost föregående års prognos	1,2	-1,5	1,2	-1,5
		1 293,9	1 331,0	1 293,9	1 331,0
Not 7	Generella statsbidrag och utjämningar				
	Strukturbidrag	8,1	8,3	8,1	8,3
	Införandebidrag	10,5	2,3	10,5	2,3
	Regleringsbidrag	-0,2	3,8	-0,2	3,8
	Kostnadsutjämningsbidrag	67,2	73,3	67,2	73,3
	Kommunal fastighetsavgift	40,4	41,5	40,4	41,5
	Övriga generella statsbidrag	6,1	5,6	6,1	5,6
	Inkomstutjämningsavgift	-98,7	-100,4	-98,7	-100,4
	Avgift till LSS-utjämning	-54,8	-58,9	-54,8	-58,9
		-21,4	-24,5	-21,4	-24,5

Mnkr		Kommunen		Sammanställ redovisning	
		2017	2018	2017	2018
Not 8	Finansiella intäkter				
	Räntor på likvida medel				
	Pensionsförvaltning	1,3	1,5	1,3	1,5
	Reavinst pensionsförvaltning	4,0	21,1	4,0	21,1
	Realiserade valutakursvinster pensionsförvaltning		6,9		6,9
	Övriga finansiella intäkter	3,6	5,3	3,6	5,3
		8,9	34,8	8,9	34,8
Not 9	Finansiella kostnader				
	Räntor på lån	-7,3	-5,2	-8,2	-5,9
	Ränta på pensionsskuld	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur, indexuppräknig	-2,4		-2,4	
	Reaförlust pensionsförvaltning	-1,9	-0,5	-1,9	-0,5
	Nedskrivning finansiell anläggningstillgång, LUFAB	-0,6			
	Övriga finansiella kostnader	-0,3	-0,4	-0,3	-0,4
		-12,8	-6,4	-13,1	-7,2
Not 10	Jämförelsestörande post				
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur, indexuppräknig	-2,4		-2,4	
	Totalt jämförelsestörande poster	-2,4	0,0	-2,4	0,0
Not 11	Skattekostnader				
	Årets skattekostnad LSAB, ABMA			-0,2	-0,1
				-0,2	-0,1
Not 12	Justering för gjorda/ianspråktaga avsättningar				
	Avsatt till pensioner	-0,2	4,4	-0,2	4,4
	Upplösning avsättning regresskrav översvämningar VA	-11,6		-11,6	
	Avsatt periodiseringsfond			0,3	0,2
	Avsättning regresskrav/skadestånd	0,5	-0,5	0,5	-0,5
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur	20,7		20,7	
	Upplösning avsättning bidrag till statlig infrastruktur	-1,7	-1,5	-1,7	-1,5
		7,7	2,4	8,0	2,7
Not 13	Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster				
	Upplösning aktiverat bidrag till statlig infrastruktur	0,3	0,3	0,3	0,3
	Realisationsvinster				
	Realisationsförluster	2,0	2,1	2,0	2,1
		2,3	2,4	2,3	2,4
Not 14	Skattekostnad				
	Skattekostnad			-0,2	-0,1
				-0,2	-0,1
Not 15	Förändring av låneskulden				
	Amorterade lån				
	Nyupptagna lån	70,0	20,0	70,0	19,8
		70,0	20,0	70,0	19,8
Not 16	Förändring av övriga långfristiga skulder				
	Va-anläggningsavgifter	2,0	3,5	2,0	3,5
	Upplösning VA anläggningsavgifter	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
	Gatukostnadsersättningar	7,1	4,4	7,1	4,4
	Upplösning gatukostnadsersättning	-2,6	-2,8	-2,6	-2,8
	Investeringsbidrag	11,2	23,7	11,2	23,7
	Upplösning investeringsbidrag	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
	Checkkredit	-21,8		-21,8	
		-5,7	27,2	-5,7	27,2
Not 17	Materiella anläggningstillgångar				
	Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
	Anskaffningsvärde	2 522,2	2 686,7	2 700,2	2 866,8
	Ackumulerade avskrivningar	-786,8	-867,1	-847,0	-932,7
	Bokfört värde	1 735,4	1 819,6	1 853,2	1 934,1
	Redovisat värde vid årets början*	1 560,2	1 735,4	1 682,9	1 853,2
	Investeringar	251,2	167,4	251,5	169,5

Mnkr	Kommunen		Sammanställ redovisning	
	2017	2018	2017	2018
Försäljning och utrangeringar	-1,4	-2,9	-1,4	-2,9
Omklassificering		0,1	-0,1	0,1
Återföring avskrivningar		0,8		0,8
Avskrivningar	-74,6	-81,2	-79,8	-86,5
Redovisat värde vid årets slut	1 735,4	1 819,6	1 853,2	1 934,1
Linjär avskrivning samt avskrivningstid för fastigheter 10 - 70 år.				
Maskiner och inventarier				
Anskaffningsvärde	151,1	166,8	156,1	171,8
Ackumulerade avskrivningar	-92,5	-105,6	-94,2	-107,5
Bokfört värde	58,6	61,2	61,9	64,3
Redovisat värde vid årets början	51,8	58,6	55,4	61,9
Investeringar	17,2	15,9	17,2	15,9
Försäljning och utrangeringar		-0,3		-0,3
Omklassificering		-0,1		-0,1
Återföring avskrivningar		0,2		0,2
Avskrivningar	-10,4	-13,1	-10,7	-13,4
Redovisat värde vid årets slut	58,6	61,2	61,9	64,3
varav				
Finansiella leasingavtal				
Anskaffningsvärde				
Ackumulerade avskrivningar				
Bokfört värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Redovisat värde vid årets början	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning och utrangeringar				
Redovisat värde vid årets slut	0,0	0,0	0,0	0,0
Linjär avskrivning samt avskrivningstid för maskiner och inventarier 3 - 20 år.				
Not 18	Finansiella anläggningstillgångar			
	antal à nominellt värde			
Aktier i dotterföretag				
Lomma Servicebostäder AB	6 600 à 1000	6,6	6,6	
Lomma Uthyrningsfastigheter AB	100 à 1 000	0,9	0,9	
AB Malmöregionens Avlopp	40 à 1000	0,1	0,1	
		7,6	7,6	0,0
Övriga aktier och andelar				
Sydvatten AB		10,3	10,3	10,3
Kraftringen AB		42,3	42,3	42,3
Övriga aktier		1,1	1,1	1,1
Bostadsrätter		10,2	10,2	10,2
Andelar Kommuninvest		13,7	13,7	13,7
		77,6	77,6	77,6
Förlagsbevis				
Lån till Kommuninvest		2,5	2,5	2,5
Insatskapitalet i Kommuninvest ekonomisk förening avser inbetalt insatsskapital. Lomma kommun betalade år 2015 in 13,1 mnkr i medlemsinsats enligt beslut i KF. Lomma kommuns totala insatskapital uppgick 2018-12-31 till 20,7 mnkr. Då Lomma kommun ligger på den högsta nivån i inbetalt insatskapital, baserat på invånarantalet, har kommunen tillgodoräknat sig 2018 års återbäring i resultaträkningen.				
Långfristiga fordringar				
Övriga långfristiga fordringar		0,2	0,2	0,2
		0,2	0,2	0,2
Not 19	Bidrag till statlig infrastruktur			
Bidrag GC-väg Flädie		5,0	4,7	5,0
		5,0	4,7	4,7
KF beslutade i november 2015, budget 2016, om att medfinansiera GC-väg Bjärred-Flädie med 5,5 mnkr. Bidraget redovisas i balansräkningen och upplöses på 20 år.				
Not 20	Förråd och exploateringar			
Upparbetade exploateringsinkomster	-47,2	-47,3	-47,2	-47,3
Upparbetade exploateringsutgifter	70,5	64,4	70,5	64,4
	23,3	17,1	23,3	17,1

Mnkr		Kommunen		Sammanställ redovisning	
		2017	2018	2017	2018
Not 21	Kortfristiga fordringar				
	Kundfordringar	19,4	21,1	19,4	21,1
	Statsbidragsfordringar	25,7	6,1	25,7	6,1
	Upplupna skatteintäkter				
	Förutbetalda kostnader	19,3	17,5	15,2	16,8
	Upplupna intäkter	1,6	2,6	1,8	2,5
	Övriga interimfordringar	1,2	0,3	1,2	0,3
	Momsfordran	13,4	13,9	13,4	13,9
	Skattekonto/skattefordran	25,0	27,2	25,3	27,2
	Övriga fordringar	0,2	1,9	0,2	1,9
		105,8	90,6	102,2	89,8
Not 22	Kortfristiga placeringar				
	Pensionsförvaltning				
	Likvida medel*				
	Aktier, svenska	65,6	65,7	65,6	65,7
	Aktier, utländska	18,6	36,0	18,6	36,0
	Räntebärande värdepapper, svenska	124,3	125,4	124,3	125,4
	Orealiserade valutaförluster	-0,2	-0,2		
		208,3	227,1	208,3	227,1
	* Likvida medel ligger under not 23, Kassa och bank				
	Marknadsvärdet på pensionsförvaltning:	285,3	266,1	285,3	266,1
	varav aktier	161,9	141,9	161,9	141,9
	varav räntebärande värdepapper	123,3	124,2	123,3	124,2
	* varav likvida medel	0,1		0,1	
	Fasträntekonto - företag				
Not 23	Kassa och bank				
	Bank:koncernkonto	56,8	96,4	56,8	96,4
	* Bank: Pensionsförvaltning	0,1		0,1	
	Plusgiro	26,3	1,3	26,3	1,3
	Kassa, bank, övrigt	5,0	6,9	28,7	34,0
		88,2	104,6	111,9	131,7
Not 24	Eget kapital				
	Ingående eget kapital enligt fastställd BR	1 139,8	1 214,4	1 132,4	1 208,3
	Årets resultat	74,6	71,2	75,9	71,9
	Utgående eget kapital	1 214,4	1 285,6	1 208,3	1 280,1
	Eget kapital består av:				
	VA resultatregleringsfond	-1,6	-2,4		
	Renhållning resultatregleringsfond	0,9	0,9		
	Hamnverksamhet resultatregleringsfond	0,2	-0,1		
	Fastighetsverksamhet resultatregleringsfond	26,5	28,3		
	Resultatutjämningsreserv	50,9	52,3		
	Övrigt eget kapital	1 137,5	1 206,6		
		1 214,4	1 285,6		
Not 25	Avsatt till pensioner				
	Ingående avsättning	22,4	22,2	22,4	22,2
	Pensionsutbetalningar	-1,8	-1,9	-1,8	-1,9
	Nya beslut		1,7		1,7
	Nyintjänad pension		1,9		1,9
	Ränte- och basbeloppsuppräknings	0,3	0,3	0,3	0,3
	Förändring av löneskatt	-0,3	0,9	-0,3	0,9
	Övrigt	1,6	1,5	1,6	1,5
	Utgående avsättning	22,2	26,6	22,2	26,6
	Förpliktelsen minskad genom försäkring totalt inbetalt belopp 106,7 mnkr, varav 7,6 mnkr 2018.				
	Överskottsmedel i försäkringen	2,1		2,1	
	Aktualiseringsgrad %	97	97	97	97
	Uttag ur överskottsfonden har gjorts med 2,0 mnkr under 2018.				

Mnkr	Kommunen		Sammanställ redovisning		
	2017	2018	2017	2018	
	Visstidsförordnanden				
	Antal				
	Politiker	2	2	2	2
	Tjänstemän	0	0	0	0
	Lomma kommun har inga anställda med särskilt vistidsförordnande och därför inga förpliktelser om så kallad vistidspension avseende anställd personal. Däremot omfattas kommunstyrelsens ordförande och minoritetsföreträdaren av bestämmelser om pension och avgångsersättning i vilket rätt till vistidspension ingår. Vistidspension utbetalas fram till tidpunkten för ålderspension. För att erhålla full vistidspension krävs 12 års pensionsgrundande tid.				
Not 26	Övriga avsättningar				
	Avsättning bidrag till statlig infrastruktur	34,0	32,6	34,0	32,6
	Avsättning regresskrav/skandestånd VA 2016	0,5		0,5	
	Periodiseringsfond			1,4	1,6
		34,5	32,6	35,9	34,2
Not 27	Långfristiga skulder				
	Långfristiga lån, kommunen	610,0	630,0	610,0	630,0
	Skuld för investeringsbidrag	23,2	46,5	23,2	46,5
	Skuld för gatukostnadsersättningar	78,4	80,0	78,4	80,0
	Skuld för VA-anslutningsavgifter	34,5	36,8	34,5	36,8
	Långfristig leasingskulld				
	Långfristiga lån, LSAB			120,0	120,0
	Långfristiga lån, ABMA			2,4	2,2
		746,1	793,3	868,5	915,5
	Förutbetalda intäkter som regleras över flera år:				
	Investeringsbidrag	23,2	46,5		
	återstående antal år (vägt snitt)	30	30		
	Gatukostnadsersättningar	78,4	80,0		
	återstående antal år (vägt snitt)	33	33		
	Anslutningsavgifter	34,5	36,8		
	återstående antal år (vägt snitt)	33	33		
		136,1	163,3		
	Uppgifter om lån i banker och kreditinstitut				
	Genomsnittlig räntebindningstid år	1,93	1,94	1,13	0,92
	Lån som förfaller inom				
	0-1 år	155	170	199	70
	1-3 år	325	345	401	30
	3-5 år	130	115	130	20
	Kommunen har avtal med banken om refinansiering av lån med kortare återstående löptid än ett år.				
Not 28	Kortfristiga skulder				
	Leverantörsskulder	147,6	115,1	149,1	116,6
	Skatteskuld	1,1	1,1	1,1	1,1
	Momsskulld SKM		1,0		1,0
	Övertidsskulld	2,2	2,2	2,2	2,2
	Semesterskulld	29,5	30,3	29,5	30,3
	Övriga upplupna löner	4,1	4,2	4,1	4,2
	PO semesterskulld, övertid, övriga upplupna kostnader	13,7	14,4	13,7	14,4
	Arbetsgivaravgifter	13,0	14,5	13,0	14,5
	Upplupna kostnader	25,6	22,1	26,8	24,1
	Förutbetalda skatteintäkter	8,4	9,9	8,4	9,9
	Förutbetalda intäkter övriga	6,8	8,4	19,5	22,4
	* Tillfälligt statsbidrag flyktingsituationen				
	Övriga interimsskulder	1,7	2,9	1,7	2,9
	Personalens källskatt	10,5	12,2	10,5	12,2
	Avgiftsbestämd ålderspension	24,2	25,4	24,2	25,4
	Beräknad löneskatt avgiftsbestämd ålderspension	6,5	9,6	6,5	9,6
	Fakturor under tvist		1,3		1,3
	Övriga kortfristiga skulder	0,4	0,1	1,0	0,7
		295,3	274,7	311,3	292,8
	* Periodiceras i sin helhet 2016 Not 7				

Mnkr		Kommunen		Sammanställ redovisning	
		2017	2018	2017	2018
Not 29	Pensionsförpliktelser som ej upptagits i BR				
	Ingående ansvarsförbindelse beräknad av KPA*	384,7	300,8	384,7	300,8
	Årets förändring	-8,8	-11,3	-8,8	-11,3
	varav ränteuppräknig	3,5	1,8	3,5	1,8
	varav basbeloppsuppräknig	5,3	4,6	5,3	4,6
	varav gamla utbetalningar	-16,8	-17,0	-16,8	-17,0
	varav aktualisering	-0,2		-0,2	
	varav övrigt	-0,5		-0,5	
	varav förtroendevalda*	-0,1	-0,7	-0,1	-0,7
	Utgående ansvarsförbindelse beräknad av KPA	300,8	289,5	300,8	289,5
	Beräknad löneskatt	72,9	70,2	72,9	70,2
		373,7	359,7	373,7	359,7
	För 2017 ingår i ansvarsförbindelsen även förtroendevalda exkl löneskatt med 0,7 mnkr				
	För 2018 ingår i ansvarsförbindelsen även förtroendevalda exkl löneskatt med 0,0 mnkr				
Not 30	Ansvars, borgensförbindelser samt leasingåtaganden				
	Lomma Servicebostäder AB	120,0	120,0		
	AB Malmöregionens Avlopp	4,8	4,8		
	Delsumma dotterföretag:	124,8	124,8		
	Kraftringen AB, regressåtagande mot Lunds kommun	0,2	0,2	0,2	0,2
	Sydvatten AB	41,5	44,0	41,5	44,0
	Sydvästra Skåne Avfalls AB	3,4	3,4	3,4	3,4
	Kommunala bolag totalt:	169,9	172,4	45,1	47,6
	Kommunalt förlustansvar egna hem				
	Habo Golf AB	4,0	4,0	4,0	4,0
	Lommabuktens Seglarklubb	0,8	0,7	0,8	0,7
	Föreningen Bjärreds saltsjöbad kallbadhus	1,5	1,5	1,5	1,5
	Lomma Ridklubb	0,3		0,3	
	Summa borgensåtaganden:	176,5	178,6	51,7	53,8
	Borgensförluster under året	0,0	0,0	0,0	0,0
Not 31	Leasingåtaganden				
	<i>Leasingavgifter lös egendom</i>				
	<i>Operationell leasing</i>				
	Förfaller enligt följande:				
	Inom 1 år	13,5	10,4	4,6	7,2
	Senare än 1 år men inom 5 år	10,8	3,7	2,2	2,4
	Senare än 5 år				
		24,3	14,1	6,8	9,6
	<i>Leasingavgifter Lokaler</i>				
	<i>Operationell leasing</i>				
	Förfaller enligt följande:				
	Inom 1 år	15,4	15,4		
	Senare än 1 år men inom 5 år	48,4	38,3		
	Senare än 5 år	59,5	54,6		
		123,3	108,3	0,0	0,0
	Summa leasingåtaganden:	147,6	122,4	6,8	9,6

Leasingavgifter avseende inventarier, maskiner och långsiktiga hyresavtal har redovisats som operationella leasingavtal. Av de operationella leasingåtagandena som redovisats ovan avser 9,5 mnkr hyra av moduler och 0,2 mnkr leasing av fordon med en avtalsperiod längre än tre år. Dessa skall enligt RKR 13.2 klassas som finansiella leasingavtal, bedömningen är att det finansiella risktagandet är mycket litet eller obefintligt, varför dessa klassas som operationell leasing.

Solidarisk borgen Kommuninvest

Lomma kommun har i april 1995 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga närvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner som per 2018-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas, dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB och dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomiska förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Lomma kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 404 804,1 mnkr och totala tillgångar till 406 323,0 mnkr. Lomma kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 906,7 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 905,8 mnkr.

FASTIGHETSVERKSAMHETEN

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Verksamhetens intäkter		172,5	170,8	170,2
<i>därav externa</i>		20,4	19,9	19,2
<i>därav interna</i>		152,1	150,9	151,0
Verksamhetens kostnader	Not 1	-97,0	-96,0	-97,0
<i>därav externa</i>		-92,4	-91,6	-92,4
<i>därav interna</i>		-4,6	-4,4	-4,6
Av- och nedskrivningar		-51,5	-54,9	-53,0
Verksamhetens nettokostnader		24,0	19,9	20,2
<i>Finansiella intäkter</i>				
<i>Finansiella kostnader</i>		-17,0	-18,1	-18,3
<i>därav interna</i>		-17,0	-18,0	-18,3
Resultat före extraordinära poster		7,0	1,8	1,9
Årets resultat		7,0	1,8	1,9

BALANSRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2017	Bokslut 2017
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
-Byggnader		950,2	1 017,0
-Mark		26,9	32,2
-Bostadsrätter		10,2	10,2
-Maskiner och inventarier, förb.utg annans fastighet		8,1	7,6
Summa anläggningstillgångar		995,4	1 067,0
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		13,9	12,6
Kassa & bank		37,2	33,0
Summa omsättningstillgångar		51,1	45,6
SUMMA TILLGÅNGAR		1 046,5	1 112,6
EGET KAPTIAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital		26,5	28,3
<i>därav årets resultat</i>		7,0	1,8
Avsättningar			
Långfristiga skulder		995,4	1 067,0
Kortfristiga skulder		24,6	17,3
Summa skulder		1 020,0	1 084,3
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 046,5	1 112,6

NOTER

Mnk		2017	2018
Not 1	Verksamhetens kostnader		
	Lokalhyra	38,4	38,4
	Administration	7,8	9,3
	Fastighetsskatt	0,1	0,1
	Utemiljö	3,8	3,0
	Fastighetsskötsel	3,8	3,9
	Reparationer/Teknisk tillsyn	13,0	10,6
	Underhåll	4,2	4,1
	Driftskostnader	25,9	26,6
	Summa	97,0	96,0

VATTEN OCH AVLOPPSVERKSAMHET

RESULTATRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018
Verksamhetens intäkter		41,7	44,0	42,5
<i>därav externa</i>	Not 1	38,1	40,4	38,5
<i>därav interna</i>		3,6	4,0	4,0
Verksamhetens kostnader		-32,8	-36,3	-33,3
<i>därav externa</i>		-30,0	-34,1	-30,5
<i>därav interna</i>	Not 2	-2,8	-2,2	-2,8
Av- och nedskrivningar	Not 3	-6,1	-6,8	-6,1
Verksamhetens nettokostnader		2,8	1,3	3,1
Finansiella intäkter				
Finansiella kostnader	Not 4	-2,0	-2,1	-2,1
Resultat före extraordinära poster		0,8	-0,8	1,0
Årets resultat		0,8	-0,8	1,0

BALANSRÄKNING

Mnkr		Bokslut 2017	Bokslut 2018
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
- Mark, byggnader, tekn anläggningar		155,2	163,2
- Maskiner och inventarier		4,6	4,8
Finansiella anläggningstillgångar		10,3	10,3
Summa anläggningstillgångar		170,1	178,3
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar		40,8	40,4
Summa omsättningstillgångar		40,8	40,4
SUMMA TILLGÅNGAR		210,9	218,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital		-1,6	-2,4
<i>därav årets resultat</i>		0,8	-0,8
<i>därav justering enligt 3-årsregeln</i>		0,0	0,0
Avsättning, regresskrav från försäkringsbolag		0,5	0,0
Långfristiga skulder		204,5	215,1
Kortfristiga skulder		7,5	6,0
Summa skulder		212,0	221,1
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		210,9	218,7

NOTER

Mnk		2017	2018
Not 1	Verksamhetens externa intäkter		
	Brukningssavgifter	37,0	39,2
	Periodiserade anläggningsavgifter	1,1	1,1
	Övriga externa intäkter	0,0	0,1
		38,1	40,4
Not 2	Interna kostnader		
	Följande principer har användts för fördelning av gemensamma kostnader med annan verksamhet i kommunen		
	Teknisk nämnd, tjänster från samhällsbyggnadsförvaltningens stab	-0,9	-0,1
	Centrala IT-system	-0,3	-0,4
	Internhyra	-0,5	-0,5
	Kommunövergripande funktioner t.ex ledning, kansli, och personal/lön	-1,0	-1,0
	Övriga interna tjänster	-0,1	-0,2
		-2,8	-2,2
Not 3	Avskrivningar enligt plan/Nedskrivningar		
	Immateriella anläggningstillgångar		
	Inventarier och maskiner	-0,5	-0,6
	Fastigheter och anläggningar	-6,4	-7,0
	Överfört till skattefinansierad verksamhet (enskilda avlopp på landsbygd)	0,8	0,8
		-6,1	-6,8
Not 4	Finansiella kostnader		
	Räntor på lån	-2,8	-2,9
	Överfört till skattefinansierad verksamhet (enskilda avlopp på landsbygd)	0,8	0,8
		-2,0	-2,1

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning vilket bland annat innebär att:

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta. Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringar av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed. Värdering av kortfristiga placeringar har gjorts post för post till det lägsta av verkligt värde och anskaffningsvärde.

Samma redovisningsprinciper och beräkningsmetoder har använts som i senaste årsredovisningen.

Externredovisning

Den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter baseras på SKL:s decemberprognos i enlighet med rekommendation RKR 4.2, vilket innebär att intäkten periodiseras till det år då den beskattningsbara inkomsten intjänas av den skattskyldige. Definitiv slutavräkning för år 2017 är skuldbokförd med 351 kronor/ invånare och preliminär slutavräkning för år 2018 är skuldbokförd med 61 kronor/ invånare.

Pensionsåtaganden bokförs enligt blandmodellen, vilket innebär att pensioner intjänade före 1998 inte tas upp som avsättning utan redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen. Pensionsförmåner intjänade efter 1997 redovisas som en kostnad i resultaträkningen. Den intjänade avgiftsbestämda ålderspensionen till arbetstagarna utbetalas medan den förmånsbestämda delen samt efterlevandeskyddet försäkras bort och resterande del skuldbokförs. Pensionsåtagandena inkluderar även löneskatt med 24,26 %.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp exklusive mervärdesskatt.

Investeringsbidrag och gatukostnads-ersättningar tas från och med 2010 upp som en förutbetalad intäkt och periodiseras över anläggningens nyttjandetid i enlighet med RKR 18. Anslutningsavgifter till VA periodiseras sedan tidigare på motsvarande sätt.

Avskrivning av materiella anläggnings-tillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen:

Fastigheter	10-50 år
Maskiner och inventarier	3-20 år

För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivning från och med 2014. Anläggningar, över 10 mnkr, tidigare än 2014 har analyserats, i ett par fall har väsentliga avvikelser konstaterats och även dessa anläggningar har uppdelats i komponenter under 2016.

Kostnader för timanställda samt mer- och övertid avseende december vilka utbetalas i januari året därpå har periodiseras till rätt bokföringsår.

Intäkter och kostnader för exploateringsverksamheten redovisas löpande i resultaträkningen. Exploaterings-tillgångarna är bokförda som omsättningstillgångar.

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen.

I enlighet med RKR 15:1 redovisning av lånekostnader ingår det inga lånekostnader i anskaffningsvärdet för investeringar. Samtliga räntor för lån kostnadsförs. Lånekostnader redovisas enligt huvudmetoden.

Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång enligt RKR 20. Portföljens förvaltning regleras i ett av fullmäktige antagen finanspolicy KF § 107/2018. Även övriga placeringsmedel är klassificerade som omsättningstillgångar. Samtliga placeringsmedel är värderade till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

För övrigt har kostnader och intäkter i allt väsentligt periodiserats, vilket även inkluderar övertids- och semesterlöneskuld, timlöner samt avskrivningar.

Leasingavgifter avseende inventarier, maskiner och långsiktiga hyresavtal har redovisats som operationella leasingavtal.

Avsättning för statlig infrastruktur har tagits upp till det belopp som bedöms krävas för att reglera förpliktelsen på balansdagen. Under året har bidrag om 1,5 mnkr lämnats till statlig infrastruktur.

Följande projekt är aktuella:

Lommabanan; 2014 avsattes 46,9 mnkr beloppet baseras på en projektering gjord 2014 i prisnivå juni 2013.

GC väg Bjärred - Flädie; 2016 gjordes en avsättning på 5,5 mnkr avseende medfinansiering, med upplösning av aktiverat bidrag på 20 år.

Cykelväg längs väg 925; 2017 har en avsättning om 1,6 mnkr gjorts.

Lommabanan etapp 2; 19,1 mnkr har avsatts 2017, åtagandet är nuvärdesberäknat med årlig indexuppräkningsfaktor på 2,0 % under utbetalningsperioden som sträcker sig fram till 2024.

Övrig avsättning: 51,5 tkr avsattes 2017 avseende ett skadeståndsmål.

Avsättningarna har tagits upp till de belopp som bedöms krävas på balansdagen.

Konsolideringsprinciper

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden och med hänsyn till specificering enligt proportionell konsolideringsmetod. Detta innebär att belopp som inkluderas i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvara ägd andel i företaget och att således förvärvat eget kapital elimineras.

Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår av figur och text på sidan 28.

Driftredovisning

Kapitalkostnader beräknas enligt rak nominell metod. För år 2018 har förvaltningarna belastats med intern ränta på anläggningstillgångarna om 1,75 %.

Arbetsgivaravgifter med mera har interndeiterats förvaltningarna i samband med löneredovisningen. Storleken på arbetsgivaravgiften överensstämmer med Sveriges Kommuner och Landstings rekommendationer.

DRIFTREDOVISNING PER NÄMND

Tkr		Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelse	Driftintäkter	28 640	46 423	49 219	26 507	22 712 ¹⁾
	Driftkostnader	-101 068	-120 620	-122 482	-108 358	-14 124 ²⁾
	Nettokostnader	-72 428	-74 197	-73 263	-81 851	8 588
Revision	Driftintäkter					
	Driftkostnader	-948	-877	-914	-952	38
	Nettokostnader	-948	-877	-914	-952	38
Valnämnd	Driftintäkter			450	360	90
	Driftkostnader	-9	-13	-863	-662	-201
	Nettokostnader	-9	-13	-413	-302	-111
Överförmyndare	Driftintäkter	2 776	1 381	247	1 200	-953
	Driftkostnader	-3 222	-1 837	-912	-2 429	1 517
	Nettokostnader	-446	-456	-665	-1 229	564
Socialnämnd	Driftintäkter	131 310	109 881	89 718	86 859	2 859
	Driftkostnader	-404 007	-399 923	-407 553	-398 091	-9 462
	Nettokostnader	-272 697	-290 042	-317 835	-311 232	-6 603
Barn- och utbildningsnämnd	Driftintäkter	126 699	145 591	145 086	141 104	3 982
	Driftkostnader	-775 810	-830 786	-855 704	-852 859	-2 845
	Nettokostnader	-649 111	-685 195	-710 618	-711 755	1 137
Kultur- och fritidsnämnd	Driftintäkter	13 816	15 306	18 275	17 267	1 008
	Driftkostnader	-73 127	-73 713	-78 293	-76 988	-1 305
	Nettokostnader	-59 311	-58 407	-60 018	-59 721	-297
Teknisk nämnd	Driftintäkter	246 411	228 667	228 156	226 921	1 235
	Driftkostnader	-312 407	-285 952	-305 357	-304 011	-1 346 ³⁾
	Nettokostnader	-65 996	-57 285	-77 201	-77 090	-111
Miljö- och byggnadsnämnd	Driftintäkter	7 107	6 299	7 331	5 677	1 654
	Driftkostnader	-16 761	-15 183	-15 691	-15 179	-512
	Nettokostnader	-9 654	-8 884	-8 360	-9 502	1 142
TOTALT	Driftintäkter	556 759	553 548	538 482	505 895	32 587
	Driftkostnader	-1 687 359	-1 728 904	-1 787 769	-1 759 529	-28 240
	Nettokostnader	-1 130 600	-1 175 356	-1 249 288	-1 253 634	4 347

1) I driftintäkter ingår 2016: exploateringsintäkt 2 064 tkr. 2017 exploateringsintäkt 18 287 tkr. 2018: exploateringsintäkt 19 149 tkr.

2) I driftkostnader ingår 2016: exploateringskostnad 2 259 tkr. 2017: exploateringskostnad 18 311 tkr. 2018: exploateringskostnad 12 382 tkr.

3) I driftkostnader ingår 2017: Återföring regresskrav avseende översvämningarna + 5 804 tkr. 2018: realisationsförlust/utrangering 2 085 tkr.

DRIFTREDOVISNING, KF-VERKSAMHET

Tkr		Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelse samt Valnämnd,						
Revision och Överförmyndare	Driftnetto	-73 831	-75 543	-75 255	-84 334	9 079
Kommunövergripande verksamhet	Driftnetto	-73 831	-75 543	-75 255	-84 334	9 079 ¹⁾
Socialnämnd						
därv Individ- och familjeomsorg	Driftnetto	-43 488	-48 342	-59 721	-50 021	-9 700
därv LSS-verksamhet	Driftnetto	-48 686	-49 397	-55 906	-55 959	53
därv Hälsa vård och omsorg	Driftnetto	-180 523	-192 303	-202 209	-205 252	3 043
Barn- och utbildningsnämnd						
därv För- och grundskoleverksamhet	Driftnetto	-555 157	-582 233	-596 976	-594 553	-2 423
därv Gymnasieskola och vuxenutbildning	Driftnetto	-94 130	-103 237	-113 221	-116 771	3 550
därv Kostenhet	Driftnetto	176	275	-421	-431	10
Kultur- och fritidsnämnd						
därv Fritidsverksamhet	Driftnetto	-33 750	-32 931	-33 271	-32 870	-401
därv Kulturverksamhet	Driftnetto	-25 561	-25 476	-26 747	-26 851	104
Teknisk nämnd						
därv Teknisk verksamhet avgiftsfinansierad	Driftnetto	-3 904	-1 303	-3 334	-1 340	-1 994 ²⁾
därv Teknisk verksamhet skattefinansierad	Driftnetto	-68 025	-62 977	-75 668	-77 618	1 950
fastighetsverksamhet	Driftnetto	5 933	6 995	1 801	1 868	-67 ³⁾
Miljö- och byggnadsnämnd						
därv Miljö- och hälsoskyddsverksamhet	Driftnetto	-3 609	-2 780	-2 790	-3 127	337
därv Bygglövsverksamhet	Driftnetto	-6 045	-6 104	-5 570	-6 375	805
Totalt	Driftnetto	-1 130 600	-1 175 356	-1 249 288	-1 253 634	4 347

1) I driftnetto ingår 2016: exploateringsnetto -195 tkr, 2017: exploateringsnetto 6 767 tkr

2) I driftnetto ingår 2017: återföring regresskrav avseende översvämningarna +5 804 tkr

3) I driftnetto ingår 2018: realisationsförlust/utrangering 2 085 tkr

SPECIFIKATION KOMMUNSTYRELSENS FÖRFOGANDEMEDEL

Tkr	Budget	Omdisp.	Kvarstår
Löneökningar	-14 934	13 984	-950
Övrigt oförutsett *	-2 900	500	-2 400
Summa kommunstyrelsens förfogande	-17 834	14 484	-3 350

* Från anslaget övrigt oförutsett har 500 tkr omdisponerats till tekniska nämnden för utökad harpning av sand på badstränder.

INVESTERINGSREDOVISNING PER NÄMND

Tkr	Bokslut 2016	Bokslut 2017	Bokslut 2018	Budget 2018	Avvikelse
Kommunstyrelse	7 272	2 899	9 002	9 275	273
Socialnämnd	445	922	1 140	1 755	615
Barn- och utbildningsnämnd	4 820	12 610	9 163	8 387	-776
Kultur- och fritidsnämnd	1 374	747	897	1 100	203
Teknisk nämnd	164 554	251 275	163 133	172 586	9 453
KS oförutsedda		42		9 400	9 400
SUMMA	178 465	268 495	183 335	202 503	19 168

INVESTERINGSREDOVISNING, PROJEKT

Tkr	Total utgift	Utfall 2018	Budget 2018	Ack. utfall tom 2018	Ack. budget tom 2018	Ack. avvik
SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET						
Teknisk nämnd, större investeringar inom:						
Detaljplaner, alla Lomma hamn	9 500	166	300	5 454	5 588	134
Detaljplaner, alla Lomma hamn, områdesanläggning	55 000	3 863	5 000	32 775	33 912	1 137
Detaljplaner, alla Lomma centrum, Norr	47 000	0	300	3 084	3 384	300
Detaljplan Bjärreds Centrum (exkl. VA)	28 000	11	300	20	309	289
Detaljplan Sjögräsgatan	5 000	361	1 000	409	1 048	639
Dp Önnerup / Trafikåtgärder, S. Västkustvägen/Tolvevägen	9 500	123	200	172	249	77
Detaljplan Hans Hanssons gård	500	0	461	39	500	461
Detaljplan Nians verksamhetsområde	12 100	169	200	5 934	5 965	31
Detaljplaner, övriga (årsanslag)		2 685	3 000	2 685	3 000	315
Summa investeringar inom detaljplaneområden		7 378	10 761	50 572	53 955	3 383
Teknisk nämnd, övriga större investeringar:						
Förberedelser Habo fritidsomr. / Landskapsåtgärder						
S Västkustvägen (utgår KF 8 nov.)		0	200	307	507	200
Utökad brandskydd	5 025	1 250	1 264	5 011	5 025	14
Beläggningssinvesteringar	50 100	6 956	7 150	35 306	35 500	194
Kollektivtrafikstråk Vinstorpsvägen	90 850	-9 327	-9 543	91 066	90 850	-216
Erosionsskydd (tre- och fyrkantssdamarna)	12 900	350	2 900	2 124	4 674	2 550
Erosionsskydd, etapp 2	9 000	0	300	0	300	300
Naturmiljöprogrammet (utgår KF 8 nov.)		0	0	79	79	0
Ventilationsanläggning Medborgarhuset	2 500	58	454	2 104	2 500	396
Åtgärder Vinstorpsvägen	9 380	3 293	5 473	3 770	5 950	2 180
Cirkulationsplats Malmövägen	2 300	12	300	1 308	1 596	288
Stationsområdet, åtgärder allmän platsmark	47 500	11 373	11 800	16 452	16 879	427
Öresundsparken naturreservat, inklusive toalett	3 000	0	0	123	123	0
Åtgärder i trafiksäkerhetsplan och cykelplan	15 000	1 187	1 600	4 991	5 404	413
Gångbro över Lödde å (utgår KF 8 nov.)		-26	0	0	26	26
Nytt LSS-boende (Lilleväng)	2 000	1 959	2 000	1 959	2 000	41
Strandskolan, nybyggn. skola, inkl. gymnastiksal	66 000	1 256	3 623	63 633	66 000	2 367
Lerviks förskola	55 000	19 922	21 523	53 399	55 000	1 601
Gångfartsområden Lomma hamn	6 000	378	595	2 346	2 563	217
Parkourbana, Bjärred	1 885	74	1 681	278	1 885	1 607
Pilängskolan om- och tillbyggnad, inklusive rivning	171 000	56 451	48 500	65 750	57 799	-7 951

Tkr	Total utgift	Utfall 2018	Budget 2018	Ack. utfall tom 2018	Ack. budget tom 2018	Ack. avvik
Ny fritidsgård, Bjärred	15 000	11 632	12 172	14 460	15 000	540
Utbyggnad Löddesnäskolan	12 000	257	0	257	0	-257
Inköp av Lomma Borgeby 1:3	16 750	16 500	16 750	16 500	16 750	250
Trollets förskola, utbyggnad kök (2019)	7 000	277	0	277	0	-277
Utfall och kvarstående budget, slutredovisade projekt		-113	-117	-113	-117	-4
Summa teknisk nämnd, övriga större investeringar		123 719	128 625	381 387	386 293	4 906
Övriga nämnder, större investeringar:						
Datorer/ läsplatlor till årskurs 4-6	2 900	351	-312	3 563	2 900	-663
Inventarier om- och tillbyggnad N Karstorpskolan	5 010	441	-237	5 688	5 010	-678
Inventarier Strandskolan	3 207	535	505	3 237	3 207	-30
Inventarier Lerviks förskola	2 472	1 676	2 247	1 676	2 247	571
Inventarier Pilängskolan (2019)	6 555	86	0	86	0	-86
Inventarier Fritidsgård i Bjärred	500	506	500	506	500	-6
Digitala hjälpmedel till pedagogisk personal i förskolan	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	0
Datorer/ läsplatlor till årskurs 1-3	3 458	3 108	3 294	3 108	3 294	186
Inventarier Orion, särskilt boende,tre enheter	2 900	0	455	2 445	2 900	455
Inköp del av Borgeby 15:68	397	49	-17	463	397	-66
Inköp av Staffanstorps-Knästorps 1:6	3 100	0	-53	3 153	3 100	-53
Inköp av Staffanstorps-Knästorps 2:7	2 241	0	-144	2 385	2 241	-144
Inköp av Lomma Borgeby 15:21	2 950	0	-1	2 951	2 950	-1
Inköp av Lomma Bjärred 11:5	5 600	5 600	5 600	5 600	5 600	0
Summa övriga nämnder, större investeringar		13 352	12 837	35 861	35 346	-515
Mindre investeringar:						
Tekniska nämnden: Energisparåtgärder / energiplan		851	1 000	851	1 000	149
Tekniska nämnden: Fastighetsunderhåll (nya komponenter)		5 028	5 000	5 028	5 000	-28
Tekniska nämnden: Övriga mindre investeringar		9 306	10 000	9 306	10 000	694
Kommunstyrelsen: Mindre investeringar		3 354	3 890	3 354	3 890	536
Socialnämnden: Mindre investeringar		1 140	1 300	1 140	1 300	160
Barn- och utbildningsnämnden: Mindre investeringar		1 966	1 890	1 966	1 890	-76
Kultur- och fritidsnämnden: Mindre investeringar		594	600	594	600	6
Investeringar, KS oförutsedda, strategiska fastighetsförvärv		0	9 400	0	9 400	9 400
Summa mindre investeringar		22 239	33 080	22 239	33 080	10 841
TOTALT SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET		166 688	185 303	490 059	508 674	18 615
AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET						
ARV - utbyggnad/renovering reningsverk, inkl. pumpstation	9 000	3 195	2 000	6 932	5 737	-1 195
Dp alla Lomma hamn, VA-anläggningar	6 500	723	500	2 283	2 060	-223
Övriga investeringar, vatten och avlopp		11 873	12 000	11 873	12 000	127
Summa Vatten och avlopp		15 791	14 500	21 088	19 797	-1 291
Mark för återvinningscentral (utgår KF 8 nov)		0	0	0	0	0
Summa Avfallshantering		0	0	0	0	0
Ny brygga/kaj vid Tullhustorget	6 700	273	700	273	700	427
Övriga investeringar, hamnverksamhet		583	2 000	583	2 000	1 417
Summa Hamnverksamhet		856	2 700	856	2 700	1 844
TOTALT AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET		16 647	17 200	21 944	22 497	553
TOTALT INVESTERINGSREDOVISNING		183 335	202 503	512 003	531 171	19 168

SLUTREDOVISADE PROJEKT

Tkr	Total utgift	Utfall 2018	Budget 2018	Ack. utfall tom 2018	Ack. budget tom 2018	Ack. avvik
KF § 41/18						
						Vid slutredovisning:
Trafiklösning vid Brohus / Slättängsdammarna	10 250	-117	-117	10 285	10 250	-35
Gatubelysningsanläggningar	3 750	0	0	3 688	3 750	62
Reningsanläggning Pilängsbadet	6 000	0	0	5 228	6 000	772
Ventilationsanläggning Karstorps förskola	2 500	0	0	3 938	2 500	-1 438
Kylanläggningar Lomma bibliotek och Vega	3 000	0	0	3 140	3 000	-140
Strandängarna, etapp 2	13 500	0	0	14 255	13 500	-755
Förvärv av tomt för kommunal verksamhet (Nians område)	11 000	0	0	11 342	11 000	-342
Båttvätt Varvstorget	3 800	0	0	3 940	3 800	-140
N Karstorpskolan om-/tillbyggn. inkl. gy-sal	61 000	4	0	61 865	61 000	-865
Pilängskolans matsal, ombyggnad	3 700	0	0	3 836	3 700	-136
GC-väg Bjärred-Lund (Flädie) / kommunens anläggning.	1 950	0	0	1 955	1 950	-5
Dp alla Lomma hamn, gångbro Oscars bro	6 500	0	0	6 433	6 500	67
Inköp av Lomma 35:120, Stationen	1 400	0	0	1 400	1 400	0
Förvärv av Lomma:Flädie 2:38	5 100	0	0	5 100	5 100	0
Summa av tekniska nämnden slutredovisade projekt		-113	-117	136 405	133 450	-2 955
Planerade utgifter minskar: (återlämnad avvikelse)						901
Planerade utgifter ökar: (godkänd avvikelse)						-3 856
						-2 955

EXPLOATERINGSREDOVISNING

Tkr Projekt	Budget 2018	Ingående balans 2018		Årets förändring 2018			Utgående balans 2018			Resultat- fört 2018	
		Inkomst	Utgift	Netto	Inkomst	Utgift	Netto	Inkomst	Utgift		Netto
3309 Dp Område Rutsborgsvägen	2 250		57	57		795	795		852	852	1 500
3310 Dp Borgeby 16:12 verks.område	750		1 293	1 293	174	-945	-771	174	347	521	
3312 Ö Borgeby etapp 2	-50		-1 032	-1 032		-218	-218		-1 250	-1 250	
3318 Dp Borgeby 17:85 Rutsborgskolan			-76	-76					-76	-76	
3322 Dp Lomma 25:5 Hamnen västra	-50	47 111	-46 830	281		-302	-302	47 111	-47 132	-21	
3334 Dp Hamntorget			350	350					350	350	1 305
3335 Dp Kanalkvarteret	-50		-156	-156					-156	-156	
3343 Dp Brohus	-100		833	833					833	833	
3344 Dp Strandfuret	-40		252	252					252	252	
3345 Dp Sandstensgatan			-364	-364		-495	-495		-858	-858	
3350 Dp Fjellie 3:8 m.fl.	1 800		-1 607	-1 607					-1 607	-1 607	
3359 Dp Trädgårdstaden	-100					-279	-279		-279	-279	
3373 Dp Alnarpsv- Björnbärgsgatan	-10		-48	-48					-48	-48	
3379 DP Bjärreds Saltsjöbad			-8	-8		-14	-14		-22	-22	
3380 DP Nians verksamhetsområde	35 000	59	-24 056	-23 997	-59	11 192	11 134		-12 863	-12 863	5 963
3383 DP Bjärreds Centrum	-850		-94	-94		-1 335	-1 335		-1 429	-1 429	-2 000
3387 DP Vattenverkstomten	9 850		-433	-433		-1 351	-1 351		-1 784	-1 784	
3394 DP Trafikplats Flädie	-3 660		2 329	2 329		-726	-726		1 603	1 603	
3400 DP Lomma C Norra	-1 000		-921	-921		-243	-243		-1 164	-1 164	
Totalsumma	43 740	47 170	-70 513	-23 343	115	6 080	6 196	47 285	-64 432	-17 147	6 768

Anm. Dp= detaljplan

Ordlista/förkortningar

Begrepp

Avsättningar: Avsättning är en förpliktelse som på balansdagen är säker eller sannolik till sin förekomst men, till skillnad från en skuld, är oviss till belopp eller till den tidpunkt den skall infrias.

Eget kapital: Är skillnaden mellan skulder/avsättningar och tillgångar.

Finansiella intäkter: Intäkter som kommer från placerade medel, till exempel ränta på bankkonto och intäkter genererade av pensionsförvaltningen.

Finansiella kostnader: Består främst av kostnader som kommer från upplåning och kostnader i pensionsförvaltningen.

Finansnetto: Finansiella intäkter minus finansiella kostnader.

Generella statsbidrag: Statsbidrag som inte är riktade till någon speciell verksamhet.

Justerat eget kapital: Beräknas i bolagen som eget kapital plus 78 % av obeskattade reserver.

Kapitalkostnader: Består av två olika delar, avskrivning och intern ränta.

Kassaflödesanalys: Beskriver hur likvida medel förändrats under året genom den löpande verksamheten, investeringsverksamheten och finansieringsverksamheten.

Kortfristiga skulder respektive fordringar: är sådana som förfaller under det närmaste året.

Långfristiga skulder respektive fordringar: är sådana som förfaller efter mer än ett år.

Nettoinvestering: Årets investeringsutgifter minus investeringsbidrag.

Rörelsekapital: Den del av eget kapital som med kort varsel kan användas. Består av omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder.

Skattekraft: Visar kommuninvånarens beskattningsbar inkomst i relation till genomsnittet för riket. Siffran för bokslutsåret 2017 är en prognos.

Soliditet: Visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och visar om det finns beredskap för framtida resultatförsämringar, det vill säga den långsiktiga betalningsförmågan. Beräknas genom att dividera justerat eget kapital med summa tillgångar.

Förkortningar

5 Yes - kommunerna: Lomma, Kävlinge, Staffanstorp, Svedala och Burlöv

ABMA: AB Malmöregionens avlopp

LASS: Lagen om assistansersättning

LSAB: Lomma servicebostäder AB

LSS: Lagen om särskilt stöd och service till vissa funktionshindrade

LUFAB: Lomma uthyrningsfastigheter AB

SCB: Statistiska centralbyrån

SKL: Sveriges kommuner och landsting

SSSV: Samverkan Skåne Sydväst

KAA: Kommunalt aktivitetsansvar

Revisionsberättelse

Revisionsberättelse för år 2018

Vi har granskat kommunstyrelsens och nämndernas verksamhet och genom utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i Lomma Servicebostäder AB, Krafringen AB, Krafringen Energi AB, AB Malmöregionens Avlopp och Lomma Uthyrningsfastigheter AB.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Som sakkunnig har vi anlitat EY.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god redovisningssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Revisorerna noterar med tillfredsställelse att effektivisering inom administrationen genomförts under året och att kommunen fortsätter med effektiviseringen. Mot bakgrund av kommunens investeringstakt så instämmer vi i bedömningen att kommunen minst måste ha 3 % i överskott framledes.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi tillstyrker att styrelsen och övriga nämnder samt de förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning för år 2018 godkänns. Den är upprättad i enlighet med kommunala redovisningslagen.

Lomma 2019-04-01

Fred Windisch

Åke Christensson

Tor-Björn Langåsen

Henrik Nilsson

Erica Michalek

Ronny Ehnberg

Hamngatan 3, 234 81 LOMMA
lomma.se